

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БУРЯАД

Бүгэдэ арадай сонин

ҮНЭН

1921 оной декабриин 21-нээ гарана

ДУХЭРИГ

№ 38 (287)

2002
сентябриин
19
Четверг
№ 109
(20619)

Намарай
дунда
шарагшан
тахьяа
харын
13
гарагай
5

Бурятия

Захааминай аймагай 75 жэлэй ойго

АРАДАЙ ДАРХАН АЛДАРТАЙ

Арадай түүхын М.Н. Хангаловай нэрэмжэтэ музейд, анхын арадай дарханай, модоор һийлэдэг Алексей Алексеевич Цыденовэй бүтээлүүдэй выставкэ үнгэрбэ. Энэ выставкэ Захааминай аймагай 75-дэ зорюулагдаһан юм. Анатолий Цыденов хадаа анхын Мэлэ нютагта үнэр баян бүлэдэ түрэн. Ингээ альганай зоолоние, зүрхэнэй халууниие баярад арадайнгаа заншалта маягаар үргэгдэһэн юм. Угһаа үгтэһэн бэлигийн балшар наһанһаа

шатар Япондо, «Эрын гурбан наадан» Таиланда, «Гэсэрэй» фойе соошые, республикын президентын таһагта үлгөөтэй байдаг.

Нүхэр Анатолийн бүтээлүүдэй яагаад бии болодогыень хоёр нюдөөрөө харадагби, гэжэ хүршэ, мүн арадай дархан Валерий Цыбиков хөөрэнэ.

Анатолий хадаа ондоо уран гартанай маяг нажаадаггүй, үлгэрһөө гараһан зохиолууд сооһоо ажалаа бүтээдэг.

Хуша модо амидырууддаг. Мэлын дарханда захагүй амжалта хүсэһэб.

Тэрэһэлэн түүхын музейд энэ хайхан харалгаарнь Буряад Республикын соёлой министр В.Б. Прокопьев Бүхэсоюзна соёлой хүгжэлтын түбэй президент Д.С. Сандитов, Захааминай аймагай захиргаан, сугтаа хүдэлдэг коллектив, үетэн нүхэдэнь, нютагаархидын Анатолий Алексеевиче амаршалхаяа ерэнэн юм.

Соёлма БАЙМИНОВА.
Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ зураг дээрэ: А.Цыденов, Буряад Республикын соёлой министр В.Б.Прокопьев, Бүхэсоюзна соёлой хүгжэлтын түбэй президент Д.С.Сандитов.

Яруунын аймагай 75 жэлэй ойго

ЭМ ҮНДЭР ЯРУУНАМ ХҮХЫН ДУУГААР СУУРЯАНА

Араа, нуураараа нэмжынэн
Хайхан Ярууна нютаг.
Араа малай тоо нэмэһэн
Хайшай Ярууна нютаг.
Араа зонойшые түрүү
н ютаг

«Юрөөжэ магтанабди».
Юрөөжэ уран зохиолшо Гунга Чимитовэй шүлэгөөр уран хүрэнэ. Яруунын аймаг үнгэрһэн долоон 75 жэлэингээ ой тэмдэглэжэ, үндэр нэрэтэй айлшадаа угтан, баяр ёһололой ойн үдэрнүүд үгжээндэ үнгэрбэ.

Табан жэлэй саана Яруунын аймаг гэхэн нэрэ болоһон юм.
Эндэһэрэ аймагай үндэһэ нуури табихан түрүү Агууехэ дайнай хүндэ байдалые гаталһан зондо уярма үгэнүүд хэлэгдэ.

Нютагаархидые амаршалхаяа Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшо Ц.Э.Доржиев, Арадай Хуралай депутатууд Ц.Э.Доржиев, Д.С.Сандитов, Улаан-Удын мэрэй орлогшо В.П.Грехов, Шыкын Верховно Сүүдэй түрүүлэгшэ С.С.Сандитов, соёлой министрэй орлогшо В.Б.Бубсеев, Хамгаалгын министрэй орлогшо В.Б.Бубсеев, Арадай захиргаанай гувлаанар, олон айлшад баяраа үнэтэй бэлэг сэлэгүүдээ үгэжэ, аймагай түрэн амаршалаад, хайн хайхание хүсэбэ.

Эндэһэрэ сэнтэй бэлэгүүд гэхэдэ: Улаан-Удын захиргаан түхэриг, республикын эмшэлэлгын сграховой

компани 70 мянга, АО «Бурятэнерго» хоёр трактор, республикын МВД - автомобиль, «Бурятавтодор» - автогрейдер, автомобиль, компьютер, Арадай Уран бэлэгий республиканска түб - компьютерна класста мебель гээд, олон тоото предпринятинуудта, хургуулинуудта бэлэгүүд үгтэбэ.

Тэрэһэлэн 75 жэлэингээ ойдо зорюулаһан «Ерванна, моя Ерванна» гэхэн шэнэ номой презентаци Нархаттын 2-дохи хургуулида үнгэрэбэ.

Гоё гэгшын Гала-концерт эхижэ, Яруунаһаа уг гарбалтай, суута арадай ансамбльнууд, «Ярууна», «Аялга», «Бадмахан Ленхобо», СССР-эй арадай артистка Г.Шойдагбаева, мэдээжэ дуушад Л.Галсанова, С.Булдеева, Россин габьяата артист Д.Бочиктоев, харалһадай урда дууджа, олон зоной зүрхэ сэдхэл хүлгөөбэ.

«Зугаагаар, дуугаараа согтойхон
Зулгайхан Ярууна нютаг.
Хүгжэлтын жэшээ

харуулаһан
Хүгжэмтэ Ярууна нютаг.
Арад зонойшын агуу хүсые
Аржун сэдхэлһээ

магтанабди, —
гээд лэ Гунга Чимитовэй шүлэгөөр дүүргэе.

Соелма БАЙМИНОВА.
Аркадий БАТОМУНКУЕВАЙ фото.

«БАДМА СЭСЭГ» субарга арамнайлагдахань

Сентябрь харын 29-нэй үглөөнэй 10 сагта Яруунын аймагай Улхасаа нютагайхид Гонда тосхойнгоо урдахана «Бадма Сэсэг» гэжэ нэрэтэй гүн ухаанай, эрдэм бэлигэй субарга арамнайлагдахань гэжэ нютагайнгаа болон республикын хүзэгшэдтэ дуулгана. XIX зуун жэлэй үлгэһын, XX зуун жэлэй эхиндэ Улхасаа нютаг гэшэ эхэ олон үндэр эхэ санаартанай, олон тоото гөбшөөр-габжанартай байһан гээд сууда гараһан юм. Тэднэй нэгэн нютаг орондоо мэдээжэ болоһон Эрдэниин Соржо лама, Будда бурханай дүрсэ-зандан модоор шэмэглэжэ бүтэһэн, дэлхэн дээрэ хомор зүйлүүдэй нэгэн болохо «Зандан Жуу» Хитадаһаа хүндэ хүшрөөр абажа ерэнэн гэлсэдэг. Тиигэжэ Соржо лама өөрынгөө нэрые мүнхэлэн зоной нэгэн болоно гэшэ. Энэ нютаг ороноо, ард зоноо суурхуулаһан ламанар хүбүүдэй нэрэ солье мүнхэлэн, гүн ухаанай болон эрдэм бэлигэй, амгалан байдалай түлөө «Бадма Сэсэг» гэжэ субарга бүтээжэ байһанаа тэмдэглэнэбди. «Бадма Сэсэг» субаргын түүхэ имэрхүү юм. Будда бурханай бага наһанда зорюулагдаһан субарга болоно. Багахан Будда хүбүүн хоёр хүл дээрээ бодоод, түрүүшынгээ алхам хэжэ эхилахэдэнь, гэххэһэн газартаһа бадма сэсэг халбаржа эхилахэн юм гэдэг.

Гайханаһаа эхэ эсэгэ хоёрын түрэл гарбалаа, айл аймагаа суглуулжа, эхэ суглаа татажа, бүгдөөрөө энэ эхэ хэрэгые мартагдахагүйн түлөө мүнхэлэн, «Бадма Сэсэг» гэхэн субарга бүтэһэн ха юм.

Тэрэһэнэ хойшо эрдэм бэлиг - гүн ухаанда хайн хайхан юмэнэй дэлгэржэ байхын түлөө энэ субарга бүтээдэг болоһон юм. Ингэжэ энэ эхэ дэмбэрэлтэй субаргын эхиндэ байһан гэгээн түрэлтэ Эши-Лодой Рибүүшэ багша субаргын бүмбэ ноулганай үедэ айлаада хөөрөө һэн. Буян бурхан дэлгэрүүлхын түлөө нүлөөгөө эхээр оруулаһан аймагай гулаа Баян-Гончик Жигжитовһээ эхилээд, Улхасагай хүзэгтэниие эрхилэгшэ Жалсанай Содномой эхэ хүбүүн Даша-Доржо болон Улхасаа нютагай түрүү хүбүүдэй нэгэн Дээдэ Онгостойн Хамбын хүрэнэй дасанай гэгбги Баяр лама, архитектор Лыгсыков Б. болон бусад ханаагаа табижа, туһа хүргэһэн бүхы зондо баяр хүргөөд, бүгдөөрөө алтан дэлхэйн хүрһээ гэххэжэ, айл аймагаараа амгалан тайбан буянаа эдэжэ, бурханда мүргэжэ, элүүр энхэ ябаг даа гэжэ үрэхэ дуран хүрэнэ.

Будда бурханай гэххэһэн газарта
Бадма сэсэг халбарһан юм.
Бүгдэ зоной сугларһан газарые
Бурхан тэнгэри адислаһан юм.

Бурхантай буянтай араг зон
Бадма сэсэгэй субарга бүтээбэ.
Буряад арадай гүн ухаанай
Баялиг энгэ мүнгалэбэ.

Үндэр түрэлтэ Рибүүшэ багша
Тэһэн наарам шабтаяа
Бадма сэсэг субаргы
Дээдэ тэнгэриин бурхадтай
Хүйһөөрнь холбобо.

Улхасаа нютагаа суурхуулжа,
Үүлэндэ хүрэтэр үргэһэн
Эрдэниин Соржо ламада
Энээхэн субарга зорюулабди.

Баян дэлгэр Улхасаа нютагайхид
Буян хэжэ, бурхандаа мүргэжэ,
Бадма Сэсэг субаргадаа зальбаржа,
Бүгдэ жаргажа нууял даа.

Алтан шарахан наран дорой
Амитан бүхэн жаргалтай ябаг.
Айл аймаг, нютаг нютагаараа
Аха захагүй буянда хүртэжэ.

Ж.Б. САНЖИЕВ.

ХОЛЫН ГАЗАРААР ЗОНОЙ ТОО БҮРИДХЭЛ БЭШЭГДЭНЭ

Хориин, Хойто-Байгалай аймагуудта ошохонь бэрхэтэй, холын газарнуудаар хүн зоной тоо бүридхэл үнгэргэгдөө.

Байгалай эрьеэр оршдог Томна, Давша нууруудта намарай үедэ сагай уларил саг үргэлжэ хубилжа, мананшье унаха, далайн шуурганшье боложо байдаг юм. Тиймэнээ тэндэ катераар ошожо, зоной тоо бэшэгдээ.

Хориин аймагай Мухар-Горхон, Мэгдэлэн, Замакта, Жаргаланта газараар старательска артельнүүд байгуулагданхай. Нүүлэй үедэ эндэ үсөөн зон хүдэлдэг болоошье хаань, зоной тоо бүридхэл хэгшэд энэ газарта хүржэ ерээ.

Хамта дээрээ эдэ нотагуудаар 301 хүн бэшэгдэбэ.

Е.ЦЫБЕНОВА.

АША ТУҢАТАЙ АЛБАН ХЭРЭГТЭЙ

Буряад ороной гэбисхэр дээгүүр нефтепровод татагдаха үйлэ хэрэг тушаа хөөрэлдөөн үргэлжэлхөөр. Энэ проекты алишье талаһаань шүүмжэлэн, хаража үзэхэ зорилготойгоор тусхай уулзалганууд, «түхэрээн шэрээ» тойронхи хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Наяхана Мухар-Шэбэртэ олонштын түлөөлэгшэд, проекты авторнуудай зүгһөө ерһэн харюусалгата ноурнуудтай уулзажа, нефтепровод барилгын асуудалнуудыг зүбшэн хэлсээ.

хэрэглэжэ магад. Манай предпритинуудай гурагдаха зүйлнүүд үсөөн хэбэртэй.

Али арад зомнай, илангаяа нефтепровод бариха газар нотагаархин, ехэ салинтай ажал олохо гү?

Тус барилгада гол түлэб тусхай мэргэжэлтэй, эрхим бэлдхэлтэй зон хабаагдаха. Нефтепроводой сорго харажашье үзөөгүй зондо харюусалгата ажал хэн даалгахаб? Тэршэлэн барилга тон богони болзор соо үнгэргэгдэнэ. Сүүдхэ бүри 400 метр ута зайда соргонууд гагнуулаха зэргэтэй.

Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэртэй районой гэбисхэр дээгүүр барилгашад хахад жэлэй туршада гарашаха, харин Сэлэнгын райондо оройдоо нэгэ харын туршада хүдэлхэ түсэбтэй.

Тээд ямар аргаар энэ түүхэтэ барилгаһаа аша туһа, олзо олохоннай гэшэб? «Юкос» компани өөрынгөө зүгһөө алибаа аша туһа хүргэхэбди гэжэ найдуулна. Зүгөөр ямаршье документ энэ талаар баталагдаагүй байна. «Юун хэрэгтэйб, эрилтэнүүдээ тодорхойгоор бэшээд, гүйлтануудаа хуулийн ёһоор гуримшуулагты», - гэжэ компаниин түлөөлэгшэд мэдүүлнэ.

Үнэхөөрөөшье, нефтепроводто хамаатай район бүхэн, ажахынууд бүхэн, нотагай өөрын зургаанууд эрилтэнүүдээ тодорхойло, хэды мүнгэ эрххээ мэдүүлжэ, хуулийн хүсэтэй хэлсээнүүдые компаниитай саархан дээрэ баталха ёһотой. Энэ хэрэг хадаа юрын бэшэ. Эндэ манай талаһаа тусхай мэргэжэлтэд - юристнүүд, газар сэгнэгшэд гэхэ мэтэнүүд - һайса хүдэлхэ ёһотой. Тээд нотаг бүхэндэ, жэшээлхэдэ, Үбэр-Зөөхэй нуурунда, район бүхэндэ эрхим бэлдхэлтэй, нотагай һонирхолой түлөө оролдохо мэргэжэлтэд олдохо гү?

Хэрбээ республикада энэ хэрэгые бүтээхэ менежментын тусхай алба эмхидхээ һаа, тэрэ албан манай эрхые хамгаалжа байха ха юм.

Барилга уганшьегүй эхилхэ. Эхилхэһэнэ урид өөрынгөө эрилтэнүүдые нотаг бүхэн «Юкос» компаниин урга тус албана хабаадалгатайгаар табиха зэргэтэй.

Леонид ЛИНХОЕВ.

ГАН ГАСУУРНАА - 322,3 МИЛЛИОН ТҮХЭРИГЭЙ ГАРЗА ХОХИДОЛ

2002 оной май-июнь харануудта тохёолдоһон ган гасуурһаа уламжалан, хүдөө ажахын ургамалнууд ехээр хосоржо, горитой гарза хохидол ушаруулагдан байна. М у н и ц и п а л ь н а б а й г у у л а л т а н у у д а й толгойлогшонорой табинан баримта мэдээнүүдые хараада абажа, Буряадай Правительство 239-дэхи дугаарай тусхай тогтоол баталан абаба.

Энэ дансын ёһоор, 94,7 мянган гектарай талмай дээрэ ороһото ургамалнууд, 4 мянга гектар талмайда тэжээлэй ургамалнууд, 0,1 мянган гектарта тоһолиг ургамалнууд хосорон халаһан байгаа.

Тийгэжэ хүдөө ажахын ургамалнуудай хатажа халаһан ушарһаа 322,3 миллион түхэригэй гарза хохидол ушаруулагдаа. Тэрэ тоодо хүдөөгэй ажалшадай хэһэн ажал

151,98 й миллион түхэрэ сэгнэгдэнэ.

Илангаяа ган гасуур Зэдэн, Мухар-Шэбэртэ, Бөшүүрэй, Кабанскын, Яагай, Тарбагатайн аймагу ажахынууд ехэ хохидол ороһон байха юм. Аймагуудта 8-һаа 16 мянган хүрэтэр гектарай ороһон болон тэжээлэй ургамал хатаһан байна.

Октябрийн 1 - Наһажаал хүнүүдэй уласхоорондын ү

БЭЛЭДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ТҮЛЭГТӨ

Мүнөө Буряад орондо 231 мянга гаран пенсионернүүд ажаһуудаг юм. Эдэнэй 151 мянганиинь наһаяа хүсэжэ, пенси абана. 60-һаа дээшэ наһатай 139 мянга гаран хүн тоологдоно. 80-һаа дээшэ наһатай 11935 хүн республика доторнай ажаһууна. Наһажаал хүнүүдэй уласхоорондын үдэрые үнгэргэлгэдэ бэлэдхэл «Наһажаал хүнүүдтэ - хуулийн хамгаалалта болон туһаламжа» гэхэн уриа доро эмхидхэгдэжэ байнхай.

(фермерэй) аж... ударидагшад, олзын эрхилэгшэд эмхидхэ комитедэй хандаа харюусажэ, али туһаламжа, дэмжэлгэ үзгүхэй бодомжолно. Тийгэжэ тэдэнэр Наһажаал хүнүүд уласхоорондын үдэрые бэлдэхэдээ, хэм ябуулгануудай түсэб хаража байгаа. Жэшээнь, толгойлогшорлогшо Н.В.Федотов түрүүшөө бүридэһэн эмхидхэгшэ.

Мүнөө үедэ Буряад Республикын гүйсэдхэхэ засагай зургаанууд, нотагай өөһэдэн хүтэлбэрийн зургаанууд, наһатай хүнүүдэй нуудал байдалда тохёолдоһон гол шухала асуудалнуудые шийдэхэгдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ. Предпритинуудай, эмхинүүдэй, эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, таряашадай

комитет Зэдэн аймагта эмхидхэгдэжэ Ветерануудай эмхинүүд, хургуулинууд багшанар, соёлошод, элүүрые хамгаалаа комиссион эмхидхэһэн хэмжээ ябуулга эдэбхитэйгээр хабаадана.

Мухар-Шэбэртэй болон Загарайн аймагта энэ үдэртэ зориулагдан хэмжээ ябуулга мүн лэ үргэнөөр эмхидхэгдэжэ байнхай.

40 ЖЭЛЭЙ БАЯР

Буряалай хүдөө ажахын академидэ экономика факультэдэ байгуулагдаһаар 40 жэлэй ой сентябрийн 19-дэ тэмдэглэгдэхэнэ. Энэ хадаа тиймэ үнинэй бэшэшье һаа, хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байһан факультет болоно. Үнгэрһэн 40 жэлэй туршада очно болон зоачно түхэлэй һуралсалдань 6000 шахуу экономистнууд, бухгалтернууд һуража, дипломуудые абаһан байгаа.

1962 ондо РСФСР-эй хүдөө ажахын министр В.Сотниковой захиралтаар «Хүдөө ажахын экономико» гэхэн факультет нээгдэжэ, Уставтань зохио

хубилалтанууд оруулагдаа һэн. Шэнэ факультет нээлгэ гансал институтда бэшэ, харин бүхы республикада, бүхы Зүүн Сибирьтэ тон шухала удха шанартай үйлэ хэрэг болоно һэн.

Мүнөө факультэдэ 2000 шахуу ерээдүйн бухгалтернууд, экономистнууд һуража байна. Гадна эндэ бухгалтернуудые бэлдэхэ, тэдэнэй мэргэжэл дээшлүүлхэ түб байгуулагданхай.

Эндэ һуража экономикын кандидат Цырендэши Доржиева факультет хүтэлбэрилдэгшэ болон багш студентнэр ухаанай асуудал дээрэ эдэбхитэ худэлхэһөөгдана. Сибирин болон Дурга агропромышлалтын эрилтэнүүд хангажа байдаг.

Элдэб жэлнүүдтэ факультет кафедрануудта бүхы республика соогоо мэдээжэ болоһон хаража ажаллаһан байна, мүнөө ажаллана.

Буряад Республикын Президентийн Правительствын хэбэ

Захааминай аймагай Ёнгорбой нотагта ажаһуудаг хүндэтэ эжыгээ - Шагурова Зинаида Долгоровнае - үри хүүгэдэнь, аша эзэнэрын 65 наһанайнь жабхаланта ойгоор амаршалжа, энэ ехэ баярыень хубаалдан, үнэн зүрхэнһөө элүүр энхые хүсэжэ байһанаа мэдүүлнэ:

Сэхэ сэбэрээр ябажа,
Сэдьхэл арюухан зандаа
Үндэр наһа наһалбат,
Үнэр баян нуубат.

Бурхандаа мүргэжэ,
Буян эдлэжэ,
Үри хүүгэдээ баясуулан,
Үшөөл мэндэ нуутым даа.

Амаршалагшад: Нимбуев Владимир Дамбаевич хани нүхэрэ Зоригто, Рогон, Бата хүбүүдын, бэринүүдын, аша эзэнэрын

ТЕАТРАЛЬНА ХАНА НЭЭГДЭХЭНЬ

Буряадай Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ академическ театрай 70жэлэй ойдо зориулан 2002 оной театральна хана эхилхэнэ.

Октябрь нарын репертуарта Булат Гавриловый «Чигис хаан» гэхэн зүжэг 11-дэ 18.30 сагта.

Тамара Габбейн «Оловянные кольца Альмазора» 12-то 12 сагта, Геннадий Башкуевый «Собака моей любви» 18.30 сагта зүжэгүүд ород хэлэн дээрэ табигдаха.

Цырен Шагэшиай «Шүдхэртэй сүндүүд» гэхэн шогто комеди 13-да 18.30 сагта хараха аргатай.

Максим Горькийн «Васса» гэхэн драма ород хэлэн дээрэ 16-да 18.30 сагта табигдаха.

Вильям Шекспирэй «Гамлет» трагеди 17-до 18.30 сагта эхилхэ.

Гала-концерт 18-да 18.30 сагһаа танихалда.

Юлий Кимэй «Чудеса на змеином болоте» ород хэлэн дээрэ 12 сагта, Флорид Буланый «Хүгшэд хадамда гаран алдиба» шог комеди 19-дэ 18.30 сагта эхилхэ.

Сэнгын Эрдэнын «Хойто наһаан уулзахабди» гэхэн драма 20-до 18.30 сагта табигдаха.

Б-М.Пурбуевый «Эрхэһэнэри...» 26-да 18.30 сагта хоёрдохи хубишень харахат.

Театрай кассада 12 сагһаа 18.30 саг болон билеүүд худалдагдаха. Кассын телефонной номер 25-37.

Соелма БАЙМИН

Л.В.ПОТАПОВ: «БУРЯАД ОРОНОЙ ХҮН БҮХЭНДЭ АЖАЛАЙ БА АЖАЬУДАЛАЙ АДЛИ ЭРХЭ БАЙДАЛ БАЙГУУЛХА»

Леонид Васильевич ПОТАПОВ Буряад Республикын Президентын дэргэдэхи
Үндэһэтэнэй соведэй ээлжээтэ суглаа сентябрийн 10-да үнгэргэбэ

Радио-журналист нуд
В.Жигжитов, В.Дашинимаев,
Б.Гомбоев, А.Доржиева,
Э.Дамбаева, Д.Д.Амоглонов,
О.Арданова гэгшэдэй нэрэнүүд
бүхы республика дотороо
үргэнөөр мэдээжэ болонхой.

Гэхэтэй хамта Үндэһэтэнэй
советэй суглаан дээрэ шийд-
хэгдэхэ ёһотой бусадшы
асуудалнууд табиндан байна.
Жэһээн, БГТРК-е онһон
техникээр зэбсэгжүүлгын
асуудалнууд хангалтагүй
хулаар шийдхэгдэнэ. Телерадио-
дамжуулгануудыг хүгжөөхэ
талаар министрствэнүүдэй,
«Электросвязь» ОАО-гой
хүтэлбэрлэгшэдыг урилгатай
хүдэмэрийн зүблөө наян сагта
бэлдэхын тула республикын
Президент Леонид Васильевич
Потапов зохио албан зур-
гаануудта даалгабаринуудыг
үгэбэ.

БГТРК-гай дамжуулгануудай
республикын бүхы
аймагуудта хүргэгдэхын тула
оролдохо ёһотойбди, - гэжэ
Леонид Васильевич тэмдэглэе. -
Буряад арадай шотагайнгаа
телерадио-дамжуулгануудыг
адляар харахын түүшөө бидэ
эршэмтэйгээр хүдэлхэ, орол-
долго хэшээл гаргаха ёһотойбди.

Гүйсэдхэхэ засагай зургаануудта,
шотагай өөһэдын
хүтэлбэрийн зургаануудта
правительствын кадрова поли-
тикийн гол бодолыг бэлүүлгын
ябаса тухай асуудалыг Буряад
Республикын Президентын
дэргэдэхи Үндэһэтэнэй соведэй
гэшүүд мүн лэ зүбшэн хэлсэбэ.
Гол бодолыг бэлүүлгэ юрэнхы
дээрэ амжалттайгаар ябуу-
лагдэжэ байна гэжэ тэмдэ-
лэгдэе. Республикын засагай
зургаануудай гүрэнэй тушаал-
нуудай реестрэй тааралдуулан
зохилдуулжа, кадрнуудай халаан
бүридүүлэгдэе, гүрэнэй
алба хаагшадай мэргэжэлэй
шалгалта жэл бүри үнгэргэг-
дэнэ. хуралсалай түбэй
эмхидхэдэ кадрнуудыг бэлдэхэ,

мэргэжэлынь дээшлүүлхэ
талаар жэл бүрийн хэмжээ
ябууланууд гол бодолыг
бэлүүлгын шухала шата
болонхой.

Мүнөө республикын гүйсэдхэхэ
засагай зургаан, шотагай
өөһэдын хүтэлбэри бүхэн
кадрова политикин соведтэй,
энэ гол бодолыг бэлүүлхэ та-
лаар хэмжээ ябуулануудай
түсэбтэй, кадрнуудай халаанай
списогүүдтэй юм. Зарим айма-
гуудта бюджет дотор мэргэ-
жэлтэдыг бэлдэхэ, арга шада-
баринь дээшлүүлхэ талаар
мүнгэ зөөри таһалагдажа үгтэнэ.

Гүрэнэй албанай, кадрова
политикийн болон шотагай
өөһэдын хүтэлбэритэй хүдэл-
мэри ябуулгын комитет зарим
министерствэнүүдэй, албан
зургаануудай болон аймагуудай
кадрова политикин талаар
ямар хүдэлмэри ябуудагынь
шагнажа эхилэе. Жэһээн,
Тарбагатайн болон Баргажанай
аймагуудай хүдэлмэри шэ-
жэлэгдэе, республикын Прези-
дентын хүтэлбэри дотор нүүдэл
зүблөөн Ээдын аймагта үн-
гэргэгдөө, мүнөө мүн лэ инмэ
зүблөөн сентябрь нарын хууль
багта Сэлэнгын аймагта
зарлагдахаар бэлдэгдэжэ байна.

Ядуу тулюур байдалтай
бүлэнүүдэй үхибүүдыг дээдэ
болон тусхай дунда хургуу-
линуудта хургаха асуудалаа
Арадай Хуралай Түрүүлэгшын
орлогшо Иван Игнатович
Калашников суглааргашадай
анхарал хандууда. Жэһээн,
Тарбагатайн аймагта аргашад,
мүн багшанар дутаадана.
Тусхайлбал, фельдшернууд гү,
али англи хэлэнэй, үнгэрхэдоо
түүхын багшанар үсөөн бай-
наар. Тийхэдэ бэлгэти бэрхэ
залуушуулыг хургажа, аймагта
ерүүлхэ ёһотой байгаабди.
Гэбэшы тэдэ хургуулыг үр-
гэлжүүлжэ, мэргэжэл шуда-
лаад, тоонто шотагта ашатай
туһатай хүнүүд болохын тула
хүсэл эрмэлзлээ бэлүүлхэ
мүнгэ зөөригүй байна. Энэманай
дары шийдхэгдэхэ ёһотой
асуудал гэшэе. Инмэ үхибүүдтэ
зорюулжа Президентын тусхай
программа зохиёбол, таарам-
жатай байгаа гэжэ И.И.Калаш-
ников дурдахаа. Ушарын юуб
гэбэл, мүнөө хургуули дүүр-
гэгшэд хадаа манай ерээдүйн
мэргэжэлтэд, манай халаан
болонго бшуу.

Буряад орон дотор ажаһуу-
даг бүхы арадуудай, хүн бүхэ-
нэй хүсэ шадал, эрдэм мэдэс,
мэргэжэл шадабарн гүйсэд
хэрэглэгдэхэ ёһотой. Эндэ
гүнзэгы хайнаар бодомжо-
логдон гүрэнэй политика
хэрэгтэй, - гэжэ Леонид

Васильевич Потапов энэ асуу-
далыг зүбшэлэгын дүнгүүдыг
согсолходоо тэмдэглэе. - Юр-
дөөл, Буряад ороной эрхэтэн
бүхэндэ ажалай болон ажа-
һуудалай таарамжатай хайн,
адли эрхэ байдал байгуулгын
тула эсэсэй эсэстэ кадрова
политикийн гол бодол зохиёдохо
зэргэтэй.

Кадрова политикин талаар
советэй суглаае ходо ходо, гоё-
шолбол, квартал соогоо нэгэ
дахин бэшэ, харин хоёр нарын
туршада нэгэ дахин үнгэргэбэл,
таарамжатай байна. Үшөө
тийхэдэ нүүдэл суглаануудыг
эмхидхэбэл, таарамжатай ха
гэжэ Буряадай Президент мүн
лэ дурдахаа. Шийдхэгдэхэ
ёһотой асуудалнууд манайда
үшөөл бии байһаар гэжэ
Леонид Васильевич мэдүүлэе.
Жэһээн, муниципальна бай-
гуулаануудай толгойлог-
шонорой, предриятинуудай,
албан зургаануудай, минис-
терствэнүүдэй бусад хүтэл-
бэрилэгшэдэй хүдэлмэрийн
шэжэлхэдэ, нэн түрүүн со-
циально-экономическа хүг-
жэлтын программаар, хүтэл-
бэрийн эршэмтэйгээр ябуулаха
хэрэгыг бэлүүлхэ талаар то-
дорхой ямар ажалай хэгдэһээр
сэгнэлэтэ үгэхэ ёһотойбди.
Эгээлэй юрын ажалшадай
саани хүлээн ямараар ургаха
ёһотойб, хэды байһан гэрнүүд
баригдааб, бүхы продукция
үйлэдбэрийгын хэмжөөн яма-
раар ургааб, ямар ашаг олзонууд
бюджетүүдтэ оруулагдааб гэжэ
программа дотор тодорхой
бэлдэгдэнхэй гэшэе. Мүнөө
социально-экономическа
хүгжэлтын бүхы үрэ дүнгүүд
тодорхойгоор харуулагдахыг,
министерство, аймаг, пред-
риятн, хүдөө ажыхын коопе-
ратив бүхэндэ хубаарил-
лагданхай байна. Юрэдөөл, али
бүхы шийдэгай хүтэлбэрилэг-
шын хүдэлмэрийн тон зүбөөр,
тодорхойгоор сэгнэхэ арга
маанадта бии, - гэжэ А.В.Потапов
тэмдэглэе. - Хэрбээ дэлгүүр
өөрөөл бүхы юумэ хуури
байрадань табиha даа гэжэ хэдэн
жэлэй урда тээ хэлэдэг байгаа
һаа, харин мүнөө тиймэ эди шэди
үгы гэжэ ойлгодог болообди.
1999 онһоо хойшо манай рес-
публика экономикагоо бага
багаханаршыг хүгжөөжэ байна.
Энэ хадаа хэдэн зуугаад мянган
эгээлэй юрын ажалшадай,
мэргэжэлтэдэй, бүхы шатын
хүтэлбэрилэгшэдэй тодорхой
хүдэлмэрийн үрэ дүн болонго
гэшэе.

Бато БОЛОТОВ.
Буряад Республикын
Президентын болон
Правительствын хэблэлэй
«албан.

НАЛОГОЙ ХУУЛИДА ШЭНЭ НЭМЭЛТЭНҮҮД

Эндэ хая үнгэргэгдэнэ респу-
блика налоговой инспекции прес-
с-конференцидэ нефтепродуктын
налогууд, олзо оршын налоговой хуу-
линууд, камеральная шалгалтанууд
тай, мүн нэгдэхэмэл социальна
логто, ашагта малтамалнуудыг

абалгын, транспортна налогуудта ямар
нэмэлтэнүүд оруулагдаһан тухай
хөөрөлдөөн болоо.

Мүнөө үедэ налоговой органдо
тушаадаг налог түлэдэг хүнэй декла-
рацийн ба тэрэнэй дансануудай ёһоор
камеральная шалгалтануудыг хэдэг

болонхой. Тэрэ ехэ хайн дүнгүүдыг үгэнэ,
газаа талаар ябажа шалгалтануудыг
хэхэдэ, налог түлэгшэдэй 20 процентнэ
лэ гүйсэд шалгадана, - гэжэ Буряад
Республикын Налогой инспекцийн
хиналтын таһагай начальнигай орлогшо
В.Н. Бужинаев тэмдэглэе.

2003 оной январин 1-һээ
бэлүүлэгдэжэ эхилхээр хараагдаһан
регионной транспортын налоговой асуудал
Арадай Хуралай ерэхэ сессидэ зүбшэн
хэлсэгдэхэ юм.

Налогой бусад нэмэлтэнүүд энэ
жэлһээ хуулийн ёһоор хүсэндөө
оронхой.

Буряад Республикын Налогой
инспекцийн хэблэлэй албан.

Леонид Халудоров - нур харбалсаар абсолютта чемпион

Александр Томилев

Зинаида Халудорова

Ахын дангина - Марина Габанова

Хонгоодорой баатар - Нима Марганов

Мэдээлэс эрдэмтэд Валентин ба Сергей Бабусевуд найр нааданай үед

Айшадаа нэсэ гэртэ утгаал даа, Түхэнэй зон!

«УУЛЫН УЛАДАЙ УУЛЗАЛГА»

(Хонгоодор угсаатанай регион хооронд)

ШАМБАЙ ШАНГА ХҮВҮҮДНА

Хэдэн урда сагнаа хойшо манай угсаатан барилдаха, мөрсөр уришдаха ба ном хуршаар харбалдаха дуратай байһан юм. «Эрын гурбан нааданай» үедэ ехэ найр боложо, хүн зон олоороо сугларжа мурьсэдэг хэн. Хэдэн олон жэл үнгэрбэнь, энэ заншалаа бурядууд, илангаяа хонгоодор угсаатан алдаагүй. Энэнь удаа «Эрын гурбан наадан» олоной анхарал гатаба.

БҮХЭ БАРИЛДААН

100 гаран барилдаанад бэе туршажа, табан шөгнүүрэй хэмжүүртэ чемпионуудыг элэрүүлээ. Хэмжүүр бүхэндэ шангай хуури эзэлгээд абарга бүхэ болохын тула тэмсэбэл.

Эгээл бага 55 килограмм хүрэтэр шөгнүүртэ Монголон барилдаана Алтангэрэл түрүүлжэ гараа. Тэрэ финалда Захааминай бүхэ Алдар Соктоевой шорго шоройдуулжа шадаба. Түхэнэй аймагай Юрий Майдарханов шангай гурбадаху хуури эзэлһэн байна.

64 килограмм хүрэтэр шөгнүүртэ Түхэнэй Жэмһэгэй Эрдэн Базаров илалта туйлаба. Захааминай аймагай Түмэн Васильев хоёрдоху хуурида гараа. Жаргал Дугаров (Түхэн) гурбадаху хуури эзэлээ.

Мэдээж тренер Виталий Сосорович Ивахиновой хүбүүн Банр гэр бүлынгөө заншал алдангүй. 72 килограмм хүрэтэр шөгнүүртэ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Доржо Комиссаров Андрей Юсудуров хоёр шангай хууринуудта гараба.

82 хүрэтэр килограммай шөгнүүртэ Захааминай Ринчин Санжиев шалтгараа. Түхэнөөрхин Дамдин Тумуров, Александр Таряшинов гэгшэд хоёрдоху гурбадаху хууринуудыг эзэлээ.

Мэдээж бүхэшүүд, спортын мастерууд Сергей Молоткин Олег Болонев хоёр олон тоото мурьсөөнүүдтэ чемпионшыг, абарга бүхэнь болоһон юм. 82 килограммнаа ехэ шөгнүүртэ финална уулзалгада Сергей Олег хоёр аяар 30 минута соо тэмсэбэнь, илагшыг элэрүүлжэ шадабагүй. Хойуулань түрүү хуури үгэхэ гэгшэ шиндхэбэри судейскэ коллеги абаа хэн. Түхэнэй аймагай барилдаашан Банр Прушенов энэ шөгнүүртэ гурбадаху хуурида гараба.

Абарга бүхэ болохын тула шанга тулалдаанууд удаань болобо. Олон харагшад финалда нөөхил Молоткин Болонев хоёрнай барилдаха гэжэ хүдэжэ байбад. Полуфиналда Сергей Молоткин Дамдин Тумуровта шүүгдэшэбэ. Харин Олег Болонев өөрынгөө уулзалга плажа гараба. Финал Тумуров - Болонев.

Дамдин Тумуров - бүр барилдаасаар абсолютта чемпион

Хэниинь илагша Полуфиналда сай зүү амжалта бэшэ байгаа Тумуров харуулха шотой ба Харин Болонев энэ мурьсөө үшөө шүүгдээгүй. Тулал эхилбэ. Гэгшэ Тумуров Болоневой хүлдэ орон гэгшэ тэрэнь хүдөө саашан абаха оролдобо. Эгээл энэ хууриһаа үргэгдһэн Болонев хүл Дамдин Тумуров үргэ Олегыг газарта хаяжар Дамдин Тумуров найр наадан абарга бүхэ болобо гэшэ.

«ХОНГООДОРОЙ ДАНГИНА БА БААТАР»

2000 ондо Ахада «Уулын уладай уулзалгада» анха түрүүшынхнээ «Хонгоодорой Дангина» гэгшэ конкурэ эмхидхэгдээ хэн. Энэний хажуугаар «Хонгоодорой Баатар» үнгэргэхэ гэгшэ шиндхэбэри эмхидхэгшэд абажа, тэрэнь түрүүшынхнээ мүнөөнэй нааданда болобо гэшэ.

«Эмхидхэгшэд мурьсөөнэй гурим республиканска «Дангина ба Гэсэр» конкуретай адли болгохо гэжэ оролдоо. Тимэһээ түрүүшын конкурэдэ дуралдаһан хэдэн шалгалта-даабаринууд үгы байгаа. Басагад, хүбүүд түрүүшын шатада өөр тухайгаа хоёржэ, уг гарбалаа тооложо үгөө. Хоёрдоху, гурбадаху шатануудта хабаадагшад жюри анхаралда ба олон тоото харагшадта өөрын регионий аралд дуу болон мүнөө үеин дуу дуралхаа. Дүрбэдхэн шатада хатаринуудыг гүйсэххэ байгаа. Эгээл үгүйшын шатада басагадан үдэшын костюмуудыг харуулха шадабаринь жюри гэгшүүд сэгшэ. Энэ шатада баатарнууд зүүн зүгэй барилдаанай зүйлүүдыг харуулаа.

Республиканска уран бэлитэй түбэй ахамал мэргэжэлтэн Виктория Абгалдаева түрүүтэй жюри бүхэ хабаадагшад бэе харуулхадань, анхаралтайгаар хаража, эгээл эрхмүүдыг элэрүүлбэ. Мүн һайн һайхан шарайгайеи, сэгшэ шотой. Дангийн нэрэ зэргэдэ хүргэхөө

4 һайхан басагад мурьсэбэ. Эдэ хэд бэ гэгшэ, Алайрай аймагай Света Шаниева, Ахын Марина Габанова, хаха холын Захааминай Эржена Цыденова, Түхэнэй аймагай Света Пирогова гэгшэд болоно. Мүн баатарай конкурэдэ гурбан хүн бэе туршаа. Ахын аймагай Сергей Георгинов, Захааминай Юрий Шагдуров, Түхэнэй Нима Марганов гэгшэд бэли шадабарина харуулаа.

Найр нааданай түгэхэлэй үедэ «Хонгоодорой Дангина ба Баатар» хэд болооб гэжэ элэрүүлгдээ. 3-даху хууринуудыг үндэр уудалтай Аха аймагнаа уг гарбалтай Сергей Георгинов Марина Габанова хоёр эзэлээ. Захааминай аймагай Дүгэлүүр хууриной баатар Юрий Шагдуров ба Түхэнэй аймагай Аршаанай Света Пирогова гэгшэд хоёрдоху шангай хуури эзэлһэнэй түлөө хүндэлгэй грамотаар ба тухай бэлгээр шагнагдаа. «Хонгоодорой Дангийн» нэрэ зэргэдэ хаха холын Захааминай аймагай Дүгэлүүр хууриһаа уг

Хонгоодорой дангина Эржена Цыденова

гарбалтай, хатархада дуулахадань бэрхэ, уг гарбал долоон үе бологор мэдээ Эржена Цыденова хүргэбэ. Хоёрдоху дараалан эгээл гоо, һайхан хаха холын энэ шотатһаа бол гэгшэ хэлэхэ хүрэгтэй. «Баатар нэрэ» зэргэдэ Түхэнэй аймагай Харбяанууд хууриной Марганов болобо. Нима «Уулын уладай уулзалга» тэ оорын нэрэ оруулба ха юм дээ.

БОГО НЬЕТНАЙ АЙЛШАД ЭЛЭЭГ ЛЭ!

Найр нааданда аймагай түб сгадион гоёор шэмгэлээтэй. Бүхэ талмай дээрэ юһэн нэсэ гэр ба ород ижа харагдана. Энэ хадаа хэдэн мянган жэл соо буряад ба ород яһатанай нүхэсэжэ ажаһууныг гэрнэлээ бшуу. Гэр бүхэн гоёор газархань, зосооһооньшэ шэмгэлээтэй. Гэрэй эзэд тухай дэлгэрэнгы мэдээлэ газар үлгөөтэй ханын газетһээ абаха аргатай. Зосоонь ороходон, хүндэмүүшэ зантай гэрэй эзэд буряад ёһо заншалаараа сагаан эдээнэй дээжээр шамайе угтан абана. Бууза, бүхэлээр, хошхоног, ааруул, сүсэгы,

зөөхэй - юун үгыб даа, столдээрнь. Тогооний зутараан сай эгээл айлшадта һайшаагдаа. Нэсэ гэр хэр шэмгэлгдэнхэйб, ямар айлшадые угтанаб, эдээнэй баялыгыг жэ гэгшүүд нэсэ гэрнүүдыг харалгын конкурэ сэгшэһэн байна. Галба ба Толто шотатуудай гэр эгээл эрхн гэжэ тоологдоо. Жэмһэг Харбяанууд хууринуудай бэлдһэн гэр хоёр хуури эзэлээ. Түхэн хууриной ород гурбадаху хуури үгтөө.

ТАА ДАМЖУУЛТЫН ХАЙНДЭР ЛЭ

нааданһаа)

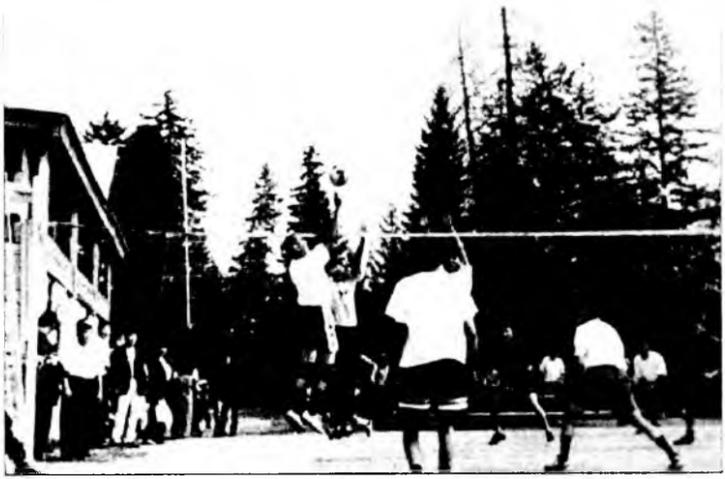
ТҮРГЭН ТҮРГЭН ГОДМИНУУДНАЙ

ХҮР ХАРБАЛГА
 гаран мэргэшүүл хабаадаба. мөөндэ хабаадаба. минай мэдээжэ тренер Хазагаевай шабинар, спортсын мастернууд Леонид Халудоровтан, ондын классай спортсын Янжима Ошорова өнннэ шэмэглэхээрээ бэ. Мурысөөн буряад ёһо шар үнгэргэгдэнэ байна. шүүлэй дунда Хэрэнэй спортсын хургуулини хүдөөгэй наадануудта хуури эзэлгшэ Александр ов түрүү хуури эзэлжэ СССР-эй спортсын мастер, Республикын физическэ ырын габьяата ажал агша Леонид Халудоров ги хуури эзлээ. Алайрай й түлөөлэгшэ Юрий алев шангай гурбадахи да гараба.
 ээрнүүдэй дунда Улаан-Үдэ 9-дэхи хургуули- тексын хурагша, спортсын рта кандидат Зинаида дорова түрүүдэй гараба. й спортсын мастер, 9-дэхи ШОР-ой ахалагша тренер, Республикын физическэ ырын габьяата ажал агша Софья Халудорова хуури эзлээ. Янжима ова Ахын мэргэшүүлэй дые толгойложэ, гурбадахи да гараа.

Абсолютна чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула табан эхэнэр, табан эршүүл мурысэбэ. Харин һүүлшын финальна шатада оройдоол дүрбэн хүн үлэһэн байна. Спортсмен бүхэн 8 дахин харбажа, хэининь олон очко абааб, тэрэнинь илалта туйлаха һэн. 4 очко абаад, Леонид Халудоров, Захааминай мэргэн Сурена Очирова 4 дахин бууда - һанай удаа түрүүлжэ ябаа. Удаань хоёр буудахадаа, Леонид Халудоров үшөө 4 очко абаба, харин Сурена Очирова очкогоо гурбаар нэмээбэ. Пүүлшын туршалгада СССР-эй спортсын мастер 1 очко харбажа гаргаба. Ингэжэ тэрэ 10 очкотой боложо, нааданай абсолютна чемпион болоһон байна. Сурена Очирова һүүлшынгэ годли 2 очко гэжэ тоологдолог зуура тудабал, чемпионтой очкоогоороо адли болохо байгаа. Энэ ушарта, мүн лэ Леонид түрүүлхэ һэн. Юуб гэхэдэ, захааминай басаган нэгэ туршалгадаа нэгшье очко абаагүй һэн.

МОРИ УРИЛДААН
 Гансал Түхэнэй хүлэгүүд мори урилдаанда хабаадаа. Урда үдэртэнь Захааминай аймагай моринод Хамар-Дабанай нэгэ жалгаар Хонгор-Уулын аршаанда сэхэ гаража ерээ һэн. Тэдэнэй морид хүсэд амаржа үрлингүй,

урилдаха аргагүй байшоо. Тинмэһээ мурысөөндэ хабаадажа шалдабагүй.
 Вова Майдарханов, Иван Лопсонов, Базар Зайганов гэгшэдэй хүлэгүүд оодорто эгээл хурдан байбал.
 Жороодо Владик Сыбеновай, Анатолий Сагалуевай, Доржо Гергеновэй хүлэгүүд түрүүлжэ гараа.
 Хатарша моридой дунда Виктор Мантуровай, Анатолий Имескеновэй, Александр Будаевай жолоодоһон хүлэгүүд түрүү хууринуудые эзлээ.
ВОЛЕЙБОЛ
 Волейбол «Эрын гурбан нааданай» тоодо ородоггүйшые хаа, хүн зоной анхарал эхэтэ татаба. Эршүүлэй дунда финальна уулзалгата Эрхүүгэй можын Слюдянка хотын команда Улаан-Үдэһөө ошоһон ОМОН-ой командые шүүжэ, чемпион болоо. ОМОН-ой командын бүридэдэ Түхэн Ахаһаа уг гарбалтай хүбүүд наадаа гээд хэлэхэ хэрэгтэй. Гурбадахи хуури «Сивер» гэнэн фирмын команда эзлэб.
 Эхэнэрнүүдэй дунда Слюдянкын басагад түрүү хуури эзлэбэ. Пүүлшын жэлнүүдтэ Түхэн соогоо диндэншгүй Жэмһэгэй команда хоёрдохой хуурида гараа. Хэрэнэй басагад гурбадахи хуури эзэлһэн байна.

Понирхотой волейбол

Мори урилдаашадта - гол шан

Найр нааданай үедэ

УДХА ЕХЭТЭЙ НАЙР

ай анхаралда найр хабаадаһан хүнүүдэй дурадханабди. Зарим танууд үндэр тайзан хэлэгдэнэ юм. Харин зариманниһь һанаа ороо манай онденттэй хубаалдаа.
Александр Матвеевич Егоров Республикын Төрөөлгөөн (Төрийн Засаг Замнагшын Түрүүлэгшын):
 Хоондоор угасаатан хэр ойшо Сибириин үргэн ехэ дээрэ ажаһуудаг. Эрдорнуудай түүхэ Буряад Уликийн түүхэтэй нягта саа холбоотой юм. Энэһээ энэ найр нааданай Буряад орон, Усть-Ордын Комито тойрог, Эрхүүгэй Монгол сайхан оронтой харилсаа холбоотой юм.
Александр Борисович Матвеев (Буряад Республикын Министр):
 Министр, Правительствын Төрийн болоод, түрүүшынхнээ энэ найрта хабаадабаб. Олон юумэ өөртөө абааб гэжэ гээбэ. Хоондоорнуудай хуудай толгойлогшонор эмхидхэхэ гэхэдэ, тон зүб тэбэри абаһан байна. Энэ найрта хабаадажа байһан арал нодондэ унтаршагүй гал гээбэ.
Александр Лопсонович Молосоев (Минималнай аймагай хүдөө аж ахуйн управлениин дарга):
 Энэ найрта манай аймагһаа

50 гаран хүн хабаадажа байна. Манайхин эндэ хабаадажадаа, сэхэ баяртайнууд. Юуб гэхэдэ, жэл бүри шэнэ юумэн энэ найрта үзэгдэнэ, эмхидхэгдэнэ. Заха холын Захаамиһаа ерэнэн мааньдые угтажа абаһан, дулаан унтари, халуун сай дурадхана Жэмһэгэй өөһэдэн хүтэлбэрин захиргаанда, эндэхи хургуулини ба саадай коллективтэ аргагүй баяраа хүргэжэ байһанһаа мэдүүлнэб.
Вячеслав Александрович Калашников (Алайрай аймагай толгойлогшо):
 - Иймэ найрта хүнүүд сэдхэлээрэ амаржа байна, бэс бэстээ танилсажа, нүхэд болоно. Хүн зоной нүхэсэлгын найр болоно гэхэдэ, алдуу болохогүй. Жэл ошохо бүри найрнай гоё болоно. Талмай дээрэ олон сагаан хун шубуудай бии болоод, хатар дэлгээжэ байхада, ямар гоё гээшэб. Аашадаа бүри үргэн дэлсэтэй, үшөө олон хүнүүдэй хабаадалгатайгаар болог лэ гэхэ байнаб.
Жан Зимин (мэдээжэ уран зохиолшо):
 - Агуусхэ найр боложо байна. Ганса хоондоор угсаатанинэ бэшэ, бүхы буряадуудые нэгэдүүлхэ, эблүүлхэ найндэр гээшэ. Алайрай буряадууд элдэб шалтагаанһаа боложо, түрэл хэлээс, ёһо заншалаа мартажа байна. Тинмэһээ энэл найр наадан ёһотойл үйлэ хэрэг боложо үгэхэ.
Анатолий Григорьевич Клименко (Слюдянка хотын мэрай орлогшо):

-Буряад угсаатанай ехэ найндэр болоно. Баяртайнай хубаалдахаар уриһандатнай баяртай байнабди. Түхэнэй аймагтай холдоо нягта харилсаа холбоотойгоор хүдэлнэбди, танай ёһо заншал сахиднабди. Энэ талаар олон юумэ мэдэлэгби гэжэ һанажа ябааб. Харин мүнөө, энэ бүгдэ юумэ хараад байхадаа, һанамжяаа ондоо болгооб. Найрта буряадшые, ородшые, монголшые хүнүүд ябана. Энээнннэ эндэ табяатай ородой изба гэршэлнэ бэшэ аал?
Михаил Цыбикович Доржиев (Захааминай аймагай Енгорбойи дунда хургуулини директор):
 - Айхабтар сэхэ удхатай найндэр болоно. Юуб гэхэдэ, «модоной үндэнэн газар дээгүүр, хүнэй үндэнэн газар дээгүүр» гэдэг ха юм. Хүн бүхэмнай уг гарбалаа, заншалаа, түрэл хэлээ мэдэхэ ёһотой. Энэ нааданда хабаадаһан хүн бүхэнэй сэдхэлдэ найхан, дэмбэрэлтэй, хэшэг буянтай мэдэрэл зосоонь түрэнэ бээ гэжэ найданаб. Хабарай эхээр, аадарай һүүлээр шигтэй газарһаа зөөлэхэн ногооной ургаһандал, залуу үетэмнай энэ найр наада хаража, ямар угтан болохо гээшэбди, болоод байнабди гэжэ мэдэрхэдэнь ажабайдалдань ехэ туһатай. Дэмбэрэлтэй хэрэг бүтөө гэжэ тоолоноб. Ингэжэ аймаг хоорондоо уулзажа, хөөрэлдэжэ, бэлигээрэ андалдажа байхада, Буряадаймнай халбариде ехэ ашатай.

Тус хуудануудые Борис БАЛДАНОВ бэлдэбэ.
 Авторай болон Гомбо САМБЯЛОВАЙ фото-зурагууд.

О наших коллегах

УЧЕНЫЙ И ПЕДАГОГ

ДОКТОРУ ФИЛОЛОГИЧЕСКИХ НАУК, ЗАСЛУЖЕННОМУ ДЕЯТЕЛЮ НАУКИ РЕСПУБЛИКИ БУРЯТИЯ ТУЛОХОНОВУ МИХАИЛУ ИННОКЕНТЬЕВИЧУ ИСПОЛНЯЕТСЯ 70 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ И 50 ЛЕТ НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.

Тулохонов Михаил Иннокентьевич родился в 1932 году в живописном уголке Осинского района Иркутской области села Улей. После окончания средней школы поступил в бурят-монгольское отделение факультета гуманитарных наук Иркутского государственного университета, который с успехом завершил в 1954 году и работал по своей специальности в школах Иркутской области.

В 1965-1968 гг. проходил аспирантуру в Институте общественных наук Бурятского филиала Сибирского отделения АН СССР. В 1970 году защитил кандидатскую диссертацию, в 1993 году - диссертацию на степень доктора филологических наук, является заслуженным деятелем науки Республики Бурятия.

Тулохонов Михаил Иннокентьевич - один из ведущих специалистов, фольклорист, его исследования являются большим вкладом в изучение традиционной культуры бурят и монголоязычных народов. Он автор более ста научных работ, в том числе «Бурятские исторические песни», 1973, 13 п.л., «Бурятский героический эпос», «Аламжи Мэргэн», 1991, 20 п.л., «Героический эпос бурят: вопросы поэтики и стиля», 1993, 3,5 п.л., «Абай Гэсэр могучий», 1995, 42 п.л., (в соавторстве), «Абай Гэсэр Богдо хаан», 1995, 46 п.л., (в соавторстве), «Жизнь фольклора во времени», 1998. Он участвовал в создании обобщающих трудов «Очерки истории культуры Бурятии», «История бурятской литературы», автор проблемных статей по истории и теории бурятского фольклора и литературы. В них разрабатываются вопросы генезиса, типологии и поэтики эпических жанров, исследуются взаимодействие фольклора и литературы, фольклор в системе духовной культуры, эволюция и основные этапы формирования национального художественного мышления.

Эти научные разработки осуществлены впервые на должном теоретическом уровне с новых методологических позиций, свободных как от догматических стереотипов прошлого, так и от вольных толкований художественных явлений традиционной культуры в угоду конъюнктуре и идеологическим схемам.

Тулохонов Михаил Иннокентьевич на протяжении

многих лет осуществляет руководство планомерным сбором фольклорных материалов в Бурятии и Монголии, публикацией памятников фольклора, координацией теоретических исследований по фольклору. Подготовлены и изданы восемь томов фольклора в академических сериях «Эпос народов Евразии», «Памятники фольклора народов Сибири и Дальнего Востока». Книга ученого из серии «Бурятский героический эпос» «Аламжи Мэргэн» издана на английском языке в Центре изучения мировых цивилизаций (США). Работы ученого получили высокую оценку специалистов как в нашей стране, так и за ее рубежом, в частности, в Монголии, США, Китае, Венгрии.

Его работам дали положительные отзывы видные ученые В.М. Гацак, Б.Н. Путилов, Л.К. Герасимова, М.Г. Воскобойников, А.Б. Соктоев, С.Ш. Чагдуров, Н.В. Емельянов, С.Н. Азбелев, А.В. Кудеяров.

Тулохонов М.И. плодотворно сотрудничает с учеными Москвы, Санкт-Петербурга, Саха (Якутия), Хакасии, Тывы, Горного Алтая, Иркутска, Новосибирска, Читы, Омска, Хабаровска и активно участвует в создании реализации общесибирских исследовательских и издательских программ по фольклору. Он член научного совета по фольклору Отделения языка и литературы РАН.

Михаил Иннокентьевич участвует в подготовке специалистов-филологов, преподает курс фольклора в Бурятском государственном университете, проводит плодотворную работу по подготовке специалистов высшей квалификации - докторов и кандидатов наук по специальности «Фольклористика» как в Бурятии, так и для всех регионов Сибири и Дальнего Востока.

Имя доктора филологических наук, заслуженного деятеля науки Республики Бурятия, крупного специалиста, наставника студенческой и аспирантской молодежи Михаила Иннокентьевича Тулохонова широко известно как в республике, так и за ее пределами. Его труды заслужили признание научной общественности.

Михаил Иннокентьевич не только мудрый педагог-наставник, но истинный филолог-ученый, осветивший в своих трудах сложнейшие проблемы фольклора.

Преподаватели, студенты и аспиранты БГУ поздравляют Михаила Иннокентьевича с юбилеем 70-летия и желают ему здоровья, успехов и счастья!

АВТОР ИНТЕРЕСНЫХ РАБОТ

Вера Иннокентьевна АСАЛХАНОВА - кандидат педагогических наук, доцент, отличник народного просвещения РФ. Она родилась 17 февраля 1946 года в деревне Шапшалтуй Аларского района Иркутской области. В 1964 году окончила с отличием Боханское педагогическое училище им. Д. Банзарова и работала в школах Усть-Ордынского национального округа.

Окончила в 1976 г. историко-филологический факультет БГИИ, в 1991 г. аспирантуру НИИ национальных школ Министерства просвещения РСФСР. Работала учителем начальных классов и математики в Бурят-Янгутской и Осинской школах Осинского района (1964-1972), учителем русского языка и литературы, заместителем директора по учебно-воспитательной работе в Аршанской средней школе Тункинского района и Новоильинской средней школе Заиграевского района Республики Бурятия (1972-1984), старшим преподавателем кафедры русского языка и литературы Бурятского ИУУ (1984-1992), старшим преподавателем кафедры русско-бурятской филологии БГИИ (1992-1996), старшим преподавателем, доцентом кафедры профессионально-педагогической подготовки БГУ (с 1996 г.).

Главное направление ее научной деятельности - обучение русской орфографии и орфографии учащихся бурятской школы.

Автор 23 научных трудов, в т.ч. 1 монографии и 2 учебно-методических пособия.

В монографии «Обучение фонетическим чередованиям русского языка в бурятской школе» определены цели, задачи, содержание, методы изучения фонетических чередований русского языка в бурятской школе. Предлагаемые материалы могут быть использованы как при повышении квалификации работающих учителей, так и при подготовке кадров в различных типах средних, высших учебных заведений, а также для совершенствования профессиональной учительской деятельности. Учителя-практики найдут в книге конкретный материал, описание уроков, направленных на формирование орфографических и орфографических навыков на основе фонемной теории письма.

Учебное пособие «История развития русского языка в национальной школе» состоит из трех частей. Первая часть содержит хорошо продуманную программу спецкурса. Вторая часть является хрестоматийной, составленной из фрагментов трудов ученых-методистов. Это весьма ценно, так как труды многих ученых, опубликованные малыми тиражами, отыскать студентам непросто. Кроме того, к каждому фрагменту, статье автор дает задание, направляя таким образом исследовательскую работу студентов. Третья часть содержит краткие сведения об ученых-лингвистов и методистах.

Учебно-методическое пособие «Педагогическая практика студентов» включает основные материалы по организации педагогической практики студентов факультета бурятской филологии по специальности «Русский язык в межнациональном общении». Основной материал пособия - методические рекомендации по подготовке и проведению уроков русского языка и литературы в национальной школе по организации практики по воспитательной работе и по психологической практике. Кроме того, дается перечень примерных воспитательных работ, игровых программ, пакет диагностических методик. Пособие адресовано студентам и преподавателям.

Труды В.И. Асалхановой ценны и несомненно послужат хорошим подспорьем в подготовке высококвалифицированных специалистов.

ДОСТОЙНА ПОХВАЛЫ И ВНИМАНИЯ

АФАНАСЬЕВА и завета Фигуратологических Заслуженный работник образования с публичной

Она родилась 17 ноября 1954 г. в селе Банзарова Республики Бурятия. После окончания средней школы в 1972 году поступила на отделение народов Крайнего Севера Ленинградского государственного филологического института им. А.И. Герцена, который закончила в 1977 году по специальности «Русский язык и литература, язык и литература народов Крайнего Севера». В течение нескольких лет работала учителем русского языка и литературы в национальной школе сельского района Бурятии.

В 1991 году поступила на работу в БГИИ им. Д. Банзарова, ныне Бурятский государственный университет в должности ассистента кафедры русско-бурятской филологии. С января 1993 года по февраль 2002 года работает старшим преподавателем.

В июле 2000 г. она защитила диссертацию на получение ученой степени кандидата филологических наук по теме «Сравнительно-филологическая фонология бурятского и монгольского языков». Защита состоялась в Институте монголоведения, буддологии и этнологии СО РАН в г. Улан-Удэ.

Заведующая Федоровна работает со дня основания эвенкийского отделения на факультете бурятской филологии. За период с момента ее сделано 6 выпусков. В настоящее время большинство выпускников, окончивших факультет по специальности «Русский язык и литература в иноязычной среде, эвенкийский язык и литература», работают учителями русского и эвенкийского языков в школах Республики Бурятия, севера Читинской области, эвенкийского национального округа Забайкальского края.

Афанасьева Е.Ф. занимается не только филологической деятельностью, но и научной. Она автор научных и методических работ по бурятскому языку, составитель сборников пословиц, загадок и сказок эвенков, также активный участник многих научных конференций, республиканских и международных конференций, на которых выступает с докладами, посвященными филологии и фонетике эвенкийского языка, составительной фонологии, проблемам бурятского языка. Это на I Международной конференции по изучению эвенкийского языка и литературы в г. Хайлар КНР, на Международном симпозиуме «Языковые мосты» в г. Лейпциг ФРГ, Международной конференции в Монголии.

Студенты эвенкийских групп под руководством Афанасьевой Е.Ф. участвуют в научных научно-практических конференциях университета с докладами по проблемам бурятского языка, фольклора и литературы. Многие работы студентов неоднократно отмечались не только на факультетском, но и на республиканском конкурсах.

Заведующая Федоровна ведет активную общественную работу. С 1993 г. по настоящее время является ученым секретарем Совета факультета, с 2001 года - членом ученого Совета. Она также принимает активное участие в работе республиканского эвенкийского культурного центра «Арук», республиканской ассоциации малочисленных народов Севера Республики Бурятия.

Активная педагогическая, научная и общественная деятельность Е.Ф. Афанасьевой достойна похвалы и внимания.

«ИДИ НА ХУРЛИГ!»

1980-аад онуудай тэнгээр Захаминай аймагтай Санагын совхоздо ажаллажа байгаа. Тэр үед хүдөө холын малшал адуушадые хангалгын хүдэлмэри аймаг дотор үндэр хэмжээнд табигданхай бангаа.

Нэгтэ лун, үбхэнэй хаһын эхилээд байхада, уран зохёолшо Гунга Чимитов, дуушад Клим Миткинов, Солбон Балмаев гэгшэд Далахайн совхозой зуһалангуудаар, үбхэнэд дээгүүр ябажа дүүргээд, манай совхоздо ябадал хээ болобод. Утаата Санага хоёр хоорондоо дүтэ, ушар тинмэхээ «далал болоһон Утаатынгаа зохид буудалһаа гаран үй үдэрөөр ябаад ердэг байя», - гэжэ дуралхал оруулбад.

Би энэ бригадын газаршан болобод. Санагын малшадтай зуһалангууд холо, ошоо хаа, мореор лэ ошохоор, дүтэ хадань үбхэнэд дээгүүр ябаад дүүргэхэ шилдхээрн абабабди.

Аймагтай соелой таһанан УАЗ-ик (таблетка) маанарые шэрэдэг байгаа. Санагага тонроод, Сэхир голтой хоёр эрбээр яһала ябагдда. Тингээдшы айлшадайманай хариха болзор дүтэлшбэ.

- Зай, үглөөдэр нэг үдэр үдэб. Хаагуур ябахамнайб? - гэжэ Гунга Гомбоевич асууба.

- Энэхэн баруун хадан саада гэ Хуурлиг гол байна. Совхозон 9 звено тэндэ үбхэнэд. Урдүүр, Андаһын дабаанаар гарабад. Хужарай культбаза хүржэ, Хуурлин голтой доодо бэемн 6 звеногон үбхэнэдөөр хөөрөлдөөд, дуулалдаад ерэхэ арга байна, - гээбэ.

Зай, үглөөдэрншы бөлөжө, нөөхи сагаан «таблеткадаа» нуужа, ута хүүрнэ багаар баруулжа зорибодди.

Андагаһаа халта баруулаад, Хуурлигтай дабаанда үшөө аһалдан үй ябатараа, шабарта зоогдошободди.

Хүн мүртэй, ехэ зам, зон олон лэ урагша хойшоо ябажа байдан бэлэй, тэр үдэр юуниһын болоһон юм, нэгшын хүн ойромнай ербэгүй. «Хэн хаанаһаа ержэ абардаг юм ааб», - гэжэ нилээд үнн машина соогоо энэ эрые хөөрөлдэжэ нуунабди.

Үндэр газарта хадаа тэнгэрин шарай хубилхадаа түргэн, байтараа бороон орожо хаалба. Тинн тэнгэрин дуун, сахилгаан, энлэ тэндэ тэнгэри газардана, бороон шангадаад, гэнтэ мундэр орожо эхилбэ. Гулбахаатай үндэгнөө тэ томошогууд мундэриүүд һайса газарта хатаралдаад, ойро зуура газар дэхэй сагаан болошобо.

Тинһээр мундэр зогсожо, байн борооншы шэгэрбэ. Удааншы болонгүй халхин тэнгэрин үүлдые нинэ тинһэн зонхилжо, сэлмээд, наран шаража оробо. Үдһөө һайн үлөө, үглөөгүүр гараһан маанарта замдаа хоол бариха юушбегүй, Хуурлиг хүржэ сайлаха еһонгой хэмди.

Зай, одоошын нэгэ моритой хүн бин бөлөжө, тэр хүндөө Санагаһаа нэгэ трактор наашань ябуулхын захибабди.

Ушһөө хэды хүлээһээр һуугарнай нэгэ трактор ержэ, машинемнай холдожо үгөөд, һөөргөө харишаба. Түргэн бороо, мундэрэй орошошь, бараг хаалгүй дабагаа дабажа, саада бээдэнь буугаад, аршаанай оломоор Хуурлиг голоо гараад, тээ тэндэ, зэргэлээд шахуу байһан Хужар тээшэ зүглэбэбди.

Тэрэ үдэр Хуурлигтай үбхэнэд концерт хараха хубигүй байшоо. Ушар юуб гэхэд, ямарханшы үелэ УАЗ түхэлэй машинаар яда-шадашы һаа яһала гарагдаад лэ байдаг харгымнай яашы ябажа боломоор бэшэ шабар болошонхой байба. Тинһээ тинтэрээ жолоошоннай түрүүшынхэ ябаһан замаа болгоонгүй, оломоо сааша холошы ошонгүй, нэгэ ехэ бамбалзуур намаг руу машинага шаажархиба.

Машинемнай хажуу талын үдэн газарта тулаад нээгдэжшы үгэнгүй, арай гэжэ сааша, наашань этэрэ-этрһээр забһар гаргаад, үбдэгсөө шабар, уһа оймого, тээ тэндэ нэгэ бишыхан добохонине оложо, айлшадараа баран зогсоободи.

«Ядаг бэлэй», - гэлдэжэ байтарнай дүтэ байһан Хойто-Хужарһаа трактор бин болобо.

Хойноһоон жүдхөө, урагшаншы шэрээ, гулсалдаһаар байтараа машинемнай урда намаг соогоо өөрөө хахадсаа ороод, гаража шадхаа болёод байшаба.

Хойто-Хужарайн харажал байгаа байна, тэндэһээ үшөө нэгэ трактор монсоһоһоор наашалба. Нүгөө трактораа гаргаха гэжэ шэрээлдэһээр байтараа тэрншыһе нуушаба.

Зай даа, хоёр трактор, нэгэ машина шабар соо. Нараншы түргэндөө орошонхой, үлөөнһөө хойшо улаан хоһон айлшадараа, хайһаа ошоһоннай хэм, хараад лэ зогсоободи.

Хүбүүд бэрхэнүүд лэ байна даа. Иншэ-тиншээ гүйлдөөд, монсогор модохонуудые асаржа, тракторай хойто үндэр сахаригуудта бариха уяад, нэгэ нэгээр хоёр трактораа гаргажал халабад. Хоёр бөлөжө абаад, манай машинны гэлдэгнэ шэрэжэ, арай шамай гаргабад. Тинһээр нараншы арунда жаргаба.

Юунэй концерт, «концертэ» һайса хаража саада юм бэшэ гүбди? Бүрхэжэ байхада, сагаан «тэргэдэ» нуужа, гэлдэгнэ эрьбэбди. Харанхыда машинны хэлбэлзэхэн бүрншы һаа, үнгэрүү шэни. Гунга Гомбоевич залхууржал һууна хэбэртэй, хөөрөлдэхшы юумэмнай хомор болошонхой. Тинһээр Утаатынгаа зохид буудалда хүржэ орободди. Айлшаднай энэ тэрээ суглуулжа абаад, сай баряад, тэрэ үдэшндөө Закаменск орохо байһан юм.

Зохид буудалдаа ороод байхада, Гунга Гомбоевич:

- Эндэ тэндэ хүнүүд элдэб эсэрбэлин шэбигт хэлэжэл байдагууд. Бишы хэлэдэг болохонин, - гээбэ.

- Юун гэжэ хэлэдэг болохотнайб?

- Энэһинээ хойшо эгээл ехээр муу ханаһан хүндөө: «Иди на Хурлик!», - гэдэг болохонин, - гэжэ эсжэ тулаһан маанараа хүхэгээ бэлэй.

Тэрэ гэхээр Улаан-Үдэлэ уулзаха бүришөө, һэмээхэн хажуу тээһэн дүтэлөөд:

- Иди на Хурлик! - гэхэдэмни, Гунга Гомбоевич:

- Аа, Хуурлиг-хүбүүн, мэндэ! - гэжэ маһалзадаг. Хүхигшэбди.

Ингэжэ ехшүүлэй ажабайдалһаа нэгэ хэһг арал зондоо мэдүүлжэ зорин отой бэшэ һэм даа.

Николай ШАБАЕВ.

ЗА ЯЙЦАМИ...

Однажды Жалма отправила мужа в

-В скверике, возле церкви убитый мужчина, мозги вышибом головы не видать!

магазин, чтобы тот купил десяток яиц. И дала ему деньги. Но Жалсан прихватил еще и свою заначку и быстро исчез из дома. Сперва купил бутылку - поль семь - вина и всунул ее в карман. Затем купил десять яиц. Но их уже некуда было девать. Они были в целлофановом мешочке. Но, чтобы они в руках не болтались, Жалсан аккуратно положил мешочек в шляпу, осторожно натянул на голову, спокойно зашагал домой. Конечно, не прямо домой, а в ближайший скверик. Он решил откупорить заветную бутылочку, поделиться с бурхапами и, растягивая удовольствие, потихоньку выпить вино. Но не тут-то было. Никак не мог он откупорить проклятую. Крепко засаженная пробка никак не поддается. Он ковырял ее ножичком. Толкал пальцем, авторучкой. Сломал ее, а пробка - ни в какую, ни туда, ни сюда. Жалсан матом ругал завод-изготовитель этого сволочного портвейна: на такую ерунду, как пробка, тратят столько изощренности ума, а ракеты и корабли ломаются, как сигареты! Но что поделаешь, одной руганью пьян не будешь. Надо что-то придумать. Не потащишь же вино домой! Он решил осторожно отсечь горлышко и начал ударять о спинку железной скамейки. Раз ударил - не поддается. Второй раз посильнее - не идет. Третий раз еще сильнее - и тут бутылка возьми да и разбейся вдребезги. Красная жидкость медленно растекалась по асфальту. Жалсан в оцепенении, а затем с ужасом следил за этим. Но, к счастью, наши трудяги что-то делают к лучшему. Асфальт под скамейкой был не такой гладкий, как стекло, а с ямками-бугорками. И вот вино в нескольких ямках и собралось. Жалсан обрадовался, оглянулся по сторонам, встал на колени и начал высасывать вино из ямок. Он облизал почти всю лужайку, вытер рот, с наслаждением растянулся на скамейке, закурил с удовольствием дешевенькую сигарету.

Но его хождение за яйцами этим не завершилось. Пригревшись под солнцем, Жалсан уснул. Сигарета, просверлив в новеньком костюме хозяина приличное отверстие, к счастью, потухла. Дешевка и есть дешевка! Через некоторое время прохожий крикнул спящему Жалсану: - Спим, старина? - и сильно хлопнув Жалсана по шляпе, не оглядываясь, пошел дальше. А разбитые яйца растекались из лопнувшего мешочка по лицу. Еще через некоторое время мимо него проходила бабуля с авоськами. Увидев мужчину с разбитой головой, не по годам проворно, бабуля затрусилась к телефону и дрожащим голосом сообщила:

Бросила ба трубку и засе дальше. Еще некоторое время проходящая «ск» забрасывает Жалсана в машину диким ревом и за поворотом.

История и эт заканчивается. «скорой», подкатив к широким двер больницы, кричит: - Тетя Маря, принимай товар! У в холодильнике не найдется?

Выплывает издали полне Маруся:

- У меня там полно народу!
- Что они там делают?
- Лежат!
- Что они, пьяные?
- Нет, мертвые!

- Фу, ты, старая, даешь! Мы еще сверху забросим. Сегодня выходи Нигде не принимают. Завтра разберем. И забросили Жалсана сверху тех тру

Дальше история развива стремительно. Среди ночи от проснулся отрезвевший Жалсан. С сразу не врубился, где он находи. Вроде бы не дома. Жалсан стал щ вокруг. Кругом твердые, как кам предметы. И когда он дошел до одного, поднял дикий крик:

- Люди! Где я?! Кто-нибудь здесь Спасите!

Вечером сменившая тетю Мар сестра-хозяйка, услышав такое, холодильной камеры, упала в обморок. Жалсан в темноте еле выбрался из ада и что есть мочи, дал деру.

Сколько бежал, куда бежал, Жал не знает. Остановился, огляну отдышался. Стоит одинокий киоск тому же, открытый. Жалсан поднял. Утреннее солнце во всю улыбалось. А он зло плюнул и вытер ссохшие губы. Его мучила жажда. Он подо к киоску:

- Девушка, у вас есть воды?
Та со смешкой на лице отвеча

- Не воды, а вода...
Жалсан немного смутился и гов

- Ладно, дайте мне стакан вода-
Та в ответ:

- Не вода, а воды.
Жалсан разозлился:

- Вот черт, прицепилась! Мне от ни воды, ни вода не нужно!
За этой перебранкой мила

настигла Жалсана. Дело в том, что хозяйка подняла тревогу:

- Убежал мертвец!
Похождения Жалсана даже и эт завершились. За эти несчастные теперь он пятнадцать дней под широким улицам родного города пропади они пропадом эти яйца...

(Музыка).

«Шог зураг» гэхэн номһоо

Vertical text on the right edge of the page, including page numbers and publication details.

ПРОГРАММА

Среда, 23

ОРТ

Телеканал "Доброе утро"
 Новости
 "Семейные узы". Серил
 Поле чудес
 Непутевые заметки с
 новым
 Детский сериал "Твинисы"
 Новости
 Возвращение Коломбо.
 "Кого убила капля никотина"
 Арнольд Шварценеггер в
 "Правдивая ложь"
 Новости
 Боевик "Правдивая ложь"
 (продолжение)
 "Большая стирка" с Андреем
 Вечерние новости
 "Шутка за шуткой"
 Жди меня
 "Кто хочет стать
 миллионером?" Телеигра
 Время
 Премьера многосерийного
 сериала "Дронго"
 Премьера многосерийного
 сериала "Время любить"
 "Другое время". Программа
 Леонида
 Русский экстрим
 Т/с "Китайский городской"

ОРТ

07.40 Утро Бурятии
 08.00 - 10.45 "Доброе утро, Россия!"
 10.45 Комедия "Охотники за
 привидениями-2" (США)
 12.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
 13.00 ВЕСТИ
 13.20 "Сказки о любви"
 14.15 "В "Городке"
 14.25 ВЕСТИ НЕДЕЛИ
 15.30 ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В
 ГОРОДЕ
 16.00 ВЕСТИ
 16.20 ВЕСТИ-СПОРТ
 16.25 "Что хочет женщина". Ток-шоу
 с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
 17.25 "Стань звездой"
 18.20 "Простые истины". Т/с

БГТРК

19.00 Программа Агинской ГТРК
 "Агинский Бурятский буддийский
 институт"
 19.30 "Родник тепла". Сказ о том, как
 встретились семейские из Новой Бряни
 с бельгийцами из Брюсселя
 19.55 Гороскоп
 20.00 "Байгал". Информационная
 программа
 20.15 Прогноз погоды и рек-тайм -
 время Вашей рекламы!
 20.20 "Буряад орон" Худ.-
 публицистическая программа
 20.55 Профессионалы
 21.10 Спокойной ночи, малыши!
 21.20 Подробно и обстоятельно

21.30 Республиканские новости
 21.50 Прогноз погоды и рек-тайм-
 время Вашей рекламы!
 21.55 Зурхай

"РОССИЯ"

22.00 ВЕСТИ
 22.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
 МОСКВА
 22.55 ПРЕМЬЕРА. Сергей Безруков,
 Николай Еременко-мл., Валентина
 Теличкина и Андрей Панин в
 остророжественном сериале "Бригада"
 00.05 Т/с "Закон"
 01.20 ВЕСТИ
 01.35 "Александр Исаевич
 Солженицын. Жизнь не по лжи". Фильм
 С. Мирошниченко
 02.40 "Синемания"
 03.10 "Дорожный патруль"

ТИВИКОМ

07.30 "Сейчас". "Лоск". Погода.
 Гороскоп. Календарь работ от
 Кушнарера
 08.30 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр
 рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
 09.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь
 с Луи"
 09.30 Fox Kids на REN TV. М/с
 "Человек-паук"
 10.00 Д/ф "Мир спорта глазами
 "Жиллетт"
 10.30 "24"
 10.50 Комедия "Дачная поездка
 сержанта Цыбули"
 12.45 1/52
 13.00 "Лоск". Погода. Гороскоп
 13.30 Т/с "Яго, темная страсть"
 14.30 "24"
 14.50 "Черный ящик"
 15.20 Т/с "Нескучные материалы"
 16.35 Fox Kids на REN TV. М/с
 "Человек-паук"
 17.05 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь
 с Луи"
 17.35 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр
 рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
 18.05 "Календарь работ от
 Кушнарера"
 18.20 Муз. поздравления
 18.50 Ток-шоу "Семейные страсти"
 19.55 "Лоск"
 20.00 "Сейчас"

20.20 Погода
 20.25 Т/с МЭШ
 20.55 Телесериал "Каменская"
 22.05 "Футурама"
 22.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
 23.00 Микки Рурк в крим. драме
 "Звериная зона"
 01.10 "24"
 01.35 Футбольный курьер
 02.10 "Нокдаун". Новости бокса

АРИГ УС

08.00 Новости. Погода
 08.25 Жизнь без риска
 08.30 Формула успеха
 08.40 Завтрак с С.Соловьевым
 09.10 Сто чудес света: "Игра на
 выживание"
 10.10 Публичные люди
 10.45 Программа С.Костина: Евгений
 Дога
 11.35 Ничего личного
 12.10 Состав преступлений
 12.15 Новости
 12.20 Автомобильная программа "АБС"
 12.25 Назло
 12.30 Новости
 12.35 Паутина
 12.45 Новости
 12.50 Тушите свет
 13.00 Новости. Погода. Спорт
 Х/ф "Ванька-встанька"
Перерыв до 17.00
 17.00 Новости
 17.25 Кремлевский концерт
 17.45 Победоносный голос верующего
 18.15 Муз. подарок
 18.45 Пестрая лента
 19.45 То, что надо
 20.00 Новости
 20.25 Жизнь без риска
 20.30 Восточный экспресс
 20.45 Т/с "Мужская работа"
 21.45 Формула успеха
 21.55 Итоги
 23.25 Автомобильная программа "АБС"
 23.35 Восточный экспресс
 23.50 М.Дуглас в х/ф "С меня хватит"

19.00 Комедия на СТС: "Друзья"
 19.30 Т/с "Зачарованные"
 20.30 Детали. Жизнь в подробностях
 21.00 Реальное шоу "Гарем".
 Ведущие - Алена Свиридова и Алина
 Кабаева
 22.00 Кино на СТС

НТВ

07.00 "Сегодня"
 07.05 Утро на НТВ
 07.30 "Сегодня"
 07.35 Утро на НТВ
 08.00 "Сегодня"
 08.10 Утро на НТВ
 08.30 "Сегодня"
 08.35 Утро на НТВ
 09.00 "Сегодня"
 09.10 Утро на НТВ
 09.30 "Сегодня"
 09.40 Утро на НТВ
 10.00 Лев Дуров в программе Павла
 Лобкова "Растительная жизнь"
 10.35 "Вы будете смеяться!" Михаил
 Евдокимов
 11.00 "Сегодня утром"
 11.20 Погода на завтра
 11.25 "Намедни" с Леонидом
 Парфеновым
 13.00 "Сегодня"
 13.00 Джон Траволта в детективе
 "Скрытая угроза"
 14.50 Криминал
 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00
 "Сегодня"
 15.05 Елена Яковлева "Женский
 взгляд" Оксаны Пушкиной
 15.35 Детектив "Она написала
 убийство", 21 серия
 16.40 "Когда нам ждать конца
 света?" Ток-шоу "Принцип домино"
 18.05 Экстремальное шоу "Фактор
 страха"
 19.05 "Енимание: розыск!" Хозяин
 города
 20.00 "Сегодня" с Петром Марченко
 20.35 Детективный сериал "Ключи от
 смерти", 8 серия, закл.
 21.45 Т/с "Сезон охоты", 4 с.
 23.00 "Сегодня вечером"
 23.40 Сериал "Улицы разбитых
 фонарей". "Не пожелаю зла"
 00.40 "Ключи от смерти". Детектив.
 8 серия, закл.
 01.40 Гордон

• ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

Среда, 24

ОРТ

Телеканал "Доброе утро"
 Новости
 Жди меня
 Т/с "Ничто не вечно", 1 с.
 Что да как
 Дисней-клуб: "Переменка"
 21.15 Спокойной ночи, малыши!
 21.30 Республиканские новости
 21.50 Прогноз погоды и рек-тайм-
 время Вашей рекламы!
 21.55 Зурхай
 22.00 ВЕСТИ
 22.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
 МОСКВА
 22.55 Т/с "Бригада"
 00.05 Т/с "Закон"
 01.20 ВЕСТИ
 01.35 Мстислав Ростропович в фильме
 Игоря Беляева "Подсолнух"
 02.30 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС.
 "Разоблачение"
 04.30 "Дорожный патруль"

БГТРК

19.00 "Улгур"
 19.30 "Тайзан"
 19.55 Гороскоп
 20.00 "Байгал". Информационная
 программа
 20.15 Прогноз погоды и рек-тайм -
 время Вашей рекламы!
 20.20 Спорт. программа "Тамир"
 20.40 Дела деревенские
 20.55 Под крылом Меркурия
 21.15 Спокойной ночи, малыши!
 21.30 Республиканские новости
 21.50 Прогноз погоды и рек-тайм-
 время Вашей рекламы!
 21.55 Зурхай

"РОССИЯ"

22.00 ВЕСТИ
 22.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-
 МОСКВА
 22.55 Т/с "Бригада"
 00.05 Т/с "Закон"
 01.20 ВЕСТИ
 01.35 Мстислав Ростропович в фильме
 Игоря Беляева "Подсолнух"
 02.30 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС.
 "Разоблачение"
 04.30 "Дорожный патруль"

ТИВИКОМ

07.30 "Сейчас". "Лоск". Погода.
 Гороскоп. Календарь работ от Кушнарера
 08.30 Т/с "Пауэр рейнджеры, или
 Могучие рейнджеры"
 09.00 М/с "Жизнь с Луи"
 09.30 М/с "Человек-паук"
 10.00 Д/ф "Под углом 23 с половиной"
 "24"
 10.30 Х/ф "Звериная зона"
 10.50 Х/ф "Лоск". Погода. Гороскоп
 13.30 Т/с "Яго, темная страсть"
 14.30 "24"
 14.50 "Такая профессия"
 15.20 Т/с "Каменская"
 16.35 М/с "Человек-паук"
 17.05 М/с "Жизнь с Луи"
 17.35 Т/с "Пауэр рейнджеры, или
 Могучие рейнджеры"
 18.05 Календарь работ от Кушнарера
 18.20 Муз. поздравления
 18.50 Ток-шоу "Семейные страсти"
 19.55 "Лоск"
 20.00 "Сейчас"
 20.20 Погода
 20.25 Т/с "МЭШ"
 20.55 Т/с "Каменская"
 22.05 "Футурама"

22.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
 23.00 Стив Гуттенберг и Шон Бин в
 боевике "Удар с воздуха"
 01.10 "24"
 01.35 "Иллюзион". Грета Гарбо в
 драме "Мата Хари"

АРИГ УС

08.00 Грани
 08.25 Есть мнение
 08.30 Восточный экспресс
 08.45 Спорт. Погода
 08.55 Жизнь без риска
 09.00 Формула успеха
 09.10 М/с "Гарфилди и его друзья", 36 с.
 09.35 Сто чудес света: "Потоки
 Киравиры"
 10.35 Без протокола
 11.30 Бесплатный сыр
 12.00 Новости
 12.10 Состав преступлений
 12.15 Новости
 12.20 Автомобильная программа
 "АБС"
 12.25 Есть мнение
 12.30 Новости
 12.35 Паутина
 12.45 Новости
 12.50 Тушите свет
 13.00 Новости. Спорт. Погода
 Х/ф "Золото"
Перерыв до 17.00
 17.00 Новости
 17.25 Публичные люди
 17.45 Победоносный голос верую-
 щего
 18.15 М/ф "Кот Леопольд и золотая
 рыбка"
 18.30 Музыкальный подарок
 19.00 Т/сериал "Новые профес-
 сионалы", 6 с.
 20.00 Новости
 20.25 Жизнь без риска
 20.30 Восточный экспресс
 20.45 Формула успеха
 20.55 Право знать
 21.10 Смотрите, кто пришел
 21.25 Т/с "Мужская работа"
 22.25 Автомобильная программа
 "АБС"
 22.30 Новый век
 23.30 Восточный экспресс
 23.45 Состав преступления
 00.00 Новости
 00.35 Смотрите, кто пришел
 00.50 Тушите свет
 01.05 Высший свет

ОПТОВО-РОЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»

Цены действительны с 23 по 30 сентября.

Бельевой трикотаж (детск., взросл.), г.Москва (низкие цены)	
Колготки х/б, г. Москва, г. Смоленск	58 руб.
Колготки п/ш, 3 видов, г. Москва, г. Смоленск	78 руб.
Колготки эластик, женские, г. Москва, г. Смоленск	от 14 руб.
Колготки х/б детские (все размеры), г. Москва	от 20 руб.
Носки х/б, п/ш детские, махровые мужские, г. Санкт-Петербург	от 8 руб. 90 коп.
Сапоги суконные, г. Омск, дет., жен. и муж., с мехом	от 225 руб.
Сапоги кирзовые, г. Москва	от 325 руб.
Сапоги и ботинки зимние мужские с искусственным и натуральным мехом, г.Новосибирск	от 698 руб.
Сапоги зим. женские, 15 моделей, г. Челябинск, г. Новосибирск	от 798 руб.
Туфли кожаные муж., дет., 20 мол., г.Новосибирск, г. Челябинск	от 498 руб.
Кроссовки детские, взрослые 10 мол., г.Новосибирск, г. Челябинск	от 230 руб.
Обувь резиновая (сапоги детские, женские, мужские, рыбацкие)	от 118 руб.
Трико х/б детские и взрослые	от 48 руб.
Ботинки ОМОН (юбка)	798 руб.

ул. Саяноноив, 6 «а», ост. «НОШ», с обр. стороны Геолог. института, тел.: 33-43-86,
 ул. Гагарина, 37, тел.: 26-30-87 (напротив магазина «Юбилейный»),
 ул. Столичная, 1 (машзавод), тел.: 25-10-70. РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ.

НТВ

17.00 Т/с "Альф"
 17.30 Т/с "Эмэй"
 18.30 Комедийный клуб "Полшестого"
 19.00 Комедия на СТС: "Друзья"
 20.00 Т/с "Зачарованные"
 20.30 Детали. Жизнь в подробностях
 21.00 Ток-шоу "Большой куш"
 22.00 Кино на СТС

НТВ

07.00 "Сегодня"
 07.05 Утро на НТВ
 07.30 "Сегодня"
 07.35 Утро на НТВ
 08.00 "Сегодня"
 08.10 Утро на НТВ
 08.30 "Сегодня"
 08.35 Утро на НТВ
 09.00 "Сегодня"
 09.10 Утро на НТВ
 09.30 "Сегодня"
 09.40 Утро на НТВ
 09.55 "Сезон охоты". Т/с, 4 серия
 11.00 "Сегодня утром"
 11.20 Погода на завтра
 11.25 "Чистосердечное признание"
 12.00 "Сегодня"

НТВ

12.05 "Кулинарный поединок"
 13.00 "Сегодня"
 13.05 Андрей Ташков, Елена
 Цыглакова, Елена Коренева, Алексей
 Жарков и Виктор Павлов в комедии
 "Кому я должен - всем прощаю"
 14.50 Криминал
 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00
 "Сегодня"
 15.05 Илья Глазунов "Женский
 взгляд" Оксаны Пушкиной
 15.35 Детектив "Она написала
 убийство", 22 серия
 16.40 Казнить нельзя помиловать.
 Ток-шоу "Принцип домино"
 18.05 Сериал "Улицы разбитых
 фонарей". "Не пожелаю зла"
 19.20 Док. драма "Преступление и
 наказание"
 20.00 "Сегодня" с Петром Марченко
 20.35 Михаил Пореченков в т/с
 "Агент национальной безопасности":
 "Свет истины"
 21.45 Сериал "Сезон охоты", 5 серия,
 заключительная
 23.00 "Сегодня вечером" с Петром
 Марченко
 23.35 Сериал "Улицы разбитых
 фонарей": "Шалом, менты!", 1-я часть
 00.45 Боевик "Агент национальной
 безопасности"
 01.50 Гордон

Среда, 25

ОРТ

07.00 Телеканал "Доброе утро"
10.00 Новости
10.15 "Семейные узы". Сериал
11.15 Т/с "Ничто не вечно", 2 с.
12.15 Нелугуевые заметки с Дм.Крыловым
12.35 Детский сериал "Твинисы"
13.00 Новости
13.15 Возвращение Колумбо. "Кризис личности"
15.05 Т/с "Время любить"
16.00 Новости
16.15 Док. детектив. "Тайная война агента Стенли"
16.50 Т/с "Дронго"
18.00 "Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.00 Вечерние новости
19.20 Смехопанорама Евгения Петросяна
20.00 "Семейные узы". Сериал
21.00 "Русская рулетка"
22.00 Время
22.35 Т/с "Дронго"
23.40 Т/с "Время любить"
00.35 Премьера док. фильма "Серые цветы. Десять лет спустя"
01.00 Ночное "Время"
01.15 Ричард Чемберлен в боевике "Стервятник"

ОРТ

07.40 Утро Бурятии
08.00 - 10.45 "Доброе утро, Россия!"
10.45 Т/с "Бригада"
11.50 "Моя семья"
12.50 ВЕСТИ ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 Т/с "Закон"
14.25 Ток-шоу "Цена успеха"
15.30 "Москва-Минск"
15.45 ВЕСТИ-МОСКВА
16.00 ВЕСТИ
16.20 ВЕСТИ-СПОРТ
16.25 "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
17.25 Т/с "Дикий ангел. Возвращение" (Аргентина)
18.20 "Простые истины". Т/с

19.00 Детское время. "Бамбаахай"
19.25 Программа "Человек"
19.55 Гороскоп
20.00 "Байгал". Информационная программа
20.15 Прогноз погоды и рек-тайм-время Вашей рекламы!
20.20 "Толи". Проблемы бурятского языка. Прямой эфир
20.50 К юбилею Кабанского района. "Ерата Забайкалья"
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Подробно и обстоятельно
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и рек-тайм-время Вашей рекламы!
21.55 Зурхай

22.00 ВЕСТИ
22.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
22.55 Т/с "Бригада"
00.05 Т/с "Закон"
01.20 ВЕСТИ
01.35 "Культурная революция". "Цензура необходима обществу"
02.35 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Анатолий Кузнецов, Леонид Куравлев и Евгений Герасимов в детективе "Пять минут страха". 1985 г.
04.25 "Дорожный патруль"

Тивиком

07.30 "Сейчас". "Лоск". Погода. Гороскоп. Календарь работ от Кушнарева
08.30 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
09.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь с Луи"
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Человек-паук"
10.00 Д/ф "Под углом 23 с половиной"
10.30 "24"
10.50 Х/ф "Удар с воздуха"
13.00 "Лоск". Гороскоп. Погода
13.20 Т/с "Закон"
13.30 Т/с "Яго, темная страсть"
14.30 "24"
14.50 "Очевидец"
15.20 Т/с "Каменская"
16.35 Fox Kids на REN TV. М/с "Человек-паук"
17.05 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь с Луи"
17.35 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.20 Муз. поздравления

18.50 Ток-шоу "Семейные страсти"
19.55 "Лоск"
20.00 "Сейчас"
20.20 Погода
20.25 МШ
20.55 Т/с "Каменская"
22.05 "Симпсоны"
22.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
23.00 Триллер "Без имени"
01.15 "24"
01.40 "Иллюзион": драма "Спасибо, тетя"

Ариг Ус

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс
08.45 Спорт. Погода
08.50 Жизнь без риска
08.55 Формула успеха
09.05 М/с "Гарфилд и его друзья", 37 с.
09.30 Сто чудес света: "Райские перспективы"
10.30 Без протокола
11.25 "Без галстука" с И.Зайцевой
12.00 Новости
12.10 Состав преступления
12.15 Новости
12.20 Автопрограмма "АБС"
12.25 Есть мнение
12.30 Новости
12.35 Лагуина
12.45 Новости
12.50 Тушите свет
13.00 Новости. Спорт. Погода
13.15 Х/ф "Пропащие среди живых"
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.25 Публичные люди
17.40 Победоносный голос верующего
18.10 М/ф "Телевизор кота Леопольда"
18.20 Музыкальный подарок
18.50 То, что надо
19.00 Т/с "Новые профессионалы", 7 с.
20.00 Новости
20.25 Жизнь без риска
20.30 Восточный экспресс
20.45 Т/с "Мужская работа"
21.45 Формула успеха
21.55 "Ене закона"
22.30 Т/с "Привести в исполнение", 7 с.
23.30 Восточный экспресс
23.45 Состав преступления
00.00 Новости
00.30 Смотрите, кто пришел
00.50 Тушите свет
01.00 Вышний свет

ОТБ

17.00 Т/с "Альф"
17.30 Т/с "Змей"
18.30 Комедийный клуб "Полшестого"
19.00 Комедия на СТС: "Друзья"
19.30 Т/с "Зачарованные"
20.30 Детали. Жизнь в подробностях
21.00 Ток-шоу "Большой куш"
22.00 Кино на СТС: "Таблетка радости" (сатирическая комедия)

НТВ

07.00 "Сегодня"
07.05 Утро на НТВ
07.30 "Сегодня"
07.35 Утро на НТВ
08.00 "Сегодня"
08.10 Утро на НТВ
08.30 "Сегодня"
08.35 Утро на НТВ
09.00 "Сегодня"
09.10 Утро на НТВ
09.30 "Сегодня"
09.40 Утро на НТВ
09.55 Сериал "Сезон охоты", 5 серия, заключительная
11.00 "Сегодня утром"
11.20 Погода на завтра

11.25 Очная ставка "Черная вода"
12.00 "Сегодня"
12.05 "Шоу Елены Степаненко"
13.00 "Сегодня"
13.05 Футбол. Лига чемпионов (Россия)
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 "Сегодня"
15.05 Наталья Андрейченко "Женский взгляд" Оксаны Пушкиной
15.35 Детектив "Она написала убийство", 23 серия
16.40 Наглость - второе счастье
Ток-шоу "Принцип домино"
18.05 Сериал "Улицы разбитых фонарей": "Шалом, менты!", 1-я серия
19.20 "Чистосердечное признание"
20.00 "Сегодня"
20.35 Боевик "Агент национальной безопасности": "Скрипка Страдивари"
21.45 Игорь Шавлак, Татьяна Окуневская и Александр Беляков сериале "Сезон охоты-2", 1 серия
23.00 "Сегодня вечером"
23.40 Сериал "Улицы разбитых фонарей": "Шалом, менты!", 2-я серия
00.45 Боевик "Агент национальной безопасности"
01.45 Гордон
02.45 Дневник Лиги чемпионов

ООО НПЦ «Агромеханизация» производит и реализует ПИЛОРАМЫ ЛЕНТОЧНЫЕ (цены от 72 000 рублей) ТЕПЛОАГРЕГАТЫ для сушки пиломатериалов ПИЛЫ ЛЕНТОЧНЫЕ по дереву Другое деревообрабатывающее оборудование КОМПЛЕКТЫ ОБОРУДОВАНИЯ для выделки шкур овчины, пушнины, рыбьей кожи. 249096, Калужская обл., г. Малоярославец, ул. Герцена, 39 А, тел. (08431) 2-15-09, 3-15-19, E-mail: prc am@kaluga.ru, http://www.agromekh.ru/.

ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ • 21-62-62 • ОТДЕЛ РЕКЛАМЫ •

Четверг, 26

ОРТ

07.00 Телеканал "Доброе утро"
10.00 Новости
10.15 "Семейные узы". Сериал
11.15 Т/с "Ничто не вечно", 3 с.
12.15 Следствие ведет Колобок
12.35 Дисней-клуб: "Переменка"
13.00 Новости
13.15 Возвращение Колумбо. "Идеальное преступление"
15.05 Т/с "Время любить"
16.00 Новости
16.15 Док. фильм "Серые цветы. Десять лет спустя"
16.50 Т/с "Дронго"
18.00 "Большая стирка" с Андреем Малаховым
19.00 Вечерние новости
19.20 "Сами с усами"
20.00 "Семейные узы". Сериал
21.00 "Слабое звено"
22.00 Время
22.35 Т/с "Дронго"
23.40 Т/с "Время любить"

00.35 Док. детектив. "Поезд с героинем прибывает...". Дело 2002 года
01.00 Ночное "Время"
01.15 Вуди Харрельсон в приключенческом фильме "Страна гор и равнин"

ОРТ

07.40 Утро Бурятии
08.00 - 10.45 "Доброе утро, Россия!"
10.45 Т/с "Бригада"
11.50 "Аншлаг"
12.50 ВЕСТИ ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
13.00 ВЕСТИ
13.20 Т/с "Закон"
14.25 Ток-шоу "Цена успеха"
15.30 "Еся Россия"
15.45 ВЕСТИ-МОСКВА
16.00 ВЕСТИ
16.20 ВЕСТИ-СПОРТ
16.25 "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
17.25 Т/с "Дикий ангел. Возвращение" (Аргентина)
18.20 "Простые истины". Т/с

19.00 Детское время. Мультфильм "Натали". Баунтовский р-н
19.10

19.20 Зеленое богатство Бурятии
19.35 Юбилей Еравнинского района
19.55 Гороскоп
20.00 "Байгал". Инф. программа
20.15 Прогноз погоды и рек-тайм-время Вашей рекламы!
20.20 Мунхэ зула
20.45 Будьте здоровы
21.15 Спокойной ночи, малыши!
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и рек-тайм-время Вашей рекламы!
21.55 Зурхай

"РОССИЯ"
22.00 ВЕСТИ
22.35 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА
22.55 Т/с "Бригада"
00.05 Т/с "Закон"
01.20 ВЕСТИ
01.35 КИНОАКАДЕМИЯ. ПРЕМИЯ "ОСКАР". Робин Уильямс и Джефф Бриджес в фильме Терри Гиллиама "Король-рыбак" (США), 1991 г.
04.15 "Дорожный патруль"

Тивиком

07.30 "Сейчас". "Лоск". Погода. Гороскоп. Календарь работ от Кушнарева
08.30 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
09.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь с Луи"
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Человек-паук"
10.00 Д/ф "Под углом 23 с половиной"
10.30 "24"
10.50 Х/ф "Самый короткий день"
13.00 "Лоск". Гороскоп. Погода
13.30 Т/с "Яго, темная страсть"
14.30 "24"
14.50 "Военная тайна"
15.20 Т/с "Каменская"
16.35 Fox Kids на REN TV. М/с "Человек-паук"
17.05 Fox Kids на REN TV. М/с "Жизнь с Луи"
17.35 Fox Kids на REN TV. Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.20 Муз. поздравления
18.50 Ток-шоу "Семейные страсти"
19.55 "Лоск"
20.00 "Сейчас"
20.20 "Радар-спорт"
20.55 Т/с "Каменская"
22.05 "Симпсоны"
22.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
23.00 Боевик "Операция "Самум"
01.05 "24"
01.30 "Иллюзион", Комедия "Любовь находит Энди Харди"

Ариг Ус

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс
08.45 Спорт. Погода
08.55 Жизнь без риска
09.00 Формула успеха
09.10 М/с "Гарфилд и его друзья", 38 с.
09.35 Сто чудес света: "Мадагаскар"
10.35 Без протокола
11.30 Хвост кометы: Евгений Дога
Х/ф "Мазстро вор"
12.15
17.00 Состав преступления
17.15 Вышний свет
17.30 Публичные люди
17.50 Победоносный голос верующего
18.20 Музыкальный подарок
18.50 М/фильм
19.00 Т/с "Новые профессионалы", 8 с.
20.00 Новости
20.25 Жизнь без риска
20.30 Восточный экспресс
20.45 Т/с "Мужская работа"
21.45 Формула успеха
21.55 То, что надо
22.05 Публичные люди

22.30 Т/с "Привести в исполнение"
23.30 Восточный экспресс
23.45 Состав преступления
00.00 Новости
00.50 Смотрите, кто пришел
01.05 Тушите свет
01.05 Вышний свет

ОТБ

17.00 Т/с "Альф"
17.30 Т/с "Змей"
18.30 Комедийный клуб "Полшестого"
19.00 Комедия на СТС: "Друзья"
19.30 Т/с "Зачарованные"
20.30 Детали. Жизнь в подробностях
21.00 Ток-шоу "Большой куш"
22.00 Кино на СТС

НТВ

07.00 "Сегодня"
07.05 Утро на НТВ
07.30 "Сегодня"
07.35 Утро на НТВ
08.00 "Сегодня"
08.10 Утро на НТВ
08.30 "Сегодня"
08.35 Утро на НТВ
09.00 "Сегодня"
09.10 Утро на НТВ
09.30 "Сегодня"
09.40 Утро на НТВ
09.55 "Сезон охоты-2". Сериал
11.00 "Сегодня утром"
11.20 Погода на завтра
11.25 "Служба спасения"
12.00 "Сегодня"
12.05 "Квартирный вопрос. Котек в детской"
13.00 "Сегодня"
13.05 Футбол. Лига чемпионов (Россия) - "Валенсия" (Испания).
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 "Сегодня"
15.05 Юрий Любимов. "Женский взгляд" Оксаны Пушкиной
15.35 Детектив "Она написала убийство", 24 серия
16.40 Кто придумал анекдоты? Шоу "Принцип домино"
18.05 Сериал "Улицы разбитых фонарей": "Шалом, менты!". 2-я серия
19.20 "Очная ставка" Т/с "Сезон охоты-2"
20.00 "Сегодня" с Петром Машиным
20.35 Остросюжетный фильм "Похищение президента" (США)
22.45 Криминал
23.00 "Сегодня вечером" с Петром Машиным
23.35 Александр Збруев и Андрей Джигарханян в детективе "Крутой"
01.25 Гордон
02.20 Дневник Лиги чемпионов
03.00 "КОМА"

СУДОСТРОИТЕЛЬНЫЙ ЗАВОД

Номенклатура сельхозмашин, агрегатов, запасных частей к ним

ПРЕДЛАГАЕТ:

1. СЕНОКОСИЛКА

- 1.1 Башмак сенокосилки КНГ-2,1
1.2 Прижим ножа КП-2027, КС-2,1
1.3 Рычаг подъема полотна К-2017
1.4 Пластина противорежущая КС-2,1/00-02
1.5 Сегмент ножа без насечки
1.6 Эксцентрик ВКН-310 КС-2,1
1.7 Головка/корпус подшипника/ КНБ 255А
1.8 Головка/корпус подшипника/ КНБ 022 ИА
1.9 Головка КНБ-310 КС-2,1
1.10 Полоса ножевая КП-5401
1.11 Шатуны КДП-34А
1.12 Шестерня Z=42, м=4 КРН-2,103 611А
1.13 Шестерня Z=49, м=4 КРН-2,103 607А
1.14 Шестерня Z=42, м=4 КРН-2,103 608А
1.15 Вал к ротационной косилке КРН-2,103 604Б
1.16 Вал к ротационной косилке КРН-2,103 603А
1.17 Шестерня коническая Z=20, м=5 КРН-2,103 606
1.18 Шестерня коническая Z=22, м=5 КРН-2,1
1.19 Ось к ротационной косилке КРН-2,1
1.20 Нож к ротационной косилке

2. ПАЛЦЫ

- 2.1 Зубодержательная пластина
2.2 Гребень ГРБ-6
2.3 Зуб гребельный ГПП-6
2.4 Втулка ГРБ 006
2.5 Палец наружный ГРБ 627
2.6 Палец внутренний ГРБ 603
2.7 Каркас пальцевого колеса
3. ЗЕРНОУБОРОЧНЫЕ КОМБАЙНЫ «ЕНИСЕЙ - 1200».
3.1 Вал к КПП «Енисей -1200»
3.2 Фланец к валу КПП
3.3 Втулка к валу КПП
3.4 Комплекс вала КПП
3.5 Диск вариатора жатки
3.6 Шкив моторный
3.7 Кожух вентилятора
3.8 Лопасть вентилятора (комплект 5 шт.)
3.9 Прижим ножа КП-2027
3.10 Пластина противорежущая
3.11 Сегмент ножа с насечкой
3.12 Вал КИС 0216
3.13 Шестерня Z=30, м=3,5
3.14 Шестерня Z=17, м=4,25
3.15 Шестерня Z=32, м=4
4. СЕЯЛКИ
4.1 Колесо зубчатое СУЛ-102Б, Z=30, м=5, к СЗП-3,6
4.2 Колесо зубчатое СУЛ-102Б, Z=36, м=5, к СЗП-3,6
4.3 Колесо зубчатое СУЛ-109А, Z=26, м=5, к СЗП-3,6
4.4 Колесо зубчатое СЗГ006А, Z=25, м=6, к СЗП-3,6
4.5 Колесо зубчатое СЗГ00119, Z=30, м=6, к СЗП-3,6
4.6 Колесо зубчатое СЗГ00121, Z=17, м=6, к СЗП-3,6
4.7 Втулка СЗГ00119 к СЗП-3,6
4.8 Втулка из капрона
5. ТРАКТОРА ТИПА «БЕЛАРУСЬ», ДТ-75, Т-150, К-701
5.1 Шестерня Z=21, м=4, КПП Т-25

- 5.2 Шестерня Z=34, м=4, КПП ДТ-25
5.3 Шестерня Z=21, КПП Т-20
5.4 Вал муфты сцепления на трактор ДТ-75
6. АГРЕГАТЫ
6.1 Культиватор КПЗ-3,8
6.2 Калок выравниватель КВ-4
6.3 Гребли конные поперечные КГ-1
6.4 Садовый культиватор
7. ЗАПЧАСТЫ К АГРЕГАТАМ
7.1 Нож пластореза СТЗ-4
7.2 Нож пластореза СТЗ-6
7.3 Реставрация лоп сошкина
7.4 Болт лемешной с гайкой М-12 дл. 50
7.5 Болт М-12 дл. 60
7.6 Палец колноза
7.7 Подшипниковый узел на КВ-4 п.1, 3-1
7.8 Сварочные работы по ремонту звездочек
7.9 Реставрация натяжных роликов
8. ТОВАРЫ НАРОДНОГО ПОТРЕБЛЕНИЯ
8.1 Печь банная
8.2 Кровать дачная
8.3 Набор столовый
8.4 Стол
8.5 Табурет
8.6 Контейнер для мусора
8.7 Урна «Пинвин»
9. ЛИТЬЕ
9.1 1 т. цветное литье (латунь)
9.2 1 т. чугунное литье
9.3 1 т. цветное литье
9.4 1 т. стальное литье

Адрес: 670000, Россия, Республика Бурятия, г. Улан-Удэ, ул. Корабельная, 32. (3012) 21-33-55 - служба маркетинга, сбыта и коммерции.

Пятница, 27

ОРТ Телеканал "Доброе утро"
Новости
"Семейные узы"
Т/с "Ничто не вечно". 4-я (заключительная)
"Бралаш"
Яна Чурикова в программе
Детский сериал "Твинисы"
Новости
Возвращение Коломбо. "Конспираторы"
Т/с "Время любить"
Новости
Документальный детектив. "С героиней прибывает..."
2002 года
Т/с "Дронго"
"Большая стирка" с Андреем
Вечерние новости
Человек и закон
"Семейные узы". Сериал
Поле чудес
Время
Х/ф "Умереть молодым"
Комедия "Игрушки"
Церемония вручения фотографической российской национальной премии "Золотой

РТР

Утро Бурятии
- 10.45 "Доброе утро, Бурятия"
Т/с "Бригада"
"Сам себе режиссер"
ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ
ВЕСТИ
Т/с "Закон"
"Комната смеха"
"Мусульмане"
ВЕСТИ-МОСКВА
ВЕСТИ

16.20 ВЕСТИ-СПОРТ
16.25 "Что хочет женщина". Ток-шоу с Кларой Новиковой и Еленой Яковлевой
17.25 Т/с "Дикий ангел. Возвращение" (Аргентина)
18.20 "Простые истины". Т/с
БГТРК
19.00 Детское время. М/ф
19.10 "ОтТинис". Программа для молодежи
19.40 Закон и порядок
19.55 Гороскоп
20.00 "Сагай суурян". Инф.-аналитическая программа
20.20 Прогноз погоды и рек-тайм
20.25 "Уянгын шүрэ". Музыкальная программа
20.40 Присягая на верность
20.55 "Ваше право". Ответы на вопросы телезрителей
21.10 Спокойной ночи, малыши!
21.20 Подробно и обстоятельно
21.30 Республиканские новости
21.50 Прогноз погоды и рек-тайм
21.55 Зурхай

"РОССИЯ"

22.00 ВЕСТИ
22.35 ВЕСТИ-МОСКВА
22.50 Телеигра "Ставка"
23.20 К.Райкин, Л.Дуров, М.Державин, О.Аросева и В.Золотухин в капустнике "Театральное лето"
01.20 Фильм Фрэнсиса Форда Coppola "Дракула" (США)
03.45 "Дорожный патруль"
03.55 "Горячая десятка"

Тивиком

07.30 "Сейчас" "Лоск". Погода. Гороскоп. "Радар-спорт". Календарь работ от Кушнарева
08.30 Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
09.00 М/с "Жизнь с Луи"
09.30 М/с "Человек-паук"
10.00 Д/с "Под углом 23 с половиной"
10.30 "24"

10.50 Х/ф "Операция "Самум"
13.00 "Лоск". Погода. Гороскоп
13.30 Т/с "Яго, темная страсть"
14.30 "24"
14.50 Д/ф "Хроника мирового терроризма. Ядерный шантаж"
15.20 Т/с "Каменская"
16.35 М/с "Человек-паук"
17.05 М/с "Жизнь с Луи"
17.35 Т/с "Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры"
18.05 Календарь работ от Кушнарева
18.20 Муз. поздравления
18.50 "Семейные страсти"
19.55 "Лоск"
20.00 "Сейчас"
20.20 Погода
20.25 Т/с "МЭШ"
20.55 Т/с "Каменская"
22.05 "Симпсоны"
22.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
23.00 Боевик "Джексон по прозвищу "Мотор"
01.10 "Метро"
01.25 Мариса Томеи в фант. мелодраме "Счастливые случаи"

Ариг Ус

08.00 Грани
08.25 Есть мнение
08.30 Восточный экспресс
08.45 Погода. Спорт
08.55 Жизнь без риска
09.00 Формула успеха
09.10 М/с "Гарфилд и его друзья", 39 с.
09.35 Сто чудес света: "Существа волшебной реки"
10.35 Без протокола
11.30 Публичные люди
11.55 М/ф "Сказка о старом Эхо"
12.05 Состав преступлений
12.15 Новости
12.20 Автопрограмма "АБС"
12.25 Есть мнение
12.30 Новости
12.35 Паутина
12.45 Новости
12.50 Тушите свет
13.00 Новости. Погода. Спорт

13.15 Х/ф
Перерыв до 17.00
17.00 Новости
17.25 Публичные люди
17.45 Победоносный голос верующего
18.10 М/ф "Прогулка кота Леопольда"
18.20 Музыкальный подарок.
19.00 Т/с "Новые мстители", 9 с.
20.00 Новости
20.25 Жизнь без риска
20.30 Восточный экспресс
20.45 Т/с "Мужская работа"
21.45 Формула успеха
21.55 Автопрограмма "АБС"
22.00 Любовные истории
22.30 Т/с "Привести в исполнение", 2 с.
23.30 Восточный экспресс
23.45 Состав преступления
00.00 Новости
00.30 Смотрите, кто пришел
00.50 Тушите свет
01.00 Высший свет
01.15 Х/ф "Елюбленный манекен"

ОТВ

17.00 Т/с "Альф"
17.30 Т/с "Змей"
18.30 Комедийный клуб "Полшестого"
19.00 Комедия на СТС: "Друзья"
19.30 Т/с "Зачарованные"
20.30 Детали. Жизнь в подробностях
21.00 Реальное шоу "Гарем"
22.00 Кино на СТС
00.30 Детали. Жизнь в подробностях
01.00 Кино на СТС

НТВ

07.00 "Сегодня"
07.05 Утро на НТВ
07.30 "Сегодня"
07.35 Утро на НТВ
08.00 "Сегодня"
08.10 Утро на НТВ
08.30 "Сегодня"
08.35 Утро на НТВ
09.00 "Сегодня"
09.10 Утро на НТВ

09.30 "Сегодня"
09.40 Утро на НТВ
09.55 Еда и истории
10.05 "Внимание: розыск!"
11.00 "Сегодня утром"
11.20 Погода на завтра
11.25 Док. драма "Преступление и наказание"
12.00 "Сегодня"
12.05 Новейшая история. "Приговоренные жить". Фильм А.Поборцева
13.00 "Сегодня"
13.05 Х/ф "Еще раз про любовь"
14.50 Криминал
15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00 "Сегодня"
15.05 Александр Горшков. "Женский взгляд" Оксаны Пушкиной
15.35 Детектив "Она написала убийство", 25 серия
16.40 Как попасть в телевизор? Ток-шоу "Принцип домино"
18.05 Х/ф "Право на выстрел"
20.00 "Сегодня"
20.30 Экстремальное шоу "Фактор страха"
21.30 Жан Клод ван Дамм в боевике "Инферно" (США)
23.35 "Ее сразу!" Ночные развлечения
00.10 Премьера. Кино не для всех. Билли Кристал в фильме "Мистер субботний вечер" (США)
02.20 Сериал "Звездные врата"

КОМПРЕССОРНАЯ СТАНЦИЯ НВ10/8 М1
ЦЕНА НИЖЕ
ООО "У-УРММ" 31-32 67 / 31-54 48

отдел рекламы 21-62-62

отдел рекламы

Суббота, 28

ОРТ
Новости
"Гуси-лебеди". М/ф
Утренняя звезда
Играй, гармонь любимая!
Слово гаспыра
Здоровье
Новости
Оляк
"Путешествия натуралиста"
Смехопанорама Евгения
Х/ф "Верные друзья"
Дисней-клуб: "Утиные
Новости (с субтитрами)
"Серебряный шар". Олег
Олег Ефремов в фильме
"Знаток" возвращаются.
"Убийственный вор". Дело
1-я серия
Вечерние новости
Фестиваль "Новая волна" в
Часть 1-я
"Кто хочет стать
человеком?" Телеигра
Время
Жан-Клод ван Дамм в
"Трудная мишень"
Триллер "Отзвуки эха"
Реальная музыка

РТР

Х/ф "Приезжая". 1978 г.
"Дракоша и компания".
"Золотой ключ"
"Военная программа"
Сладкова
Оружие России. Стерегущие
Док. сериал
"Сам себе режиссер"
"Сто к одному". Телеигра
ПРЕМЬЕРА. "Форт Боярд"
"Клуб сенаторов"
ВЕСТИ
БГТРК
Концерт оркестра бурятских
инструментов им. Ч.Павлова
Рек-тайм
Спектакль Читинского театра
"Вечер". Часть 1
"Бурятия поэтическая".
"Кру"

18.30 Примите поздравления
"Россия"
20.00 "Моя семья"
20.55 "Аншлаг"
22.00 ВЕСТИ
22.25 "Зеркало"
22.50 ПРЕМЬЕРА. "Стань звездой"
23.50 "Звездные войны. Эпизод VI. Возвращение Джедая"
02.25 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. "Глаза подматривающего" (США)
04.05 Футбол. Чемпионат России. ЦСКА - "Сокол" (Саратов). 2-й тайм
05.00 Чемпионат мира по автогонкам в классе "Формула-1". Гран-при США. Квалификация

Тивиком

07.30 "Лоск". "Сейчас". Погода. Гороскоп. Календарь работ от Кушнарева
08.15 Д/ф "Канал истории": "Пораженные молнией"
09.15 "Е гостях у Тофика"
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Ферма чудища"
10.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Кот по имени Ик"
10.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Принцесса Сиси"
11.00 М/с "Футурама"
12.00 Д/ф "Канал истории": "Диана: правдивая история"
13.00 Ток-шоу "Маленькая политика"
13.45 "1/52". Спортивное обозрение
14.00 Д/ф "Под углом 23 с половиной"
14.30 "24"
14.50 Х/ф "Постарайся остаться живым"
16.30 "24". Истории
16.45 Такая профессия
17.20 Муз. поздравления
18.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Непобедимый Спайдермен"
18.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Еуншпунш"
19.00 Сем. кино "Алиса в стране чудес"
20.00 Календарь работ от Кушнарева
20.20 "Лоск". Погода. Гороскоп
20.30 Т/с "24 часа"
21.30 "Черный ящик"
22.05 "Секретные материалы"
23.05 Мэл Гибсон в мелодраме "Человек без лица"
01.30 "24"
01.50 "Последний холостяк"
02.25 Д/ф "Истории секса": "Мир Востока"
03.25 Ночной муз. канал "Лучшие клипы мира"
Ариг Ус
09.00 Новости
09.35 Восточный экспресс
09.50 Без протокола

10.45 Х/ф "Елюбленный манекен"
12.10 Формула успеха
12.20 М/с "Гарфилд и его друзья", 40 с.
12.45 Высший свет
12.55 Х/ф "Возвращение Багдадского вора", 1 с.
14.30 Сто чудес света: "Один день из жизни антилопы"
15.35 Т/с "Новые профессионалы", 10 с.
16.35 Путеводитель
17.10 Состав преступлений
17.25 Жизнь в Слове
17.55 Авт. программа "АБС"
18.25 Музыкальный подарок
18.50 Фильм Е.Киселева "Таганка с Мастером и без"
20.00 Новости. Погода
20.30 Любовные истории
21.05 "Е нашу гавань заходили корабли"
22.05 Формула успеха
22.15 Футбол. Матч, посвященный 50-летию Олега Блохина. Сб. СССР - сб. мира
00.00 Новости. Спорт. Погода
00.50 Смотрите, кто пришел
01.05 Тушите свет
01.20 Ф.Янсен в комедии "Любовь и секс"

ОТВ

10.00 "Джуниор". Детский блок
11.00 "Алекс и Алексис"
11.30 Т/с "Зак и секретные материалы"
12.00 "Полшестого"
13.00 Т/с "Шина - королева джунглей"
14.00 Кино на СТС: "Четыре мушкетера"
16.00 Т/с "Пляжный патруль"
17.00 "Медовый месяц"
18.00 "Афиша"
18.30 Комедийный клуб "Полшестого"
19.30 Т/с "Убойная сила"
20.45 "Кресло"
22.00 Кино на СТС
00.30 "Еся ин да хаус"

НТВ

08.15 Детское утро на НТВ. "Голубое дерево", 26 серия
09.00 "Сегодня"
09.05 Прикл. фильм "Айболит-66"
10.40 "Путешествия натуралиста"
11.00 "Сегодня"
11.05 "Кулинарный поединок"

Акупунктурное программирование ИЗЛИШНИЙ ВЕС АЛКОГОЛИЗМ ТАБАКОКУРЕНИЕ
Достаточно одного сеанса!
Санкт-Петербург Медицинский центр «ВИТА ВАЛИДА»
Победа над пьянством
Автор лечебных методик врач-психотерапевт С.П. Семенов.

Воскресенье, 29

ОРТ

- 08.00 Новости
08.10 "Елшебное кольцо". Мультфильм
08.30 Утренняя звезда
09.20 Служу России!
09.45 Дисней-клуб: "Тимон и Пумба"

ОРТ

- 08.15 Х/ф "Прощайте, голуби!"
09.45 "Дракоша и компания". Детский сериал
10.10 "Русское лото"
11.00 "ТВ Бинго шоу"
11.35 ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В

ГОРОДЕ

- 12.15 "Утренняя почта"
12.50 "Городок". Дайджест
13.20 Х/ф "Максим Перепелица"
15.10 "Парламентский час"
16.00 ВЕСТИ
16.20 "Вокруг света"
17.15 "Диалоги о животных"
18.05 "Два роляя"
19.05 "Комната смеха"
20.00 Мадонна, Руперт Эверетт и Бенджамин Брэтт в фильме "Лучший друг" (США)

Тивиком

- 07.50 "Лоск". Погода. Гороскоп. Календарь работ от Кушнарева
08.15 Семейное кино "Алиса в стране чудес"
09.15 "В гостях у Тофика"
09.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Ферма чудища"
10.00 Fox Kids на REN TV. М/с "Кот по имени Ик"
10.30 Fox Kids на REN TV. М/с "Принцесса Сиси"
11.00 М/с "Симпсоны"
12.00 Канал истории: "Диана: правдивая история", часть 2-я
13.00 "24 часа"
14.00 "Волшебная тайна"
14.30 "Лоск". Погода. Гороскоп
14.50 "Лотерея АвтоРА2а"
15.00 Детектив "Шестые золотые зверей"
17.00 Муз. поздравления
17.30 Т/с "Евочка"

- 18.05 Fox Kids на REN TV. М/с "Непобедимый Спайдермен"
18.30 Школьное ТВ
19.00 Семейное кино "Алиса в стране чудес"
20.00 Календарь работ от Кушнарева
20.20 "Лоск". Погода. Гороскоп
20.30 Ален Делон в боевике "Борсалино и компания"
22.55 Жан-Клод ван Дамм в боевике "Езриватель"
00.55 "24"
01.15 Т/с "Ее звали Никита"
02.15 Ночной муз. канал

Ариг Ус

- 09.00 Новости. Спорт. Погода
09.50 Формула успеха
10.00 Кубок мира по латиноамериканским танцам
11.50 "Бесплатный сыр" - программа В.Шендеровича
12.20 "Без галстука" с И.Зайцевой
12.45 Х/ф "Возвращение Багдадского вора", 2 с.
14.30 Дачники
15.25 Вне закона
16.00 Детская развлекательная передача "Страна чудес"
17.30 Благая весть
18.00 М/ф "Встречайте бабушку"
18.10 Музыкальный подарок
18.35 То, что надо
18.50 Интернет-программа "Большая паутина"
19.25 Бизнес-экспресс
19.40 Формула успеха
19.50 М/фильм
20.00 Новости. Погода
20.30 "Ничего личного" - программа С.Сорокиной
21.05 Д.Белуши, О.Мути в комедии "Однажды, преступив закон"
22.50 Интерактивное шоу "Земля-воздух"

- 00.20 И.Розанова, А.Панкратов-Черный в комедии "Личная жизнь королевы"

ОТВ

- 10.00 "Джунитор". Детский блок
11.00 "Просто Норман"
11.30 Т/с "Зак и секретные материалы"
12.00 "Вася и инда хаус"
13.00 "Шина - королева джунглей".
14.00 Кино на СТС
16.00 Т/с "Пляжный патруль"
17.00 Скрытая камера
18.00 "Афиша"
18.30 Свидания вслепую
19.30 Т/с "Убойная сила"
20.45 "Кресло"
22.00 Кино на СТС

НТВ

- 08.30 Star старт! Воскресное развлекательное шоу
09.00 "Сегодня"
09.05 Тамара Макарова, Петр Алейников и Марк Бернес в фильме "Большая земля"
10.25 "Без рецепта". Доктор Бранд
10.55 Погода на неделю
11.00 "Сегодня"
11.05 Путешествие в страну девяти драконов. Сериал "Новейшая история"
12.00 "Сегодня"
12.05 Сергей Соловьев в программе Павла Лобкова "Растительная жизнь"
12.40 "Вы будете смеяться!" Ян Арлазоров
13.00 "Сегодня"
13.05 Фабрика кошмаров. "Профессия-репортер"
13.25 "Служба спасения"
14.00 "Сегодня"
14.05 Леонид Куравлев, Наталья Крачковская и Михаил Кокшенов в комедии "Русский счет"
15.45 Вкусные истории

- 16.00 "Сегодня"
16.05 Своя игра
17.00 "Сегодня"
17.20 Я не верю гороскопам. Т. шоу "Принцип домино"
18.00 "Сегодня"
18.05 Я не верю гороскопам. Т. шоу "Принцип домино"
19.00 "Сегодня"
19.05 "Совершенно секретно". Вирус смерти
19.50 Елена Сафонова и Сергей Жигунов в фильме "Принцесса бобая"
22.00 "Намедни" с Леонидом Парфеновым
23.30 Премьера. Триллер "Крокодил" (США)
01.35 Сериал "Звездные врата" (США)
02.25 Журнал лиги чемпионов

Продается системный блок АТХ: AMD K6-2 550 Mhz/O3...

Внимание жителей Бурятии! Несложная работа: сборка различных простейших изделий на дому!

"Радио Бурятии - радио для всех!"

Бурятское радио

- 23. понедельник
6.10 - Радиожурнал "ЗЕМЛЯ РОДНАЯ".
6.37 - СПРАВКИ, ОБЪЯВЛЕНИЯ, РЕКЛАМА.
6.45 - 7.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ.
7.10 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
7.20 - "АНФАС". В передаче принимает участие начальник Управления социальных гарантий и комплексной Министрства труда и социальной защиты РБ Н.Н.Хаммаганова.
7.40 - 8.00 - Радиостудия "БИРАКАН". Радиожурнал "Мир севера"
13.00 - 13.10 - Дневной выпуск новостей "КОРОТКОЙ СТРОКОЙ".
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - Из фондов радио.
24. вторник
6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - Новости, справки, объявления, реклама.
7.30 - Передача "ДЕЛОВЫЕ ЖЕНЩИНЫ БУРЯТИИ".
7.45 - 8.00 - "ОРЬБЕЛ" - "ВЕРШИНА".
13.00 - 13.10 - Дневной выпуск новостей "КОРОТКОЙ СТРОКОЙ".
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - "РАДИОБИБЛИОТЕКА". Стихи Г.Мерзюковой.
25. среда
6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - Новости, справки, объявления, реклама.
7.30 - Программа "ВЫБОР".
7.45 - 8.00 - "ТООНТО НЮТА".
13.00 - 13.10 - Дневной выпуск новостей "КОРОТКОЙ СТРОКОЙ".
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - АКТУАЛЬНОЕ ИНТЕРВЬЮ на бурятском языке.
26. четверг
6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - Новости, справки, объявления, реклама.
7.30 - "РАДИО-ГОРОД". Готов ли городок зиме.
7.45 - Православная программа "БЛАГОБЕСТ".
13.00 - 13.10 - Дневной выпуск новостей "КОРОТКОЙ СТРОКОЙ".
19.10 - Республиканские известия на бурятском языке.
19.27 - ОБЪЯВЛЕНИЯ.
19.30 - Республиканские известия на русском языке.
19.45 - 20.00 - ПЕРЕДАЧА ИЗ ФОНДОВ РАДИО.
27. пятница
6.10 - 7.00 - Программа "УТРО БУРЯТИИ".
7.10 - Новости, справки, объявления, реклама.
7.30 - Программа "ВСТРЕЧИ".
7.45 - 8.00 - "ГУЛАМТА".
13.00 - Дневной выпуск новостей "КОРОТКОЙ СТРОКОЙ".
13.10 - 14.00 - "ЧАС ВАШЕГО ПИСЬМА". Музыкальная программа по заявкам радиослушателей.
19.10 - 20.00 - Информационная программа "ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАТРА". Объявления.
28. суббота
7.10 - 8.00 - "ВЧЕРА, СЕГОДНЯ, ЗАТРА". Информационная программа. Объявления.
9.10 - 10.00 - Программа для молодежи "НАЙДАЛАЙ ОШОН".
13.10 - 14.00 - Литературно-художественная волна радио Бурятии: "Что год грядущий нам готовит?" - об открытии театрального музыкального сезона.
19.10 - 20.00 - Радиожурнал "СТЕПНЫЕ МЕЛОДИИ".
29. воскресенье
7.10 - Справки, объявления, реклама.
7.20 - 8.00 - Программа "СЛЫШУ ПЕСНИ, СКАЗКИ, ЛЕГЕНДЫ".
9.10 - 10.00 - Программа для детей "ЭДИРШУУЛ". "Угасиной черты" - программа, посвященная профилактике наркомании и ВИЧ - инфекции СПИД. "Ашда гурд" - литературно-художественная программа.
11.10 - 12.00 - Литературно-художественная программа "АЛТАРГАНА": Радиоальманах, передача из цикла "Точка опоры".
13.00 - 14.00 - Информационно-музыкальный канал для молодежи "ВОСКРЕСНИЙ ПОЛДЕНЬ".

ВАКАНСИИ ТРЕБУЮТСЯ
Рабочие строительных специальностей. Тел. 046, аб. 7788.
Пекари и кондитеры. Тел. 21-13-16.
Охранники с личным автомобилем. Тел. 23-13-64.
Опытный педагог (50-60 лет) для частных занятий с ребенком. Тел. 45-53-24.
Экскаваторы, работники склада. Тел. 21-80-16.
Торговые представители, сотрудники. Тел. 22-39-02.
Торговые представители с л/автомобилем. Тел. 42-77-09.
ИЩУ РАБОТУ УСЛУГИ
Лечение алкоголизма на дому. Врач-нарколог, кандидат медицинских наук (лиц. МЭ РБ № 900). Тел. 26-12-03.
Работа в Средиземноморье. Тел. 25-67-32. (Ж-10801).
ТАКСИ, Эвакуатор, "Автомаяк". Тел. 21-17-17. (Лиц. ЛСС-030000032 от 18.02.02 БОРТИ).
Английский язык за три месяца. Тел. 44-47-30.
Приглашаем взрослых и детей в студию бального танца "Дебют". Тел. 22-87-06. (Ж-5542).
КОМПЬЮТЕРНЫЕ КУРСЫ секретарей-референтов, теле-радио мастеров, наладчиков компьютеров. Тел. 21-53-14 (0-24Г).
Клуб "Евват" приглашает любителей бального танца. Возраст не ограничен. Тел. 33-24-61.
Регистрация предприятий и предпринимателей. Тел. 41-08-54. (Лиц - 726 ЛК РБ).

АВТО ПРОДАЮ
А/м "Волга", Недорого. Тел. 45-51-74.
Срочно а/м "ЕАЗ-093", 2002 г/в на воротах. Недорого. Тел. 21-18-27.
А/м "Тойота-Люсида", 1996 г/в. Тел. 23-04-21.
А/м "ЕАЗ-2104", 1990 г/в, на запчасти, без документов. Тел. 45-22-95.
А/м "Тойота-Калдина", 1994 г/в, 4WD. Срочно. Тел.: 22-84-26, 44-51-45.
"РАФ". Тел. 64-81-02.
"Урал-4320". Тел. 22-87-95.
М/а "Газель", 2001 г/в, с маршрутом. Тел. 41-30-19.
М/а "Хундай-Грейс", 1990 г/в., 70 тыс. руб. Пейд. 045, аб. 20144.
Срочно м/а "Соболь" в отличном состоянии, 1999 г/в. Тел. 45-61-45.
М/а "Газель", 2001 г/в, с маршрутом. Тел. 41-30-19.
Головка блока 2L, 1991 г/в. Тел. 25-50-89, 25-12-43.
КУПЛЮ
Сруб 3х5 на гараж. Тел.: 48-22-82, 27-26-04.
Документы а/м "Волга - ГАЗ -24". Тел. 28-04-74, (днем).
МЕНЯЮ РАЗНОЕ
Поставка на заказ новых а/м: "Бычок", МА2, ЗИЛ, автобусы, Европейская автотехника. Тел. 25-67-32. (Ж-10801).
Возьму в аренду маршрут. Тел. 44-93-20.
СУПЕРМАРКЕТ РАЗНОЕ КУПЛЮ
Кедровый орех. Дорого. Телефоны: 64-19-42, 22-35-96.
Кедровый орех по адресу: Бурводстрой, ул. Кабанская на территории ДПМК. Тел. 44-44-71, 44-48-35.
ООО "ЕССК" закупает кедровый орех. Тел. 22-40-30, 22-40-55.
ПРОДАЮ
Металлопластиковые окна. Сибирский вариант. Тел. 33-8888.
Кондитерскую витрину. Тел. 27-26-04.
Организация половую рейку. Тел. 23-13-22.
Домашнее имущество. Тел. 42-34-93 (Александр).
Торговое оборудование. Тел. 22-07-29.

Место на рынке "Саяны". Тел. 33-21-56.
Кролики, холодильная камера. Тел. 25-38-20
Оверлог, промышленный. Тел. 42-33-56.
НЕДВИЖИМОСТЬ ПРОДАЮ
1-комнатную квартиру в 47 кв. Дорого. Тел. 45-29-81.
Срочно 1-комнатная квартира. Тел. 45-10-09.
Срочно 2-комнатная квартира по ул. Мокрова. Недорого. Тел.: 33-36-65 (раб.), 41-14-30 (дом.).
2-комнатную улучшенную планировку в р-не 14-й школы Дорого. Тел. 26-43-65, 27-23-41.
3-комнатную квартиру. Тел. 25-97-71.
3-комнатная квартира (сталинская) в р-не Авиазавода. Тел. 33-19-33, 25-36-25.
3-комнатная квартира, 60 т. руб., ст. Ганзурино. Тел. 33-55-4-36.
Неблагоустроенная квартира. Тел. 33-17-50.
Срочно комнату. Тел. 26-45-54.
Металлический гараж, охраняемый местом. Тел. 45-55-55.
Срочно продается капитальный гараж возле м/а "Евват". Тел. 37-03-43 (спросить Николая, время работы). Дом. Тел. 26-68-41.
Дом. Тел. 41-08-57.
Или меняю дом в пос. Таежный. Тел. 42-28-72.
Бревенчатые два дома, амбар, баня, гараж, летняя кухня, коровник, свинарник, сарай, навесы, теплицы, усадьба, сенок. Обр-ся по адресу: Гурулба ул. Заречная, 50. Тел. 22-36-62.
СНИМУ
Семья квартиру в р-не Саян. Тел. 33-61-58.
Срочно 1-комнатную благоустроенную квартиру в р-не Саян. Тел. 45-05-65.
Срочно 1-комнатную квартиру в пос. Восточный. Тел. 72-71.
3-комнатную квартиру с телефоном. Тел. 42-79-15.
1-комнатную, 2-комнатную благоустроенную квартиру. Тел. 25-66-23.
1-комнатную квартиру, меблированную (на один месяц). Тел. 42-25-78.
КУПЛЮ
1-2-комнатную квартиру по ул. Норильской, ул. Соколовской. Тел. 21-25-53.
ОБМЕН, СДАЮ АРЕНДА, РАЗНОЕ
Утеряны документы Киришина Льва Юрьевича. Вознаграждение. Тел. 22-27-14.
Утеряны документы Панова Алексея Михайловича. Вознаграждение. Тел.: 22-54-52, 44-20-87.
Утеряны документы Гуслякова Сергея Петровича (водительские права, 2 техпаспорта). Возврат. Вознаграждение. Тел. 43-04-83.
Угнан а/м "Тойота-Камри" (серебристого цвета, госномер 259). За информацию - вознаграждение. Тел. 37-47-73.
Утеряны документы Нескобленова В.С. Вознаграждение. Тел.: 44-47-46, 26-91-19 (после 17.00).
Утеряны документы Фоменко Максима Александровича. Вознаграждение. Тел. 26-43-42.
СООБЩЕНИЯ
Возьму под реализацию мелкие сувениры с юмористическим содержанием и плетенные корзинки под живые цветы. Обращаться: Элеватор, торговый центр "Линда". Тел. 33-8888.
"Живых цветов и декоративной упаковки".
Бурятский филиал Академии труда и социальных отношений продолжает набор на специальности: "Юриспруденция", "Бухгалтерский учет, анализ и аудит", "Финансы и кредит", "Экономика труда" и "Менеджмент организаций". Тел. 35-50, 22-35-71; ул. Воровского, 25.
Продаю 10 томов Фейнмановских лекций по физике. Тел.: 34-95-37.

МОНГОЛОЙ БУРЯАД ЗОН

Д.Дамдинжав, Ю.Цэдэнбалын хамт

Дугаржавын Дамдинжав нь Дорнод аймгийн Баяндун сумын үндсэн харьяат, гахай жилтэй, малын их эмч мэргэжилтэй. Дорнод аймгийн Тамсагбулагийн сангийн аж ахуйд малын их эмчээр ажиллаж ажил хөдөлмөрийнхөө анхны гарааг эхэлсэн бөгөөд даразгийн жилүүдэд мон аймгийн Чулуунхороот сум, САА-н дарга, мал эмнэлгийн газрын дарга, Хөдөө Аж Ахуйн Нэгдлийн Зөвлөлийн орлогч дарга, "Нэгдэлчин" хоршооны дарга зэрэг алба хашиж явсан.

Түүх судлалын талаар туурвисан анхны бүтээл нь Манлай баатар Дамдинсүрэнгийн тухай юм. Түүний бичсэн өгүүлүүд 1970 онд "Утга зохиол урлаг" сонинд, 2001 онд "Улаанбаатар таймс" сонинд тус тус хэвлэгдсэн байна.

Эдүгээ Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын 9-р багт амьдарч байгаа бөгөөд түүний сүүлийн үеийн томоохон бүтээл "Монголын Буряад зон" хэмээх энэхүү түүхийн ном юм.

бусааха бодолго ябуулжа байгаа. Нэг үед профессор Гомбожаб Цыбиковые нүүж, дүрбэжэ ошосон зоные Монголхоо бусааха асуудалые харуусадаг бүрэн эрхэтэ түлөөлэгшөөр томилсон байжээ. Цыбиков хадаа энэ үүргые бэсүүлжэ, Монгол, Хятад руу нүүжэ гэжэ байһан айлуудые болуулжа шадаһан, зарим нүүжэ ошоһон айлуудые бусаажа шадаһан байна.

Буряад-Монголой суута уран зохиолшо Хуса Намсараеваар 1925 ондо «Монгол тээшэ нүүгшэд» гэсэн шүлэг бэшүүлжээ, нүүжэ ошоһон зоние, нүүжэ гэжэ байһан хүнүүдые зэмлүүлээ.

Зүблэлтэ ороной ударидагшад Х.Чойбалсанда 1924 ондо нууса бэшэ ябуулжа, һөөргэнэ Орос руу буряадуудые ябуулжа шаардалга табижа байсан. Харин Монгол уласай засаг түр элсын хараатай ударидагшад мэрэн ухаанай аша буянгаар буряадууд Монгодо дагаар орожо иргэн болсоноор зохио «суудлаа» оложо, сууришан амидарха болсон бэлээ.

Гурбадахи бүлэг.

Буряадуудые Монгол Уласай харьяата болгохо талаар абажа хэрэгжүүлсэн арга хэмжээнүүд

«Монгол газарта ерсэн буряад-монголшуудай хэргые эрхилжэ тусгай комисси» гэдэг албан захиргаан байгуулагдаба. Тэрэ хадаа тус ороной Гадаадын яамантай харилсажа, нүүжэ ерэн буряадуудай хэргые шийдхэжэ эхилб. Нэн түрүүн

Орос уласта хандажа, буряадуудай хэрэг хаража үзэхэ монгол-орос комисси бии болгобо.

Эдэ комиссинууд хэдэн жэлдэ ажал ябуулаа, олон дахин буряадуудай хэргые хаража үзөө. Зүблэлтэ гүрэнэй түлөөлэгшэд буряадуудые һөөргэнэ бусааха гэжэ ехээр оролдоо, харин Монголой тала буряадуудые үлөөжэ, Монголой харьяата иргэн болгохо бодолго ябуулжа байгаа. Тус асуудалые зүб мүрөөр шийдхэжэ хэрэгтэ Цыбен Жамцарано, Цогто Бадмажапов, Бадмацэрэн Балсанов, Цэвэгжав Дашиев, Эрдэни Батухан, Дугаржаб Бадмын, Цэбэгмид Гомбын, Жамьян Жамбалын, Цэдэн-Еши Дашбалын, Дорждамба Юмтаров, Радна Дорждамбаев гэхэ мэтын буряад сэхээтэд эдэбхитэй хабаадаһан байдаг. Хэдэн дахин буряадуудай түлөөлэгшэд суглажа, хөөрэлдөө хурал татажа, «нүүжэ ерэн буряадуудай асуудал» зүбшэжэ тогтоол шийдхэбэринүүдые абһан, тиигээд өөһөдынгөө һанамжануудые Монголой засаг түрэдэ дуулгажа байгаа.

Монгол ороной Засагын газар нимэ удхатай тогтоол гаргасан бэлэй. 1. Монгол газар нүүн ерсэн буряаднар Монгол улсын харьяата боложо оробол зохино.

2. Нүүжэ ерсэн буряаднарта нотаглан сууха газарнуудые тобшолол олохо. Малын бэлшээртэй, тарья үйлдэхэ, уса, модо элбэг газарнуудые заажа үгэхэ шухала.

Тиигээд Монголой Засагын Газар ехэ анхарал гаргажа, буряадуудаг уса ургамал, ан амьтан, ой модоор арбин баян Хэрлэн, Улаа, Халхын гол, Онон, Юрөө, Сэлэнгэ, Хүбсүгэл нотаг болгон үгэсэн гэшээ. Иимэ хошуу сомонуудые байгуулсан: Хэнтийн аймагта Дадал, Биндэр, Батшэрээтэ, Дорнод аймагта Баян уула, Баяндун, Дашабалбар, Сагаан Обоо, Сэлэнгын аймагта Юрөө, Алтанбулаг, Хүдэр, Зүүн Хараа, Бата-сүмбэр, Булган аймагта Тэшиг, Хүбсүгэл аймагта Сагаан Үүр, Ханха.

Дүрбэдэхэ бүлэг.

Засаг захиргаае зохион байгуулалта орсон

Тэрэ доро түргэнөөр буряадуудые Монголой харьяата иргэн болгохо аргагүй байгаа. Улсын хуули эрхэдэ зүршилдэхэ нэн. Тухай тогтоол гаргаха хэрэгтэй байгаа.

Гэбшье тэрэ үеийн шаардалгаар засаг захиргаанай зохион байгуулалтада буряадуудые оруулжа эхилһэн гэшээ.

Нэн түрүүн хошуу, сомонуудые байгуулжа, тэдэнэй даргануудые баталаа. 300 үрхэтэ айл хошуун, 15 үрхэтэ айл сомон болсон. 50 үрхэтэ баг, 10 үрхэтэ арбан болсон. 1925 он хүрэтэр нүүжэ ерэгшэд татабираас хэлтэрүүлэгсэн, сэрэгэй алба наас сүлөөлэгдэсэн байна. Хошуунай тамга залажа хүргэхэ, ажал хэрэгтэнэ тусалха түлөөлэгшэд хошуунуудта элбэгдэсэн байха юм. Хошуунай тамгын газар (управлени) байгуулагдажа, толгойлогшонь хунгагдаба.

Улаа голой хошуунда 510 үрхэ айл оробо, тэрэнэй түрүүлэгшээр

урдань лама ябаһан Цэдэнэй Дагба-Осор хунгагдаба. Тэрэнэй удаа Б.Дамба, Б.Жигжид, Б.Цэвээн, Ц.Дугаржаб, Радан, Ж.Дэлэг, Д.Додь, Л.Мажигжаб нар хошуу захирагшаар ажаллаа. Энэ хошуунай түб түрүүн Эрдэнийн булагта, удаань Баяндун нотагта байгаа. Улаа голой хошуунда ородог сомонуудай нэрэ түрүүн Ага, Алхана, Хүхэ уула, Тарь нуур, Паршин, Далай, Онон-Алхана гэжэ байгаа, 1926 ондо Баян уула, Дэлгэр уула, Баян зүрхэ, Паршин, Бумбат, Эрхэт, Баян, Дашабалбар, Үбгэд уула, Хүхүү, Угтам уула гэжэ нэрлэгдэдэг болоо.

300 үрхэ хүрэхгүй байбал, хошуу тарааха хэрэгтэй гэнэн тогтоол гараба.

1928 ондо Улаа голой хошуунда 12 сомон бии байгаа, тэндэ 3 мянга шахуу үрхэтэ айл, 8500 хүн ами ажаһуужа байсан бэлэй.

Халха голой хошуун байгуулагдаба, 1927 ондо хошуунай даргаар Ч.Буянгийн ажаллаа, удаань Ц.Дашравдан, С.Сумьяа, Б.Цэрэндорж ажаллажа байсан. Эндэ Агаһаа ерэн буряадууд нотаглажа байтараа, 1931 ондо эндэхэ нүүжэ, Хэрлэн голые гатаалжа, одоогын Дорнод аймагай Сэргэлэн сомондо ержэ нотаглажа байба.

Яргайт гэжэ буряад сомон Сүхэ-Батарай аймагай хойто талада байгуулагдасан бэлэй. Харин 1933 ондо тэрэ сомон хоёр хуби боложо хубаагдаба: зариманинь хуушан байрадаа үлдөө, нүгөө бүлэгн Дорнодо аймагта ошожо түбхинэбэ, тэдэнэй тоо: 800 шахуу үрхэтэ айл, 3000 шахуу хүнүүд бэлэй.

Онон голой буряад хошуун бии байгаа (сомонууд: Сантайхан, Баянхаан, Эрдэни, Балжа, Онон, Хүмэл, Нобролон). Тэндэ 1165 үрхэ айл, 29000 бодо малтай нэн.

Биндэрэй гэжэ хошуун Хэнтийн аймагта бии байгаа.

Эг Сэлэнгын буряад хошуун гэжэ томохон хошуун байгуулагдаа.

Захааминой Шара Азарга, Нурта, Эзмэхэ, Мэргэн, Шанаа, Хараацай гэжэ нотагуудһаа, Түнхэнһөө нүүжэ ерэн буряадууд Хүбсүгэлэй Дайчин ван хошуунда ородог бэлэй.

Тэшиг, Сагаан нуур, Ханха сомонуудай буряадууд Эг Сэлэнгын хошуунда харьяалагдажа байгаа.

Хэрлэн голой буряад хошуунда Мүнхэ Жаргаланта, Ногоон нуур, Ногоон нуруу сомонууд ородог бэлэй.

Хаан Хэнтий аймагай Дархан Барайшир хошуунда нилээд олон буряад зон ородог нэн.

Юрөө хошуунда Алтанбулаг, Баянгол, Галтай, Юрөө гэдэг сомонууд ородог бэлэй.

Удаань хэдэн хубилаланууд болоһон юм. Улаа голой хошуунай нотагта Дорнодо аймагай Баяндун, Баянуула, Дашабалбар, Сагаан обоо сомонууд, Онон голой хошуунай нотагта Хэнтийн аймагай Дадал, Биндэр, Батшэрээтэ сомонууд, Юрөө голой хошуунай аймагта Сэлэнгын аймагай Юрөө сомон, Эг Сэлэнгэ хошуунай нотагта Булган аймагай Тэшиг сомон, Түб айгай Мүнгэнморито сомон байгуулагдаад, тэдэн мүнөө болотор бии байһаар.

Шираб ЧИМИТДОРЖИЕВ, профессор, Монголой Академиин хүндэтэ доктор.

(Үргэлжлэлын хожом гараха).

инь сентябрин 12-ой дугаарта).

зуунай хэдэн томо нүүдэл

1907 онуудта орос-япон ажалшадын бослого нһөө боложо, хаанта политика шанга ширүүн олохон мянган буурагшаа Монгол руу нүүжэ. Японой дайнда Сибирин түмэр нотагтаа бусажа ябаһан буряадуудай мал хогшолие дээрмэдэжэ байһан

ердохи томо нүүдэл 1910

үзэр эхилсэн. Нүүжэ эрхэлсэн хүдэдэ (хуаалдаа, модошо) олон байгаа. Тиихэдэ эрхэлсэн үлөөр элгын оролсожо байһан түрүү хүбүүд, монгол арадуудые ойро ажахыень, соёл болоролын, хэлэ бэшгын өгөжэ оролдожо байһан тэдэнэй дунда нилээд байһан. Жэсэнь, Цыбен шарано бүлэг багшанартай, нотагта эрхэ, автономито голой хургуулида багшалаа, шэнжэлгын ажал хээ, арады гэгээрүүлэхэ хэрэгтэ хэргэйгээр хабаадаа. Богдо Цыбеные хүндэтгэйгээр абаад, Түб аймагай сомондо газар оложо байдаг.

Монгол арад зон хадаа

сүлөөлгэй түлөө хүдэлгөө хэргэй ябуулжа, Манжийн хохолые түлхэн унагаажэ, тогтоолоо, эрхэ сүлөө дахин 1911 ондо сэргээн олоһон гэшээ. Энэ үйдэ хэрэг Убэр Монгол, Шинжаан (Цэцзян)-ай дүрбэд, чохар, нутагта, Ижил (Волга) мэрэнэй нутагуудта хүсэтэй нүдөө гэжэ. Энэ үйлэ хэрэг хадаа монголшуудай зэргэдэн нутагтаа, саашаа наашаа нүүжэ амидарсаар ерэнэй нутагта хүсэтэй нүдөөлсэн сэргэн мандалан Богдо Монгол уласай нэгдэжэ үндэснэй ухаамсар, сонирхол буряадуудай эхэ дэлгэһээ.

сентябрин хубисхалай дараа

буудуу бүлэг бүлэгөөрөө монгол руу нүүжэ, нэгдэсэн монгол улас боложо нэгдэхэ үлээлые улам хүсэтэй болсон байна. Тухайбал, XX үеэр хаанта Орос газар унажа, Октябрин нисхал боложо, иргэнэй гэдэн дайн эхилжэ түүхын үе шэрүүн үе болоод байгаа. үеийн байдалье Буряад, Убэр Монголой Эхэ ашиглажа, Буряад, Ара, Монголой, Барга, Хүхэ монголшууд өөрынгөө нотагуудые багтаасан «Ехэ монгол улас» байгуулха болго хийсэн бэлээ.

хаанта Монгол орондо

малын ерсэн буряад сэвэ тусгаар тогтнолоо эхилжэ, сэргэн мандахадань хэдэ зорилготой байгаа. Гурбадахи хамгын томо 1917 оной хубисхалай 1918-1920 онуудта болоһон нутагта. Ииргэнэй (граждан) үедэ буряад зон «улаан-сагаантан» гэнэн хоёр нутагта орожо, дайнай хүдэ

нэрбэгдэжэ сүнохын эрмэгтэ

хүрөөд байгаа. Сагаантан, улаантан жирийн зоние дээрмэдэжэ, хюдажа, эршүүдые сэрэгтэ хүсөөр дайлан абажа, адуу, малынь албадан абажа тэсэхгүй ехээр зобоожо байгаа.

«Я пишу ТАНКА, ПОТОМУ ЧТО ЛЮБЛЮ ЖИЗНЬ...»

Японская поэзия - это уникальное явление в мировой культуре. Неудивительно, что и в России она пользуется огромным успехом.

Японские пятистишия - так называемые «танка» будят воображение, вызывают поток чувств, помогают увидеть поэзию во всем, что нас окружает. Танка - долгожитель в мире поэзии. Ее внутренняя структура наделена такой емкостью и пластичностью, что в предельно узких рамках может вмещать самые разнообразные картины природы и жизни человека в их нерасторжимой связи.

Сейчас мы предлагаем вниманию читателей пятистишия - танка японских лирических поэтов. Жили они в разное время, у каждого была своя судьба и свой неповторимый голос.

САЙГЁ

Какой-то странною печалью.

ПРЕДРАССВЕТНЫЙ МЕСЯЦ

Предраассветный месяц
Растревожил память
о разлуке,

Я не мог решиться!
Так уходит, покоряясь ветру,
Облако на утренней заре.

Далеко от всех,
В ущелье меж горных скал,
Один, совсем один,
Незрим для взоров людских,
Предамся тоскующей думе.

Пришлось различиться нам,
Но образ ее нигде, никогда
Я позабыть не смогу.
Она оставила мне луну
Стражем воспоминаний.

Меня покидаешь...
Напрасно советовать мне,
Ведь было же время,
Когда ты не знала меня,
Когда я тебя не знал.

Оставили соловьи
Меня одного в долине,
Чтоб старые гнезда стеречь,
А сами, не умолкая
Поют на соседних холмах.

СЛИВА ВОЗЛЕ ГОРНОЙ ХИЖИНЫ

Скоро ли кто-то придет
Ароматом ее насладиться?
Слива возле плетня
Ждет в деревушке горной,
Пока не осыплется до конца.

ЦВЕТОУЩАЯ СЛИВА ВОЗЛЕ СТАРОЙ КРОВЛИ

Невольно душе мила
Обветшалая эта застреха.
Рядом слива цветет.
Я понял сердце того,
Кто раньше жил в этом доме.

Летят дикие гуси
Словно приписка
В самом конце посланья -
Несколько знаков...
Отбились в пути от своих
Перелетные гуси.

СМОТРУ НА ЛУНУ В ИСТОЧНИКЕ

Пригоршню воды зачерпнул.
Вижу в горном источнике
Сияющий круг луны,
Но тщетно тянутся руки
К неуловимому зеркалу.

Кто скажет, отчего?
Но по неведомой причине
Осеннею порой
Невольно каждый затомится

Зашла и она,
Луна, что здесь обитала,
На лоне воды.
Ужель в глубине пруда
Тоже таятся горы?

ЦИКАДЫ В ЛУННУЮ НОЧЬ

Росы не пролив,
Ветку цветущую хаги
Тихонько сорву,
Вместе с лунным сиянием,
С пенем цикады.

НА ОСЕННЕЙ ДОРОГЕ

«Когда ж наконец
Ты окрасишь кленовые листья
В багряный цвет?» -
Спросить я хочу у неба,
Затуманенного дождем.

Когда б еще нашелся человек,
Кому уединение не в тягость,
Кто любит тишину!
Поставим рядом хижины свои
Зимою в деревушке горной.

ДОРОЖНЫЙ НОЧЛЕГ В СТУДЕНУЮ НОЧЬ

Дремота странника...
Мое изголовье - трава -
Застлано инеем.
С каким нетерпением я жду
Тебя, предраассветный
месяц!

ЛУНА НАД ЗИМНИМИ ЛУГАМИ

Лунный прекрасен свет,
Когда сверкает россыпь росы
На вишневых цветах,
Но печальная эта луна
Над зимним увядшим лугом...

Порою заметишь вдруг:
Пыль затемнила зеркало,
Сиявшее чистотой.
Вот он, открылся глазам -
Образ нашего мира!

Судишь других:
То хорошо, это худо...
Вспомни меж тем,
Много ли в нашем мире
Знаешь ты о самом себе.

Не знает покоя!
Поистине мир в наши дни,
Будто утлая лодка:
И по волнам не плывет,
И от берега отдалился.

СИКИСИ НАЙСИННО

ПОТОНУВШАЯ ЛЮБОВЬ

Жемчужная нить -
Жизнь моя, ты исчезнешь,

Так исчезни скорей!
Боюсь, если ты продлишься,
Молчать не достанет сил.

ФУДЗИВАРА-НО САДАИЭ

Где он, ветер
Цвета вишневых лепестков?
Скрылся бесследно.
А скажут: «Земля как в снегу.
Есть еще чем любоваться!»

Тайные мысли мои
Кому я оставлю в наследство,
Чьим открою глазам?
Сердце мое переполнил
Этот весенний рассвет.

Идет от другого домой
И, чтобы скрасить дорогу,
Наверно, глядит на тебя.
Луна ожиданья ночного,
Как ты на рассвете бледна!

Вновь засияло
В разрывах туч грозových
Вечернее солнце.
На эту сторону гор
Белые цапли летят.

Помнишь ли ты меня?
Может, привычный ко мне
рукав
Заледенел от слез?
Я всю ночь заснуть не могу.
Иней припорошил циновку...

Как я когда-то ласкал
Черные волосы любимой!
Каждую, каждую прядь
На одиноком ложе моем
В памяти перебираю.

СЁТЭЦУ

Есть у меня приют,
Нет у меня приюта, -
Я не тревожусь ничуть.
Вот он, глядите, мой вечер:
Весенняя паутинка!

МИНАМОТО-НО САНЭТОМО

ПЕСНЯ О СЕРДЦЕ В ГЛУБИНЕ СЕРДЦА

Где боги живут?
Где обитают будды?

Ищите их
Только в глубинах сердца
Любого из смертных людей.
В думах о том, как люди, впад-
шие в нищету, умудряются
жить на свете
Так создан наш мир.
Ты есть, и достаток есть
Какой ни на есть.
А нет ничего, значит, нет,
Свой век протянешь - ни с чем.

ПЕСНЯ О «СРЕДННОМ ПУТИ» СОГЛАСНО МАХАЯНЕ

Этот мир земной -
Отраженное в зеркале
Марево теней.
Есть, но не скажешь, что есть.
Нет, но не скажешь, что нет.

СМОТРУ, КАК НАБЕГАЮТ ВАЛЫ НА СКАЛИСТЫЙ БЕРЕГ

Огромного моря валы
С грохотом катят камни,
Набегом берег тесня.
Расколются, раздробятся,
Рассыплются, падают пеной...
Я даже не слышал о долговре-
менной болезни одного челове-
ка, как вдруг сообщили мне, что
он скончался на рассвете, и
тогда я сказал:
Нежданная весть,
Но стоит ли удивляться?
И все же, все же...
Какой мимолетный сон -
Наша земная жизнь!

О ЧУВСТВЕ СОСТРАДАНИЯ

Пускай бессловесны звери,
Бессмысленны, что из того?
В душе просыпается жалость,
Лишь вспомню, что и они -
Родители детям своим.

ИСИКАВА ТАКУБОКУ

О, как печален ты,
Безжизненный песок!
Едва сожму тебя в руке,
Шурша чуть слышно,
Сыплешься меж пальцев.

Под вечер без огня сидел я
И вдруг гляжу:
Выходят из стены
Отец и мать
На палки опираясь.
На песчаном белом берегу
Островка
В Восточном океане
Я, не отирая влажных глаз,
С маленьким играю крабом.

Работай,
Работай! Что из того?
Жизнь не становится легче...
В упор гляжу я
На руки свои.

Я в шутку
Мать на плечи посадил,
Но так была она легка,
Что я не мог без слез
И трех шагов пройти!
Зарыться
В мягкий ворох снега
Пылающим лицом...
Такой любовью
Я хочу любить!

Прошла веселая пора,
Когда любил я
Вдруг постучать
В чужую дверь,
Чтоб выбежали мне

Сердце мое
Словно раненый зверь,
Но только с родины вест

Станет ручным,
Утихнет.

О, бедный мой отец!
Я вижу, он газету отложит
Не в силах более читать
И на дворе
Играет с муравьем.
Дзюнтюку-ин
Какая печаль -
Ее одежды припомнить
Мы оба, я и она,
Устало бредем в этом
Где свидеться нам не да

ЁСАНО А

ТРУСОСТЬ

Сказали мне, что эта до-
Меня приведет к океану

И я с полпути повернул
С тех пор все тянутся

Кривые, глухие, окольные

МИБУ-НО ТАДА

Небеса затемнив,
Белый снег под своей пел-
Тает в глубине.
Так сердце мое неприм-
Исходит тоской по тебе.

АКАДЗОМЭ

Когда потеряла поводья
была мне опорой в жизни,
была в Хацусэ и останова
там на ночлег, люди с
охапку травы и дали мне
вами: «Вот изголовье для
В ответ я сложила стихи
Когда он жил на земле,
В самом далеком
странствии я не была.
Одна я... Роса окропила
Траву - изголовье мое.

МОЛОР НАЙХАН МОНГОЛОЙ УЯНГА

Доржийн Нацагдорж

НАЖАР

Нарай шаргал наран нам дээр,
шам дээр тудана,
Наган найгахан набшааад
уларидань бидэ баһал найгана,
Хандагай урилдажа,
уула уһые баясуулхада,
Уһон хонгёо зоходолго
малшан хүниие зугаасуулна,
Эгэн огторгойгоор нимгэн сагаан
үүлэнэй нүүхэдэ,
Эр залуушуул хурахаая
холо газарта мордоно,
Талаг мүнэнэй зөөлэнөөр
дуб дуугай урдахада,
Энэй долгнидо нара мэшээн,
Инагай үльгэр шэбэнэнэ,
Энэй хюруу субад шэнгээр
ялалзан бууралтахадань,
Энэ һонһон морин буг-буг,
бун-бун шэшэрнэ,
Энэ үбгэнэй эртэлэн
агнуурнда гарахадань,
Энэр хүүхэд аарса нэрэжэ,
тэрэнэ хүлээнэ,
Энэ хонгор халхитай үбһэ,
модо намлазуулхада,
Эдэ залуушуулай сэдхэл бун-бун
бүмбэрнэ,
Энэ аһан модоной набшын
хоёр нэгээрээ унахада,
Сэдхэлэй гуниг уйдхар
бай-байн ханагдана.

МИНИИ ЭЖЫ

Шолой үзэсхэлэнгэ харан гуаа,
намае түрэнэй эжы,
Энэ хуу найхан хоолойгоороо бун-бун
бүүбэйлхэн эжы,
Энэ сагаан гараараа үлгэдэн
үргэнэй эжы,
Энэй уран үгөөрөөр һурган
хүмүүжүүлхэн эжы.

ЭНЭДХЭГ БАСАГАН

Энэхэг газарай эрдэни субадаар
доодо бэсэ шэмэглэнэ,
Энэр найхан сээжээ
эли гаргажа гайхуулан,
Эндэмэ хурса шодөөрөө
хүн бүхэнэй дура буляһан,
Энэр зөөлэн ашаараа
энэ юртэмсые хайлуулан
Энэхэгэй залуу бүжэгшэ басаган,
шамтай танилсахаа хүсэнэм.

ГАЙХАЛТАЙ

Энэ малгайтай залуу эхэнэрэй
Энэхэлэн найханиие магтаналби,
Энэ тархитай түүнэй нүхэрые
Энэхэгэй юрэдөө гайханалби.

СУРАНЗАН

Энэ таан туурганай хажууда
Энэ малгай туяарна,
Энэ малгайн доогуур
Энэ шан шарай гэрэлтүүлхэн
Энэрхэн залуу басаган
Энэхэлэм хуу буляһана.

ИНАГ

Энэ оройн тэгшэ болбол
Энэхууртэнэй донгодоо ирагуул,
Энэхэлэй нэгэ болбол
Энэхэ ойлголсохонь - найрамдал.

Сэдхэлэй амараг гэгшэнэ
Шэжэр алтанһаа үнэтэй юм,
Шэлэжэ тэрэниие абахань
Хэмгүй бэрхэ хэрэг юм.

Үнэн сэдхэл гэгшэ
Энэ юртэмсэдэ хомор юм,
Ушаржа тэрэниие олохонь,
Оршон дээрэ шухала юм.

Нинлэнэн хоёр сэдхэл
Наран үнгэтэй алтаншуул,
Заарашагүй хатуу нягтадань
Зүүнэй үзүүр орохогүйл.

Инаг, инаг гэдэхэдэ,
Аргагүй зүрхэм уярна,
Дурааад ябахада сарюун даа,
Даруу зүрхэм дошхорно.

Өвгөний Баасанжав МАРГААШЫН ТЭНГЭРИ

СЭЛМЭГ

Мандаха нарые гингүүлхэн
Маргаашын тэнгэри сэлмэг,
Маргаашын тэнгэрини үнгые
Магадлан мэдэхэ ушар байна,
Арюун жаргал асарһан
Алтан үлгы оронойгоо
Агуу хүгжэмэй орьёлме
Алдангүй хараха ушар байна,
Урагшаа бидэниие хүтэлхэн
Уудам замай үзүүр -
Угтаха гэгээн ерээдүйе
Урдаһаа мэдэхэ ушар байна.

Жамцын Бадраа

ХҮБҮҮЛЭЙ

Абын хөөрхэн халтаахай,
Алаг нюдэн бултаахай,
Эжын жаахан эрбээхэй,
Эрэн нюдэн дэрбээхэй,
Бүмбэр бүмбэр алхаалай,
Бөөрын шэнээн монсоолой,
Тагтаа намнаад гүйгөөлэй,
Тайбан сагай хүбүүлэй.

Балдандоржийн Бэгэсүрэн ҮҮЛЭН

Үүлые аладлаад доошоо нэртгэхэдэ,
Үнэхөөр жэгтэй бодол түрэнэ...
Үнэтэй дэгэл нэмэржэ хэбтээд,
Үдэшын нойр нэртгээд байхада,
Хурмастын оройной амидарал тухай
Хуушан яряа олые дуулаһан
Халуун залуу наһаяа
Хайрлан, харамсан бодожо,
Харбаһан һомондол үнгэрһэн
Далан жэлээ гайханам,
Онгосо доошолжо үүлэндэ шургаад,
Оршон тойрон бүүдын бүрхэжэ,
Мүльһэн шуурга далинууд дээгүүршэ
Мүншые хүртэй хуйларжа байхадань,
Үүлэн тухай минии сэдхэлдэ
Үнэн юртэмсые нээжэ үгнэ,
Ойро зуура үүлэн шобтороод,
Одоонше наранай ялалзахань,
Бурханһаа үлүүгээр ухаажаһан
Буурал минии сэдхэл мэтэл.

Доржийн Даржаа

ДУУШАНАЙ ЭРМЭЛЗЭЛ

Хөөрхэн ургынуудай үндэгэр,
Хөөлэтэмэ уһанай мэлмэртэр,
Хүүхэд басагадай уяртар,
Хүнүүдэй зүрхэдэй хайлатар

Дуулахые би хүсэжэ байнаб,
Дуушанай эрмэлзэл энэ байна.

Дуушан дуулажал байна,
Дуунай аялга эдэлүүлэн,
Хабарай шуубуухайдал һонин лэ,
Хайратай хүүхэндэл сэбэр лэ.

Дуушан дуулажал байна,
Дуратай дууемни ханхинуулан.

Дуунда дуратай хүн бүхэн
Дуушан болодоггүй юм юрэдөө,
Дуулахые хүсэн татахада,
Дуушанай хоолойгоор
эдэлүүлшэд л юм.

Сормууниршийн Дашдооров

НАМАР ЭРТЫН ХЮРУУ

Дээдэ тэнгэрини одод
Дээбэри дээрэмни буугаа гү гэгшэни,
Намар эртын хюруу
Сайбалзажа байба,
Намжаа ногоон набшада
Сэсэгэжэ байба,
Үбэлэй хараа үзэгдэжэ,
Үбэнэй орой сэлтэхэн гү гэгшэни,
Намар эртын хюруу
Сайбагад гээд дэглэбэ,
Наранай гараха багта
Ялагас гээд нийдэбэ.

Төмөрийн Нацагдорж

ЭДИР АЯНШАД

Алас холын замаар
Алхалан һажалан ябажа,
Аян жэнгэй хүндые
Амар найнаар дабагша
Атан олон тэмээдни
Ара Гобине бүрхөөгөө,
Шэнгэн лимбын дуугаар
Минии шотагые һануулажа,
Шэрээ тэгшээн бүхэнгоороо
Жэнгэй хүндые үргэгшэ
Шэлэмэл олон атангуудни
Шэлын Гобине бүрхөөгөө,
Эдир аяншад, бидэнэр
Эрэ зориггоо гаргажа,
Энэ аянайнгаа замые
Эрхэ дураараа гаталаад,
Эхэ шотагайнгаа зониние
Эд бараагаар хангабалди.

Долгорын Нямаа

ТЭНГЭРИЙН ХАЯА

Холын холодо тэнгэрини
хаяа газардан,
Холхи хүндын сэнхир хизаар алтарна,
Тэгүүлхэн сэдхэл тэрэн дээгүүр
гажаран,
Тэмдэгэй туды үүлэн хөөржэ дабаһа,
Тэрэн тээшэ галуун шубууд гангинан,
Тэршээ холын дулаан орондоо
хубарна,
Тэрүүхэн мүшэнһөө хүнэй сэдхэл
уяран,
Тэнюухэн талынгаа уянгата дууе
аялна.

Мишигийн Ширчинсурэн

ҺҮНИИН ЗУРАГ

Мүнгэд олоороо
дээрэ жөрбөлзөжэ,
Мүнгэн нара тэнгэридэ яларна,
Намдуухан халхинда ой эрбөлзөжэ,
Нариухан голой уһан мирална.

Амгалан һүнн нойроо мартажа,
Алтан дэлхэйн шэмээе шагнаһа,
Монгол гүүнэй сэгээ ханагдажа,
Нойтон газарай шинг ханхамна.

Харанхы хүбшын орьёл торьёлдо
Хангайн буга утаар урамдана,
Найхан дуун шэхэндэ ханхинажа,
Наруулан һүнниин хүгжэм уянгатана.

Адуу манахаая гараһан эрын
Ардаг хүлэгэй туруун түбэригэ,
Түрэл шотагай халхин сэнгэжэ,
Түрэнэн үринигөө магнай эльбэнэ.

НАМАР

Уулын модод шарлажа,
Уһанай шубууд бусабал даа,
Ургамал ногоон хагдаржа,
Урин саг үнгэрбэл даа,
Хангай сэгсэг хатажа,
Хүүхэнэй дуун замханхай,
Халуун наран һуларжа,
Хүйтэн амисхаал ерэнхэй,
Мүнгэн хюруу дарсанжа,
Хүйтэн халхин нэртэригэ,
Модоной набшаһан унажа,
Хул доогуур бутарна,
Талын галууд миралжа,
Холын холодо тэгүүлэнэ,
Гоёхон хүгжэм гаргажа,
Һонихон зугаа шэбэнэнэ,
Эрэдэнь һууһан намда
Эдэб бодол һануула,
Эжэлэн тэнжэн яһанан
Энэл амидарал һануула.

Бэгзийн Явуухулан МҮНГЭН НАРЫН

ТОЛОН ДОР

Сэлмэг тэнгэридэ мүншэд ялазан,
Сэлсэтэй сонходом дэлхэй нойрсонго,
Гайхалан шодондол газар шагаан,
Гансахан һарал гэлһэнэ, гэлһэнэ.

Хотын амтан хэддэ нойрсоо...
Хоһон гудамжада абяа шэмэргүй,
Хорбоогой һүнниие нэртгэг дожурлан,
Холын холодо нээд хуугайлан.

Хүдэлмэрини түлэг заводдо хүүснэ,
Хүхэлбэ угаанинь
дэһэнэ хооронэ,
Тамхяа бааюулан, бишье баһа
Табалга соогоо гансааран һуунам,
Һанаа алдаад, һараяа харанаб.

Һаранше маһараад,
намае шэртэнэ,
Ерэнэн бодольем хүсэжэ ядан,
Елэгэр саарһан дээр гуурһам гүйнэ.

Уян түрэл хэлэс онглаһан,
Удхата үгэнүүдые уудалан түүнэб,
Ушартай нэгэ ханаһан наран,
Урматай, зоригтой
бэшэжэл һуунаб.

Нэлэтэй сонхоорни нара шагаан,
Нэлэнхы һаруул зүүдэ мануула,
Нэмэригэ модоной
набшын шэбэнээн
Нэрбемэ хүгжэмэй аялга һануула.

ХҮҮГЭДЭЙ СЭСЭРЛИГҮҮД ОЛОШОРХО

Нуралсалай шэнэ жэлдөө гансаанье дээдэ, дунда нургуулинуудта ажабайдал шэнээр зохёогдожо эхилдэг бэшэ, мүн лэ хүүгэдэй сэсэрлигүүдтэ «шэнэ амисхалай нэрлэсэн дор» хэсигэлүүдэ захиалдаг гэшэ. Хэндэнь мэдэжэ, нургуулин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй нуралсалай ба хумүүжүүлгэнэ ажабайдалтай эгээл эхин шата эхилдэг шүү. Энэ үхибүүн бүхэннэ хүүгэдэй сэсэрлигтэ хүмүүжүүлэхэ арга олгохо гэшэ. Эрдэм нуралсалай халбарин эгээл шухала асуудалнуудтай нэгэн болоод байна. Мүнөө үедэ Улаан-Үдэ хотодо хүүгэдэй сэсэрлигүүд үсөөдэнэ. Гурба мянга гаран үхибүүдэй түрэлхид хүүгэдэ саадта үгэхэ хүсэлтэйгөөр хотын Эрдэм нуралсалай управленидэ мэдүүлгэ үгээн байна.

«Колобок» сэсэрлигыг даагша М.Ф.Гахова

болон. Гадна түрэлхид саадай байра байдалыг хайжаруулын талаар арга шадалаараа мүнгэн туһаламжа үзүүлнэ. Сэсэрлиг бүхэн өөрын түлбэритэй. Жэшээлбэл, хэдэн жэлэй саана «Колобок» саадта попечительскэ совет байгуулагдаа. Табан түрэлхидөө бүридээн совет мүнгэнэй асуудал тон зүбөөр шийдхэнэ. Жэлэй 250 түхэриг үхибүүн бүхэнэй түлөө кассада оруулагдажа, энэ мүнгэннөө нааданхай, хайндэрэй хэрэгсэлнүүд, хубсахан оёгдоно, худалдан абагдана.

нуралсалай шэнэ жэлдэ сэсэрлиг бүхэн шэнэ мануудыг зохёожэ, тэбээлүүлнэ. Хотын саадта шахуу буряад хэлэнэ шээлнүүд ябуулагдана. Сэсэрлигүүд экологич шэглэлтэй программаар ябуулна. Мүнөө үедэ худалдаа маанай болон бусад хэсигэлнүүдтэ саг зуурин бээр роор үгтээн сэсэрлигтэ байшангуудыг хөөрхө байсажа, хүүгэдыг хүмүүжүүлэхэ арга ерээдүй олгогдохо юм.

Баигша оной сентябрийн 1-нэй мэдээгээр Октябрьска райондо «Дюймовочка», «Золотой ключик», «Петушок», Советскэ райондо «Вишенка», Железнодорожно райондо 50-дахы, 161-дахы сэсэрлигүүдтэ ганса 6 наһатай үхибүүдыг абаха сүлөө хууринууд байна. Манай шэнэ сэсэрлигтэ хоёртон-дүрбэтэй үхибүүдэй бүлэгүүд тэрэ дорго гүйсэд бүридхэгдөө бэн. Ерэхэ жэл нургуулида орохо үхибүүдэй бүлэг мүнөө бүридхэгдэжэ байна. Үдэртөө 40-50 түрэлхид ерэхэ, саадта хүүгэдэ оруулаха хүсэлтэй байһанаа мэдүүлнэ. Тэд бидэ түсөөһөө олон үхибүүдыг абаха аргагүй бди, хууринууд үсөөн. Ерээдүн сагта гүхэрэн дүрбэтэй бүлэг байгуулаха түсөөтнөдн. Гэжэ 104-дахы «Зорька» сэсэрлигыг даагша Г.А.Чагдурова хэлэнэ.

Мүнөө жэл «Энергетик» посёлогой саад хотын Эрдэм нуралсалай управленин мэдээдэ оробо. 7-дохы нургуулин үндэһэ хуури дээрэ 87-дохы сэсэрлиг нээгдэ. Советскэ сүүдэй байшан анхан хүүгэдэй 58-дахы сэсэрлигтэй байшан байһан юм. Тэрэниие нөөргэн бусааха хэлсээн шийдхэгдэнэ. Хотын түб шадар оршодог хүүгэдэй сэсэрлигүүдтэ олон үхибүүд ябадаг гэшэ. Тимэһөө эндэнь хувиалтанууд болоно. 2002 оной февраль һараһаа манай сэсэрлиг нарамч үбэндэ дайрагданай 4-үхибүүдыг абаһан. Тингэжэ ясанн 2-3 наһатай үхибүүдыг абаһана болонхондн. Хэсэгшэ дүүрэнхэ үхибүүдтэй хураалдаг хүнгэн, тэд үбшэн үхибүүдэй мүн лэ зон соо байжа, харилсажа хураха ёһотой. Хотын түб хуурида байгуулагдаһан манай сэсэрлиг түрэлхидтэ ехэ тааруу, ажаалдаа ошохо ерэхэдэ харгы дээрэ байна, - гэжэ 3-дахы «Колобок» саадыг даагша М.Ф.Гахова хэлэнэ.

Улаан-Үдэдэ наһа гүйсөөгүй, бээр муу хүүгэдэй тусхай сэсэрлигүүд бии. 88-дахы саадта шодөөр муу үхибүүд ябадаг, 84-дахы «Снегурочка» сад-ясида уушханай ханяаданда дайрагданай үхибүүдыг абаһа. 3-дахы «Колобок» саадта паралич үбшэнтэй хүүгэд «Продоление детей» гэнэн тусхай программаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Хотын Эрдэм нуралсалай управленин мэдээлэй сэсэрлигүүдтэ үхибүүн бүхэнэй нэгэ үдэрэй түлбэри 16,50 түхэригтэ

Ямаршы сагта хүн бүхэн үхибүүннэе хүбэлгэн ухаатай, эрдэмн далайһаа ундажа, бэрхэ шадамар хүн болохонь хүснэ. Тини мүнөө нургуули, хүүгэдэй сэсэрлиг бүхэндэ эдэб янзын туршалганууд үнгэрнэ. Улаан-Үдэ хотын 58-дахы хүүгэдэй сэсэрлигтэ «Хүүгэдэй сэсэрлиг - нургуули - университет» гэнэн гуримаар 1993 онһоо туршалга ябуулагданаар. Мүнөө жэл туршалгын һуушын жэл болоно. Энэ хэрэгшэ В.Н.Шергин хүтэлбэриланэ. хүбэлгэн ухаатай, солбон, бэрхэ шадамар энэ хүн химин, биологийн багша ябаһан, психолог мэргэжэлтэй, һаяхан Москва хотын «Эврика» институт «Проектирование содержания образования» гэнэн мэргэжэлтэйгээр дүүргэнхэй.

В.Н.Шергин энэ ажал тухайгаа ингэжэ хөөрнэ: - Энэ туршалга Виталий Васильевич Модогоев (РФ-гэй габыята багша, Улаан-Үдэ хотын 9-дахы комплекс - нургуулин директор), Софья Дарижаповна Цагадаева (Бурядай габыята багша, директорэй орлогшо) эхилһэн байна. 58-дахы хүүгэдэй сэсэрлиг 1992 ондо нээгдэ бэн. Ерээд онуудта инновационно технологиудтай нэбтэрүүлэгдэхэдэ, хүүгэдэй сэсэрлигүүдтэ нургуулин туһаламжа хэрэгтэй болобо. Туршалгын гол удхань хадаа үхибүүдыг таһалгаряагүй гуримаар

нургаха арга баримталга. Монид Абрамович Венгерэй, Элькониин-Давыдов гэгшэдэй програмнуудтаар үндэһөөд, ажалаа ябуулжа эхилэбди. Туршалгамнай 1998 ондо дүүрэхэ байгаа, тэд «Юу хэхэб», «Хайшан гээд хэхэб» гэнэн асуудалнуудтаар үгээ ойлголсоогүй дээрэхэ табан жэлээр хожомдоо. Энэ жэл туршалгыннай һүүлын жэл гээд хараалагдана. Хэрэг бүхэнэй аша туһыг дунгүүд харуулдаг. В.Н.Шергин дунгүүдээрээ ехэ омогорхоно: - Ургажа ябаһан үхибүүднай дүрбэн тэгшэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Эдэб янзын эрдэм шудалха аргатай болоһонинь ехэ баярламаар.

Энэ туршалгада сэсэрлигтэй дүрбэн Т.И.Олзоева, А.П.Барахутова (БИП-гой методист), В.И.Гусак, Н.И.Федотина методистнууд ехэ амжалтатай ажаллана. Хүүгэдэй сэсэрлигтэй методист Е.С.Будаева хөөрнэ: «Манай сэсэрлигтэ «А», «Б» бүлэгүүд бии. А бүлэг туршалгын бүлэг, Б - заншыл программаар нургадаг бүлэг. Энэ бүлэг үшөө 2 бүлэг нээгдэ. Тэндэ гурбэн дүрбэтэй хүүгэд ябана». Хөөрхы жаахан хүүгэдэй сэсэрлигүүдтэ аятай зохидоор хүмүүжүүлгэ дээ.

Янжама ЖАПАН

ТУРШАЛГА ҮРГЭЛЖЭЛ ҺӨӨР

БУРЯДАЙ ЦИРК - ЕВРОПОДО

Бурядай үндэһэтэнэй циркын уян нугархай басагадтэ «Сэлэнгэ» бүлэг арба һарын туршдаа Европоор гастрольдо ябаһанаа бусаба. Москвагай цирктэй хамта түрүүн Швеци, Финлянди гүрэнүүдээр бэлиг шадбарияа харуулаад, һүүлээрнэ Словенидэ хоёр һара гастрольдо байгаа. Хари гүрэнэй харагшад манай басагадтай бэлиг үндэрөөр сэгнэжэ, «Россин циркын эгээл шэмэг мэтээр үзэгдэнэ» гэжэ хэлһэн байна. Энээн тухай, мүн саашанхи түсөөүүд тухайгаа эндэ һая тус бүлэгтэй багша, Буряад Республикын соёлой габыята ажал ябуулагша Цэрид Очир Сэлэнгэ манай корреспондентдэ хөөрһэн байна. Арбан долоотойнууд Баярма Зодбосва, Аля Хабеева, арбан хоёртой Аягма Цыбенова, арбан нэгтэй Наран Хуу Халюун Сүрэн басагад 5 жэлэй туршдаа циркдэ бээ һорино. Улаан-Үдэн 26-дахы дунда нургуулида һурадаг юм. Нуралсалай үедэ хэдэ холуур ябаһанье, сүлөө сагай болоходо өөһэдөө номоо шудалдаг, англи хэлэ үзэнэ.

Суг хамта ябахадаа, Сэлэнгэ багша эжы мэтээр басагадта һанагадаг бололхой. Түрүүшээр хубсалуулдаг, эдэһүүддэг һаа, мүнөө басагад ехэнүүд боложо, өөһэдөө буалтын хэдэг болонхой. - Манай багшамнай шанга эрилтэтэй, хорилгын үедэ бүришы, тэд бидэ даданхайбди. Өөһэдөө мэдэнэ ха юмди, һайнаар хорилоо хэбэл, тайзан дээрэ һайханаар харагдахадн, - гэжэ Аягма Цыбенова хэлэнэ. Энэ жэлһээ «Һэриһэн могойнууд», «Хун шубуун» номерһоо гадуур шэнэ, мүн лэ буряад шэглэлтэй номер бээдэжэ эхилэнхэй. «Сэлэнгэ» бүлэг байгша оной октябрь һарада циркын искусствын уласхоорондын фестивальда хабаадаһана Хитад гүрэн ошохо юм. Ерэхэ жэл тэрэл Москвагайингаа цирктэй хамта Европоор гастрольдо үргэлжэлүүлэхэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Уян нугархай басагад Сэлэнгэ багшатаа. Авторай фото.

НУРГУУЛИН БАРИЛГА ТҮЛЭГ ДУНДАА
Олон жэлэй туршдаа Улаан-Үдын 44-дахы нургуули өөрын спортзал, столовогуй байна. Нёдондо жэл эндэ хотын захиргаанай туһаламжаар хоёр дэбхар залгалаа байшан баригдажа эхилһэн юм. Тини энэ барилгын түгэсхэдэ, 44-дахы нургуули томо спортзалтай, столовотой, нуралсалай 4 класстай болохо түсэбтэй. Үнгэрэгшэ долоон хоногтой һүүд багта энэ барилгын газарта хотын мэр Г.А.Идаев ерһэн байна. Барилгын ябадалаар һонирхожо, хэзээ энэ объект тушаагдаха аргатай байһаб гэжэ барилгашадаар (бригадир В.В.Харлов) зүбшэн хэлсэжэ, ерэхэ нуралсалай жэлэй эхилдэ энэ залгалаа байшан гүйсэд тушааха тухай хэлсэбэ. Хотын хэмжээгээр, манай нургуулида үхибүүд һурадагынь һааны, классууд дуталдана, хоёр халаанда һурана. Мүнөө жэл компьютерна класс нээгдэбэ. Хотын захиргаан нуралсалай стол, стулуудыг абажа үгөө. Ерэхэ жэл шэнэ нургуулидаа ороол һаа һайн байгаа, - гэжэ нургуулин директор И.А. Комиссаров хэлэнэ.

«ХҮҮГЭДЭЙ ТОО БҮРИДХЭЛ» - НААДАА
2002 оной октябрь һарада үнгэрэгдэхэ хүн зонтой тоо бүридхэл тухай радио, телевиденээр, газетээр оло дахин хэлэгдэнэ. Улаан-Үдын 29-дахы гимназин багшанар, хурагшад энэ акцида мүн лэ эдэрхитэйгээр хабаадаха байна. Эндэ хурагшадтай дунда «Хүүгэдэй тоо бүридхэл» гэнэн наадан эмхидхэгдэ. Нааданай эхиндэ класс бүхэн соо багшанар хүн зонтой тоо бүридхэлэй түүхэ тухай, хуулин ёһоор хайшан гэжэ үнгэрэгдэнэ гэжэ хөөрһэн байна. Эхин классуудтай хурагшадтай дунда 13 асуудалтай анкетэ зохёогдоо. Классайхид 15 асуудалда харуулга байна. Долоон үдэрэй туршдаа үхибүүд эгээ һонирхолтой асуудалтай анкетэ зохёонон хүниие, тоо бүридхэлээр эрхим бэшээшэниие шээхэ юм. «Хүүгэдэй тоо бүридхэл» гэнэн нааданай үедэ нургуули соо хэблэһэн албан хүдэлэнэ. Үдэр бүри ханын газар соо энэ нааданай ябуулга жуулагдана. Сентябрьрийн 16-да наадан түгэсэхэ юм.

ЗУНЬАА ЭХИЛЭН УРИЛДААН

Хамтын байрадаа «Абитура» гэхэн зон хотын олон болодог гэшээ ааб даа. Зариманинь шог ай, зоригтой, зариманинь уруу дуруу, «бураха» шэлээн мэтэ. Теэд бултанайл ханаан «Энэ шалгалтаа ороо хаа...» гэхэн богдолдоо абтадаг юм.

ОЮУТАДАЙ ОРИШОН БАЙДАЛДА

Заншалтаа өһоор дээдэ хургуулинуудта 1-дэхи курсын хүбүүд басагадые оюутадай жагсаалда абалга - һаиндэр октябриин эхээр үнгэргэгдэдэг гэшээ. Манайшье эндэ баһал тиймэ байна. Зүгөөр дээдэ хургуулинуудан өһоо гуримаар лекцинууд, практическа хэшиглүүд хилэнхи.

Хэрдэ, «би үшөө гурбанай салтыо хэжэ шадахаб» гэхэдэмини, «болоо, болоо, бэрхэ байнаш» гэжэ экзаменатор хэлээ һэн.

Алдартаяа хойуулаа һуужа, ородоор диктант «4» дээрэ бэшээд, бидэ училищидаа орообди.

Яхад басагантай нэгэ таһалга соо хамтын байрада байнабди. Зунай шалгалтанууд тиймэ хүндэ байгаагүй, бурахаая ханаабал, Москвашье тиймэ «аймшагтай» бэшэ...

ХАМТЫН БАЙРАДА ХАХАД НАРА

Аюша Нимаева 9-дэхи классай һүүлээр Агаһаа ерэжэ, Улаан-Үдэн кооперативна техникумдэ ороо. Гэрхээ түрүүшынхөө холо гараһан хүбүүн хөөршэ:

- Таһалга соогоо Хяатын Саша, Яруунын Володя, Агын Зоригто, үшөө Игорь гэжэ хүбүүд байнабди. Наяар дүрбэ дүрбөөр байжа эхлэхэт гээ һэн. Таһалга соогоо обой явахат гэжэ хэлээ, хэмнайшье теэд тэрэһиние яажа үзөөгүй, туршахал болоолди даа.

Мүнөө дээрэ эдеэтэйбди, таһалгадаа плиткэ дээрэ шананабди. Володя амтатайгаар эдэ шананаг байна, би заа зуу баһа шанажэ шадахаб. Яруунаһаа загаһа,

хартаабха асаран. Хамтараад эдэ хоолоо абаа һэмди.

Сүдөө сагтаа классайнгаа нүүхэдөөр уулзанаб. Улаан-Үдэдэ 8 хүн ерээд, бултадаа бураһабди. Компьютерна клуб ходо ошодогби, тэндэ ехэ һонирхолтой. Мүнгэмни түргөөр дууһажа байна. Арбан үдэр соо мянган түхэригнэ доргоо дууһашоо, кредитнэ карточкатайб.

ОЮУТАДАЙ ОРИШОН БАЙДАЛДА

Заншалтаа өһоор дээдэ хургуулинуудта 1-дэхи курсын хүбүүд басагадые оюутадай жагсаалда абалга - һаиндэр октябриин эхээр үнгэргэгдэдэг гэшээ. Манайшье эндэ баһал тиймэ байна. Зүгөөр дээдэ хургуулинуудан өһоо гуримаар лекцинууд, практическа хэшиглүүд хилэнхи.

Игорь Галтаев технологическа университетин 1-дэхи курсын оюутан. Дунда хургуулин һүүлээр университетдэ олон предметуудые үзэбшье, математика, физика хоер эгээл хүндэ гэжэ Игорь хэлэб. Эдэл предметуудтэ Игорь том анхаралма хандуулна. Хуралсалан хажуутаар оюутада олон янзын секци, клубуудта ябахыень урина. Игорь һур харбалгын секцидэ ябаха гэжэ шийдээ. Байра байдалан талаар технологическа университетин оюутада хамтын байраар түсэлд

Хангагадаг байна.

Минин гэртэһин Түнхэнэй аймаган Харбяангууд шотагта байдаг юм. «Дүхэрнэ» газетэдэ жэл бүри захил хэдэг. Энэ дугаарай мүн лэ Харбяангууд хүрээ эрхэ хадань, таны газетээр аба эжидээ мэндэе хүргэб. - гэжэ Игорь хэлээ һэн.

Зуламнан абитурын уридаан дүүржэ, хүн бүхэн өөрынгөө һуурида түбхнэжэ байна. Хэзэһин олон һанал бодолнууд залуу хүнэй толгон соо мүндэлээ, урагшаа дабахыень уряамна. «Манан соо» мэтээр хуралсалан түрүүшын һара үнгэргэхэл, тийһээр юумэн элэрэдэхэ байра олодохо...

Гэрээ ехээр һанангүй, гунглангүй, гуримтайханаар лэ саашаа ябыш даа, оюутан! Евгения ЦЫМЖИТОВА.

Коллаж А.Батомункуева

«ХҮҮГЭДЭЙ ТОО БҮРИДХЭЛ» - НААДАН

Оной октябрь, һарада үнэн хэһэн зонной тоо бүридхэл тухай телевидениеэр, гагсээр оло дахш үзэ. Улаан-Үдэн 29-дэхи гимназийн ар, һурагчид энэ акцида мүн лэ үзэгээр хабанааха байна. Эндэ шалгалтай дунда «Хүүгэдэй тоо бүридхэл» гэхэн наадан эмхидхэгдээ. Энэй эхиндэ класс бүхэн соо һур хүн зонной тоо бүридхэлэй тухай, хуулиин өһоор хайһан гэжэ эгээлб гэжэ хооронд байна.

асуудалтай анкетэ зохиогдоо. Аха классайхид 15 асуудалда хариусаха байна. Долоон үдэрэй туршада үхибүүд эгээ һонирхолтой асуудалтай анкетэ зохион хүши, тоо бүридхэлэй эрхим бэлэһиние шэлэхэ юм.

«Хүүгэдэй тоо бүридхэл» гэхэн нааданай үгэ хургуули соо хэлбэлэй албан хүрэлэ. Үдэр бүри ханын газетэ соо энэ нааданай юбуула дамжуулагдана. Сентябриин 16-да энэ наадан түгээхэ юм.

Е. ЦЫБЕНОВА.

ХУРГУУЛИН БАРИЛГА ТҮЛЭГ ДУНДАА

Олон жэлэй туршада Улаан-Үдэн 11-дэхи хургуули оорин спортзал, столовогүй байна. Нөдөндө жэл эндэ хотын захиргаанай гүһамжээр хоёр даххар залгааа байһан барилдажа эхилһэн юм. Тийн энэ барилгын түгээхэдэ, 44-дэхи хургуули томо спортзалан, столовогн, хуралсалан 4 класстай болохо түсэбтэй.

Үнгэргэгдэ долоон хоногой һууд багта энэ барилгын газарта хотын мэр Г.А.Айдаев ерһэн байна. Барилгын ябдалаар һонирхожо, хэзээ энэ объект тушаагдаха аргатай байнаб гэжэ

барилганадаар (бригадир В.В.Харлов) үзөһөн хэсэгжэ эрхэ хуралсалмай жэлэн хиндэ энэ залгааа байһан түсэд тушааха тухай хэлэб.

Хотын хэмжээгээр, манай хургуулидэ үхибүүд һурадагыһе һань, классууд дутаадана, хоер халаанда һураһа. Мүнөө жэл компьютерна класс пүүдэб. Хотын захиргаан хуралсалмай стол, стулинуудые абажа үгөө. Эрхэ жэл энэ хургуулидаа ороол һаа һайн байгаа, - гэжэ хургуулин директор И.А. Комиссаров хэлэб.

Е.ЦЫБЕНОВА.

ПРАЗДНИК НА МАЛОЙ РОДИНЕ

В нашем селе ежегодно проводится праздник села «Цвети, мой край». Жизнь скучна без праздников, без общения между людьми. Такие встречи нужны прежде всего молодежи. Будущее наше - это дети, с видением, стремлением сделать свое село, свою малую Родину лучше, лучше, но для этого нужно, прежде всего, выучиться, получить образование и вернуться в свое родное село дипломированным специалистом. В этот раз мы на празднике отметили наших молодых людей, поступивших в 2002 году в ВУЗ. Это Андрей Ильин, он закончил ВУСХА, специальность земле-строитель. Дашима Дашиева закончила БГУ, социальный работник. Саяна Содномова приехала, закончив г. Санкт-Петербургте театральную академию, теперь будет работать в Улан-Удэ, в театре «Ульгэр». Саяна Сергеева закончила ВСГУ. Наташа Мандыжапова приехала, закончив Московский государственный университет, ее специальность - эколог.

Рызема Доржиева закончила хореографическое отделение. У всех интересные специальности, и на рынке труда такие специалисты востребованы.

Также мы отметили наших спортсменов - мастера спорта по боксу Степана Хорлоева, кандидата в мастера спорта по боксу Согто Лодонова, призера Азиатских юношеских игр в Турции, кандидата в мастера спорта Баира Дашиева, наших самодеятельных артистов, достигших успехов в районе и в республике. Так, по итогам года юная солистка народного ансамбля Юлия Будаева, завоевавшая Гран-при на конкурсе эстрадной песни в районе, награждена бесплатной путевкой Министерства труда и социального развития в лагерь на Верхней Березовке. Есть с кого брать пример младшим и на кого равняться.

С теплыми и душевными стихами собственного сочинения выступил Владимир Цыбылович Ранзаев, молодой писатель Зана Ринчино, пишущий под псевдонимом Александр Плант, уже известной в республике своими публикациями в газетах и журналах.

Чем же завораживают такие праздники людей? Прежде всего - это праздник

молодости и красоты, праздник поколений, ведь это так здорово вместе попеть и поплясать, зарядиться радостью и теплом добрых сердец. Что-то светлое пробуждается в душе у каждого и гордость охватывает за земляков и светится в глазах надежда на лучшее. Украсили праздник местные артисты и приглашенные гости - известные артисты бурятской эстрады Эрдэни Батсукх и Виктор Малдаев. Ведущая всех праздников в Эрхириксе Валентина Нимаевна Жигмитова, как всегда, тепло и задушевно представляла каждого участника. Учитель-ветеран знает прекрасно историю села и всех жителей, ведь многие - ее бывшие ученики. В деревне о ней говорят: «У нас своя Валентина Леонтьева, как на ОРТ, в программе «От всей души!», которая раньше была популярна в народе.

При проведении любого праздника очень важна поддержка и помощь спонсоров, им особая благодарность за благое дело! Это Дабатуйская администрация, частные предприниматели Елена Хан и Оюна Канатикалиева.

Со словами приветствия, красивыми пожеланиями выступили и украсили вечер самые уважаемые старейшины села. Это

ветеран педагогического труда Анна Нимаевна Дамбиева, много лет возглавлявшая Эрхирикскую среднюю школу, ветеран труда, участник декады бурятского народа в Москве Николай Санжиевич Буянтуев. Он спел старинную песню, которую исполнял в Москве.

На празднике отметили и поступивших в учебные заведения нынешних абитуриентов-выпускников Эрхирикской средней школы, а их немало.

Народные традиции, связь поколений не прервутся, если мы будем проводить в каждом селе такие праздники. Ведь в песнях и праздниках проявляется духовная культура любого народа. Мы планируем провести осенью такие праздники в других селах нашей Дабатуйской администрации.

Д. ДАМПИЛОН, директор Эрхирикского дома культуры.

Матвей Чойбонов

ЗЭЭ ГОЛООРХИДТО

Забан наһангам нэрийм хэндэжэ, хаяггаһан торхогол хэдэжэ халгаалта.

Мүнгэн гэлхэй гээрэ сэдхэлдэ үлэбшые, түрэхэн шотагтаа оһондоо шаналалтайб.

Та бариггаһан нэрэ түрэ, ка ошоһон дохолоң заяа — хая юм даа наһанайм тэндэ хуудалайм нэгэ хаял!

Сэлгээ Сэлэнгын сэсэгтэ хормойһоо Зэрэлгээтэ Зэдэ руу залаггааг, Шоогой мэргээр хуурилжа, Суугай гамжаа баруһамби.

Нютаг нута гэхэдэмни — Хариин болгожо харахадаа, Найза нүхэд гэхэдэмни — Нэгэн доро урбахадаа,

Байгаа үндэр найдалыешни Бараниуень халжа шадала даа, Хэһэн хэрэг ябадалыешни Хэмхэ, бутара үйрүүлнэл.

Тэлэгдэжэ ерэнэн нэгэ амитан Талын дунда уургайлааг, Жаргаха, хүхихэ хүсэлэнтэй Жаранай гүхэригтэ гүтэлөө хүм.

Одоол мэргэжэ эхилхэдээ, Ори гансааран үлэшэнгөө Тэндэшые, эндэшые буусагүй Талын хүхыгдэл үндэгэшэлөөб.

Ай бурхан багшамни! Абараша хаан тэнгэримни! Айшалха нютаг үгы үлэшэнгөө Абаһаар юун гэхэб даа?!

XVII ЖАРАНАЙ УЯН ХАРА МОРИН ЖЭЛ

НАМАРАЙ ДУНДА ШАРАГШАН ТАХЯА НАРА

Буряад литэ	17	18	19	20	21	22	23
Европын литэ	23	24	25	26	27	28	29
Гараг Нэрэ Үдэр	Дабаа Һара понед.	Мягмар Марс вторник	Һагда Меркури среда	Пүрбэ Юпитер четверг	баасан Солдон пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран Воскр.
Үнгэ Үдэр	хүхэ морин	хүхэгшэн хонин	улаан бишэн	улаагшан тахья	шара нохой	шарагшан гахай	сагаан хулгана
Мэнгэ	4 ногоон	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан
Һуудал	модон	хиш	гал	шорой	түмэр	ортгоргой	уһан

2-то хуушанай 17 морин, 4 ногоон модондо хуудалтай Баль-жиниматай, матай, маша һайн үдэр һан аад, хажуугаарин шанардабхасалдаа уша. Ушөө хажуугаарин хурса үдэр. Гэбшые хоер тэнсэдээ гэжэ юрын үдэр гэжэ модо болохо хаш. Мүргэхэ, зальбарха, сахюуса, тэнгэри, тахиха, Аюушын һахил эм найруулаха, хэшэг хараха, далага абаха, үри бусааха, үгэлгэ үгэхэ, улаага, сэргэ бурхан аха, юумэ худалдаха, абаха, шуһа ханаха, мэтын үйлэнүүдтэ гэбшые үхибүү хүдэ бага хүүгэдые гэрһээ үгэхэ, үһээ угааха, толохо, шэрдэг бүрихэ, үсхэхэ, мори худалдаха дадажа абаха, балин бэри буулгаха, хурим мэтын үйлэнүүдые үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, муудаха.

3-да хуушанай 18 мэнгэн хонин, 3 хүхэ хидэ хуудалтай үдэр. тарнинуудые уншаха, лусууд тахиха, шие болон ада шүдхэр, шадор дараха мэтын үдэг һайн. Зүгөөр шуһа төөнхэхэ, дарсаг үлгэхэ, дааха, замда гараха, эсхэхэ, шэрдэг бүрихэ, үргэхэ, газар малтаха, аа бусааха, модо хюрөөдөхэ, тэнгэри шулуу, шорой мэтын үйлэнүүдтэ тухай, наһа бараһан дасанһаа асууха

4-дэ хуушанай 19 бишэн, 2 хара мэнгэн, хуудалтай үдэр. Бурхан номнол хэхэ, галдаа үргэхэ, зураг зураха, зураха, шатар наадаха, хараха, хэшэг дуудаха,

далага абаха, үзэгтэ нураха, зурхай шудалха, нүүхэ, модо хуулгаха, дарсаг үлгэхэ, буян үйлэдэхэ, ада шүдхэр зайлуулха, хараал сараха, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, эм хүртэхэ, түмэр хайлуулха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэхэ зуура бурханда һунажа мүргэхэ, сангарил хураха, маани сахиха, тэнгэри тахиха, һуни ябаха, ном оршуулха, мал үүсэхэ, хубсаһа эсхэхэ, оёхо, нүүхэ, бэри буулгаха, наһа барагышые хүдөөлхэ мэтын үйлэнүүдые сээрлэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, наһан ута болохо.

Гарагай 5-да хуушанай 29 (сентябриин 26). Улаагшан тахья, 1 сагаан мэнгын, шоройдо хуудалтай үдэр. Бурхан, тэнгэри, лусууд тахиха, эм найруулаха, хатуу тарни уншаха, модо хуулгаха, тангаригаа болоулха, эльбэ, ада шүдхэр, һаад тодхор дараха, тушаал эзлэхэ, мал эмнихэ, сэргэ бурхан арамнайлаха, шуһа ханаха, төөнхэхэ, юумэ худалдаха, худалдажа абаха, хүниие эмшлэхэ мэтын эршэ зоригой үйлэнүүдтэ һайн. Харин замда гараха, үгэлгэ үгэхэ, гуйраншадта юумэ нарбайха, үзэл үзэхэ, үхибүү хүдэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ холо эльгэхэ мэтын үйлэнүүдэ хорюулаха.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, үлэхэлэн байдал үзэгдэхэ.

Гарагай 6-да хуушанай 21 (сентябриин 27). Шара нохой, 9 улаан мэнгын, түмэртэ хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, зальбарха, бурхан, сахюуса тахиха, бисалгал хэхэ, хэшэг дуудаха, далага абаха, наһа утадалгалын хэрэг бүтэхэ, үзэгтэ нураха, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые бодхоохо, тэдэниие арамнайлаха, уранай ажал эрхилхэ, модо отолхо, тангаригаа болоулха, муу үйлэ буруудаха, ламые барааллаха, гэрэй һуури тахиха, гэр бариха, буян үйлэдэхэ, эм найруулха, нүүхэ, балин шатааха, хюмһа абаха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэбшые эд зөөри, абасаяа абаха, мал үүсэхэ, хони, хурьга хүндэ үгэхэ, тараг бэрихэ, айраг, халааха, үһээ угааха, нүүхэ,

үхибүү хүдэ оруулха, бага хүүгэдые гэрһээ гаргаха, сэргэгтэ хүүгэдые үдэхэхэ, үри зээлиие бусааха мэтын үйлэнүүд сээртэй. Бэри тухай, наһа бараһан хүн тухай дасанһаа асуутты.

Нохой үдэр хүнэй үһэ абажа болодоггүй.

Гарагай 7-до хуушанай 22 (сентябриин 28). Шарагшан гахай, 8 сагаан мэнгын, огторгойдо хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, лусууд тахиха, сан тахиха, гүрэм уншуулха, эльбэ дараха, ехэ хүниие барааллаха, аршаанаар бээе арюудхаха, баярта ушараа тэмдэглэн найрлаха, наһа утадалгалын ном уншуулха, далага абаха, гэрэй һуури тахиха, үзэгтэ нураха (хари хэлэ шудалха), зурхай үзэхэ, уранда нураха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Зүгөөр хоорондоо хэрэлдэхэ, дайсад болохо, замда гараха, гэрһээ хэрэглэл гаргаха, бөөгэй хэрэг үйлэдэхэ, модо үндэһэтэйн унагааха, үбшэ аргалжа эхилхэ, хүншүү хөрбоһо гаргаха, бэлбэһэн хүнэй гэртэ орохо мэтын үйлэнүүдтэ муу.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, эдээн, ундан элбэгээр олдохо.

Гарагай 1-дэ хуушанай 23 (сентябриин 29). Сагаан хулгана, 7 улаан мэнгын, уһанда хуудалтай үдэр. Бурханда мүргэхэ, бурхан, сахюуса, лусууд тахиха, Наранда, һарада, бусад юртэмсэнүүдтэ шүтэхэ, абаһанаа бусааха, юумэ худалдаха, номнол хэхэ, дасан (дуган), мүргэл шүтээнэй бусад зүйлнүүдые арамнайлаха, наһа утадалгалын хэрэг бүтэхэ, далага абаха, буян үйлэдэхэ, хари хэлэнэй үзэг шудалха, зурхайда нураха, дайсаниие дараха мэтын үйлэнүүдтэ һайн. Гэхэ зуура замда гараха, ном оршуулха, нүүхэ, шэнэ газарта бууса түхээрхэ, мал үүсэхэ, үхибүү үргэжэ абаха, хүн дүрсээ алдатаргаа архи ууха, ехэ уһа гаталха, загаһашалха, худаг малтаха, хүншүү хөрбоһо гаргаха, мал эмнихэ, шуһа ханаха, төөнхэхэ мэтын үйлэнүүд сээртэй.

Энэ үдэр хүнэй үһэ абаа һаа, шэг шарайн үнгэ һайжарха.

КАФЕДРА ПРИГЛАШАЕТ ДРУЗЕЙ

В феврале этого года исполнилось 70 лет высшему образованию Республики Бурятия. Первым высшим учебным заведением был Бурятский агропединститут, начавший подготовку учителей для средних школ. Основным подразделением пединститута была кафедра педагогики и педологии, как профилирующая, обеспечивающая профессионально-педагогическую подготовку будущих учителей. Поэтому обращалось особое внимание на комплектование ее квалифицированными специалистами.

ПЕРВЫМИ членами кафедры стали опытные преподаватели Бурятского педтехникума В.Д. Бажин, Н.П. Егунов, А.П. Панчуков, преподаватели Бурятского учительского института В.И. Андреев, затем А.Г. Тапхаев и А.В. Данчинов.

В первый год обязанности завкафедрой исполнял В.Д. Бажин, но в марте 1933 года на заведование кафедрой по направлению Наркомпроса РСФСР прибыл А.П. Бельковский. Первый преподаватель с ученым званием доцента, он возглавлял кафедру до 1936 года.

Первым из членов кафедры в 1936 году защищает кандидатскую диссертацию А.П. Панчуков и в этом же году назначается завкафедрой и работает на этой должности до 1949 года. Им была написана крупная монография «История начальной и средней школы Восточной Сибири» по его докторской диссертации, которую он не успел защитить из-за внезапной смерти.

С сентября 1937 года на кафедре начал свою вузовскую деятельность А.А. Дуринов, который вслед за В.И. Андреевым становится на кафедре третьим кандидатом педагогических наук. Как крупный организатор и ученый А.А. Дуринов в довоенные годы работал заместителем директора пединститута по научной и учебной части, заместителем наркома просвещения, а в самые трудные годы Великой Отечественной войны - директором института.

В результате успешного сочетания преподавательской и научно-исследовательской работы в 1948 году в Москве защищает кандидатскую диссертацию А.В. Данчинов, а в 1949 году становится кандидатом педагогических наук А.Г. Тапхаев. Так кафедра почти на 80 процентов стала состоять из дипломированных ученых.

После А.П. Панчукова заведовал кафедрой В.И. Андреев, который в 1963 году первым из бурятских ученых становится доктором педагогических наук, профессором. В 1953 году, в связи с переводом В.И. Андреева в Иркутский институт иностранных языков, завкафедрой становится А.А. Дуринов.

Большая заслуга А.А. Дуринова - дальнейшее укрепление кафедры молодежью и перспективными специалистами. В 1950-60 годы он приглашает на кафедру Н.К. Елаева, Г.А. Тармаева, Г.Ц. Молонова, Э.К. Хадаханэ, А.Б. Цыремпилов, Г.Б. Ботоева и других с немалым опытом преподавательской и организаторской работы. Все они вскоре успешно оканчивают аспирантуру НИИ АПК РСФСР и педвузов Москвы и становятся кандидатами педнаук. Из этого второго поколения кафедры стали: доктором педнаук, профессором Г.Ц. Молонов, профессором Г.А. Тармаев, Н.К. Елаев, кандидатами наук - полковник медицинской службы И.А. Молдаванов, преподававший «Возрастную физиологию и школьную гигиену», бывший завотделом науки и учебных заведений Обкома КПСС доцент А.А. Константинов, бывший министр просвещения, профессор С.Г. Дугаров, бывший заведующий Усть-Ордынским ОкрОНО и первый завкафедрой психологии В.П. Битюев.

Достойным преемником А.А. Дуринова в должности завкафедрой стал Г.А. Тармаев. Заслугой его является дальнейшее укрепление кафедры опытными специалистами,

которые составили третье поколение. Все они также защитили кандидатские диссертации. Из их среды вышел С.Д. Намсараев - доктор педагогических наук, профессор, нынешний министр образования и науки РБ.

Эта традиция продолжается в последующие годы, когда заведовали кафедрой Н.Н. Буланова, Г.Ц. Молонов. При Г.Ц. Молонове пришло уже четвертое поколение кафедр, которое несмотря на трудности, связанные с политическими и социальными преобразованиями в стране, настойчиво повышает свой профессиональный и научный уровень. По результатам научной работы за 1985-1990 гг. кафедра педагогики занимала одно из первых мест по институту. За этот период ее сотрудниками выполнено 82 работы. Из 60 статей 10 были опубликованы в центральных изданиях.

Эти темпы не снижались и в последнее десятилетие уходящего XX века. С 1991 по 1995 годы защитили кандидатские диссертации 7 молодых членов кафедры.

С 1995 года, с преобразованием пединститута в классический университет, кафедра педагогики потеряла статус профилирующей и стала работать в иных условиях. Это значителное сокращение педагогических дисциплин и учебного времени на их изучение студентами. Кафедра педагогики, возглавляемая с 1999 года доцентом И.А. Малановым, прилагает все усилия, чтобы не снизить уровень профессионально-педагогической подготовки будущих учителей. Возлагается надежда на новое, четвертое, поколение кафедры, которое успешно повышает свой профессиональный и научный потенциал. С 1996 до 2001 года получили ученую степень кандидата педагогических наук еще 5 новых членов кафедры, а ряд преподавателей успешно работают над докторскими диссертациями.

С созданием в Бурятском государственном университете докторского диссертационного совета не только повышается статус кафедры педагогики, но и возрастает ответственность. За последние годы через кафедру с обсуждением подготовленных диссертаций прошли десятки соискателей из самых разных городов Сибири, Усть-Ордынского, Агинского национальных округов. Таким образом кафедра педагогики становится кузницей научно-педагогических кадров для Сибири и Дальнего Востока.

Кафедра за все время своего существования провела очень много научных мероприятий самого различного уровня. Буквально в эти дни, 19-20 сентября, при непосредственном участии кафедры педагогики пройдет международная научно-практическая конференция «Высшее профессиональное образование Сибири как гарант устойчивого развития региона». Пленарное заседание состоится 19 сентября в 10 часов в актовом зале БГУ.

20 сентября в 15 часов будет презентация кафедры педагогики в связи с 70-летием. Члены кафедры надеются увидеть на конференции своих старых и новых друзей, всех тех, кто когда-то работал на кафедре или имел какое-либо отношение к ней.

Н. ЕЛАЕВ, профессор. И. МАЛАНОВ, доцент.

«БУРИАДУУДЫЕ ДҮРВЭЛТ, ТЭДНИЙГ ХЭЛМЭГДҮҮЛСЭН ТУХАЙ АСУУДАЛД»

Нимэ нэрэй ном Монголой шивелд Улаан - Баатар хотодо байхан барилдан гараба. Энэ номые Монгол уласай Шинжэлхы ухаан Технологини Езу бургуудин хүндэт профессор, ахамад багша Цыровини Цэрэн түүрэн түүхэлэн бэлгэ.

Энэ ном хоёр бүлэгтэй. Нэгдэх бүлэгтэнь буряадуудай уг гарбал, эртэ урдын ба мүнөөнэй түүхэтэ байдал, Ород оронтой нэгдэһэн тухай, Монгол орон руу зоожэ ошохо болоһон ушар шалтагаан тухай уг унгарнь түүхэлэн домоглоно. Хоёрдохи бүлэгтэнь 1930-аад онуудта

«Лхумбын хэрнэ» гэжэ зохсомол хэрэг үүдхэжэ, буряадуудые хюдаһан тухай түүхын баримтаар түүрэн халаглан түүхэлэн.

Хүндэтэ профессор Ц.Цэрэн энэ номоо бэшэхэдэ, буряад хүн болон түүрэн хуби заяагаа дээдэлжэ, буряадуудай түүхын талаархи олон ном, сонин сэдхүүл, архивай асари ехэ материал ашаглан бэшээ. Энэ ном буряад арадай түүхэ шудалдаг эрдэмтэд болон үргэн түмэн уншагшадта маша һонирхолтой, хургамжатайшые байхаар һанагдана. Энэ номоороо докторско диссертаци хамгаалха юм.

Болонгууд Балдоржын ЦЭРЭНДАШ. Улаан - Баатар - Улаан-Үдэ.

АМАРШАЛТА

Намарай нарата эгэ үгэрнүүгтэ наһан соогоо эмнэлгэ хүүдэлэй, медицинан эрдэмэй кандидат, РФ-гэй, Буряад Республикагайта врач Гарматаров Бэйр Дашеевич хамта ариг нүхээтээ, түрэл түтүмүүгтэйгээ, үхибүүдэйгээ аялал гүхээр соо 60 наһанайнгаа оёе тэмдэглэхэн.

Наһанайнтай жабхаланта ойгоор амаршалааг, жаргал үзэжэ, алтан дэлхэй дээрэ үшөө олон жэлнүү хүүгэдээ, ашдар зээнэрээ баясуулжа, наһанайнгаа һайраа Людмила Сыреновнатаяа энхэ зууур, амгалан ажлуухыетнай үнэн зүрхэнһөө үрэнзэбди!

Дамбаевтанай

ВНИМАНИЕ! ВНИМАНИЕ!

28 сентября с.г. в театре бурятской драмы им. Х. Намсуревича проводится конкурс детской эстрадной песни «ХИТ-2002». «ОДОН», посвященный Году ребенка.

ПРИГЛАШАЮТСЯ ЮНЫЕ СОЛИСТЫ, ЭСТРАДНО-ВОКАЛЬНЫЕ АНСАМБЛИ

Заявки подавать по адресу: г. Улан-Удэ, ул. Каландаришвили, 23, Издательский дом «Буряад үнэн», редакция детского журнала «Одон», каб. № 68. Тел.: 21-54-93.

СЭНТЭЙЛ ДАА, ОШОҢОН ТЭДЭ ОН ЖЭЛНҮҮД

«Угаа уһанда хаяагүй» гэдэгтэ адли, хэдэн үеһингөө аха эгэһэнэрэй, хүгшэн эжы абын намтарай хуудхануудые прахада һонин даа. Ажабайдалай эдэб түүхэнүүд гаража ерэхэ. Саг сагаа угайнгаа нэрэ хүндэ дээрэ үргэжэ ябаһан хүнүүд хэзээдэшые байха. Тэднэй нэгэн, минни нагаса эжын дүү хүбүүн Эрдэни Базарович Базаров болоно. 1922 ондо Мухар-Шэбэрэй аймагай Олон-Шэбэр нотагта Бадлын Базарай гэр бүлэдэ түүрэн юм.

1920-30-аад оной хүлгөөтэ үе... Умсын ажахытай приходоковин хургуули дүүргэһэн эрдэмтэй Базар Бадлуев баяшуулай тоодо орожо, «ниодарган» гэжэ хэлүүдэд, Улаан-Үдын мяханай комбинатад түрмэдэ оруулагдаһан байна. Бүхы адуу малынь, эд зөөриниш баалаһаар гүрэндэ тушаагдаа. Энэл үедэ Сагаан-Шулуутын эхин классуудай хургуулин 1-дхи классай шаби ябаһан Эрдэни эжын тулга боложо үлөө. Гурбан эгэһэнэртээ, хоёр дүүнэртээ, эжытээ хоёр жэл хоногоо тоолон эсэгээ хүлэһэн гэшээ.

Дайнай хүүлээрхи жэлнүүдтэ Эрдэни Базарович ажабайдалые нэргылгын, барилгын ажалда хам орожо, эршэтэйгээр хүдэлөө. Нэгэтэ Петровск-Забайкалин дэлгүүр дээрэ аятайхан залуу басага хараад, зоригтойгоор хойноһоон дажаа ошоод танилсаа бэлэй. Дашима басаганда Базар хүбүүн мүн лэ найшаагдажа, хоёр нара болоод лэ залуушуул заяагаа ниилүүдээ.

1931 оноор нотагайгаа хубүүнтэй, Хорини Дүүмнэй тайшаа Цырен-Пунсук Цыренжаповтай холбоо тогтоожо, хоюулаа Москва М.И.Калининда бэшг бэшэжэ, хоёр жэлэй хүүлээр түрмэһөө Базар Бадлуев гараһан байна. Тээд түрмэдэ байһан хоёр жэл бэсын элүүртэ хэзээшые ехэ нүлөө үзүүдээ. Гэртээ бусажа, нара тухай хани нүхэр, хүүгэдэнигөө түрэл шарай хаража үрдээд лэ наһа бараһан байна.

Багаһаа эрдэм шудалха хүсэлтэй Эрдэни Базарович 1947 ондо заочноор хүдөө ажахын институтта агрономическа факультетдэ орожо хураһан байна. Дээдэ хургуулия дүүргээд, саашадаа агрономоор олон жэлэй туршада хүдэлөө.

Хани нүхэрэйнгөө наһа барахада, эжын хүсэ шадалаа алдаашые һаа, Эрдэни хүбүүнэйнгөө эрдэм шудалха эрмэлзэлынь дэмжэжэ, долоодохи классаа дүүргэхэдэнь, Петровск-Забайкальск руу хуралсаһаа үргэлжэлүүдхынь эльгэһэн байна. Хүүгэдэ үншэн үлөөхөгү гэжэ хэды оролдобошые, эжын шадал халажа, Эрдэнини 16-тай ябаханда, бурханда харһан юм. Дүүнэр тухайгаа һанаагаа зобожо, Эрдэни хуралсаһаа хаяад, ажал хэжэ эхилээ. Аба эжын буянгаар, угайнгаа зан абари алдангүй, зон соо хүндэтэй, ажалдаа оролдосотойгоор ябаа.

Дайнай хүүлээрхи жэлнүүдтэ, нэргэн бодхоолгын үедэ хэзээшые хүндэ байгаа. Нэгэ монсогор хилэмэнэй түлөө 35 модной зай алхалжа, Петровск-Забайкальскһаа абадаг байгаа. Тэндэл бүхы андалдаан-худалдаан хэгдэдэг һэн. 1940 ондо нагаса абын наһа барахада, нагаса эжыни табан хубүүдээрээ гансаараа үлэһэн юм. Дүү хүбүүн Эрдэни Базарович шадаха аргаараа туһалжа, үхибүүдынь үргэлсэжэ, Эсэнын орондо түшгэ боложо үгөө.

Амгалан байдалай һаял тогтожо байһан үе һэн... 1942 ондо бүхэдэлхэйн хоёрдохи дайнай эхилхэдэ, Эрдэни албанда татагдажа, дайнда мордоо. Нотагай Даржа Бадмаев, Даши, Эрдэни, Дампил, Елши Нимаевууд аха түрэлтэн мүн лэ нубаряад дайнда мордоо. Эрдэни Базаров сэрэгэй хэлхэе холбоной частыда радист ябаа. Дайнай үедэ нэгэ дахин шархатаһан, тиибшые эмшэлэлгын хүүлээр сэрэгэй частыда дахяад ошожо дайлаадаа, 1945 оной ноябрь нарада нотагаа бусаһан юм. Дүрэгтэ дайн тухай Эрдэни Базарович хөөрхэ дурагүй һэн, харин тэрэнэй дайнай олон медальнууд, баярай бэшгүүд буряад хүбүүнэй баатаршалга гэршэлнэ.

Углөөнэй үйр сайха үедэ мориндоо мордоод лэ, ажахыгаа эрьежэ, ажалаа эхилдэг заншалтай һэн. Түрэл оройнгоо түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй, үнэн сэхээр хүдэлһэнэйнгөө түлөө «Буряадай габыата агроном» гэжэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. 1960-аад оноор үбшэндэ дайрагдаад, һайн болоходоо, гэртээ хуугаагүй, ажалдаа хам ороо. Ажалдаа байтараа гэнтэ Эрдэни Базаровичай зүрхэн тогтошоһон юм.

Эсэнынгээ нэрэ дээрэ үргэн ябаһан эрхим хүбүүнэй нэрэ угай түүхэдэ удаан лэ мартагдахагүй даа.

Булат РАДНАЕВ.

В госпитале ветеранов войны ведет прием врач-тбк кандидат медицинских наук Баян-Ула.

БАЯН-УЛА лечит:

- * детские болезни;
 - * кожные заболевания;
 - * ревматоидные артриты и болезни суставов;
 - * сердечно-сосудистые заболевания;
 - * гинекологические и внутренние болезни;
 - * ожоги всех степеней.
- Часы приема: с 9.00 - до 16.00
Суббота: с 10.00 - до 16.00
Воскресенье: с 10.00 - до 16.00
Адрес: ул. Пирогова, 30 а
Госпиталь участников и ветеранов войны (территория республиканской больницы).

Шэнэ фильм табигдана

Буряадай республиканска хүүгэдэй «Ульгэр» театрай тайн кинодраматург Булат Римирович Гавриловой сценаряар тэ «Черные всадники» гэнэн шэнэ фильмын түрүүшын кинопр үнгэрбэ. Энэ фильм Чингисхаанай үе сагай үйлэ хэрэгүүдые хайр юм. Кинорежиссер Василий Сергеевич Соколов ингэжэ хөөр. Мүнөө дээрээ гол героинуудые наадаха актернуудые бэлдэ Хайшан гээд бэ гэхэдэ, Буряадай үндэһэтэнэй 1-дхи лицей-шургуули ошообди. Мүн Буряадай академическэ Хоца Намсүр нэрэмжэтэ театрай студиһаа актернууд туршалга гарал героинуудай хурида юһэн хүн наадажа туршаха. Тэдэнь дүрбэн актернууд абтагдаха. Ахалагша баатарай рольдо залуу Содном Хажитов наадаха.

Янжамба ЖА...

27-28 сентября в спорткомплексе п.Заречный (ул.Кабанская, 24) состоится V турнир по вольной борьбе.

призы лучшего спортсмена 2001г. г.Улан-Удэ, заслуженного мастера спорта А.Захряпина.

26 сентября - взвешивание с 18 ч. в «Динамо»

27 сентября - начало в 13 ч.

28 сентября - начало в 11 ч.

Проезд автобусом №2.

Хайрата дүү БУДАЕВА Ульяна Бальжинмаевнагай наһанһаа урид нүгшэнэн ушараар эгшэдэнь Журналистнуудай холбоной гэшүүн Д.Р.Жамсаран республикын Журналистнуудай холбоон «Буряад үнэн» хэбэ байһанай коллектив гүнээгы шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

<p>Генеральна директор - ахамад редактор А.ЛАНГАРХАЕВ. Редактор Г.Х.ДАШЕЕВА. РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИЕ: В.Е.УЛГОНОВ, В.В.ХИНГЕЛОВ (Буряад Республикын Правительство), Ц.Э.ДОРЖИЕВ (Буряад Республикын Арадай Хурал), Б.М.Ж.БАЛДАНОВ (генеральна директорэй 1-дхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшо), Б.В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (секретариатые хүтэлбэртэйшэ - генеральна директорэй орлогшо), Д.Д.ЭРДЫНШЕВА (харюусалгата секретарь), таһагуудые даатшал: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Д.Ш.ХУБТУЕВ, Л.И.Н.Г.ЕРГЕНОВ, Г.В.САМБЬЛОВА, Н.А.ГОНЧИКОВА, А.А.ФАДЕЕВА, В.Д.ДАМДИНОВА, Б.М. Ж. ЖИЖИГОВ-оршуулагша.</p>	<p>Манай адрес: 670000, Улаан-Үдэ хото, Каландаришвилиин үйлэс, 23, Хэблэлэй байшан "Буряад үнэн". E-mail: unen@buriatia.ru.</p>	<p>Газетэ хэблэлэй 4 хуудан хэмжээтэй. Индекс: 73877. Хамтын хэһэг - 42820. Хэблэлдэ тушаагдаһан саг - 17.00.</p>	<p>"Республиканска типографи" гэдэ АО-до газетэ 7300 хэһэгээр хэблэгдэ. Директорэйнь телефон: 21-40-45. Б-0165-дахи номертойгоор бүридхэлдэ абтанхай.</p>
<p>Хэблэлэй байшанай телефонууд: генеральна директорэй - ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54 (факс), ген. директорэй 1-дхи орлогшо - ахамад редакторай орлогшын - 21-68-08, редакторай орлогшорой - 21-64-36, 21-33-61, секретариатай - 21-50-52; таһагууд: экономикын болон политикын - 21-63-86; соёлой болон түүхын - 21-60-21; «Морин хуур», «Вершины» журналнууд - Буряад Республикын Хуулиа шиндхэрнүүдэй суглуулбарини» редакция - 21-55-97; залуунуудай, юугадай ажабайдалай болон олоонитын хүдэлмэрини, «Одон» журналай редакция - 21-54-93; спортын - 21-54-93; рекламн - 21-62-62, коммерческэ ажалан - 21-55-97; компьютерна түбэй - 21-66-76, бухгалтерини - 21-23-67.</p>	<p>Редакция ороһон материалнууд шүүмжэлэгдэнгүй, мүн авторнуудтань бусаадаггүй.</p>	<p>Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нотагай нэрэнүүдэй бэлдэлгэ хэблэлдэ хэблэгдэнгүй, мүн авторнуудтань харюусалгатай. Редакцияни һанаамай авторайхтай адли бэшэ байжа магад.</p>	<p>Автор лечебных препаратов С.П.Семин ИЗЛЭГЧИЙН ТАБАН СТ</p>